

## เอกสารผลงาน

การวิเคราะห์บทบาทของประเทศไทยในการดำเนินการอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม  
เพื่อมีบทบาทนำในประชาคมอาเซียน

นางสาวกึ่งกาญจน์ เขียวสะอาด  
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ  
ตำแหน่งเลขที่ ๖๐๐ ส่วนวิเทศสัมพันธ์  
สำนักความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ

ขอประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ  
ตำแหน่งเลขที่ ๑๐๖ ส่วนองค์การระหว่างประเทศ  
สำนักความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ  
สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม  
ปีงบประมาณ ๒๕๖๐

การวิเคราะห์บทบาทของประเทศไทยในการดำเนินการอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม  
เพื่อมีบทบาทนำในประชาคมอาเซียน

นางสาวกัญญาณี เขียวสะอาด  
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ  
ตำแหน่งเลขที่ ๖๐๐ ส่วนวิเทศสัมพันธ์  
สำนักความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ

ขอประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ  
ตำแหน่งเลขที่ ๑๐๖ ส่วนองค์การระหว่างประเทศ  
สำนักความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ  
สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม  
ปีงบประมาณ ๒๕๖๐

## กิตติกรรมประกาศ

ผลงานการวิเคราะห์ห้บเทาาทของประเทศไทยในการดำเนินงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อบเทาาหน้าในประชาคมอาเซียนสำเร็จลงได้ ผู้ขอรับการประเมินขอขอบคุณผู้มีส่วนช่วยดำเนินการ ได้แก่ นางรุ่งนภา พัฒนวิบูลย์ ผู้อำนวยการสำนักความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศและนางสาวสุทิสรา กลุ่มบุตร นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ สำนักความร่วมมือฯ นอกจากนี้ ขอขอบคุณน้องๆ ในส่วนอาเซียนและความร่วมมือภูมิภาคที่ช่วยประสานหน่วยงานระดับกรมที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม ขอความอนุเคราะห์ที่ตอบแบบสอบถามที่ผู้ขอรับการประเมินได้พัฒนาขึ้น ตลอดจนขอขอบคุณหน่วยงานที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลเป็นอย่างดี มีความตั้งใจในการกรอกแบบสอบถามในครั้งนี้ เยี่ยงทำงานที่ได้รับสั่งการระดับกรมฯ ผู้ขอรับการประเมินขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ในครั้งนี้ และเชื่อมั่นว่า เครือข่ายอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความเข้มแข็ง ทุกหน่วยงานทำงานอย่างหนัก แม้มีเรื่องเร่งด่วนเพิ่มเติมที่ไม่มีหนังสือเป็นทางการในการขอความอนุเคราะห์ในงานด่วนต่างๆ หน่วยงานมีความพร้อมและตั้งใจให้ความร่วมมือกับหน่วยงานกลางประสานงานอาเซียนของสำนักงานปลัดฯ เสมอมา จึงขอขอบคุณภาคส่วนต่างๆ รวมถึงผู้เข้าร่วมประชุมที่ให้ข้อมูลในโครงการเกี่ยวกับอาเซียนที่สำนักงานปลัดกระทรวงฯ ดำเนินการด้วย

กิ่งกาญจน์ เขียวสะอาด

## บทคัดย่อ

ชื่อผู้จัดทำ: นางกิ่งกาญจน์ เขียวสะอาด

ชื่อหัวข้อเอกสาร: การวิเคราะห์บทบาทของประเทศไทยในการดำเนินการอาเซียน  
ด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อมีบทบาทนำในประชาคมอาเซียน

ประเด็นปัญหาท้าทายต่างๆ ทางด้านสิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของภูมิศาสตร์ของโลกที่เกิดจากภัยธรรมชาติ และนโยบายการพัฒนาที่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เหล่านี้เป็นความท้าทายที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะต้องปรับปรุงการบริหารจัดการเพื่อให้ทันรับมือกับประเด็นปัญหาท้าทายใหม่ๆ ที่ทวีความรุนแรงขึ้น อีกทั้ง ยังคงต้องสร้างนโยบายในการป้องกันปัญหา รวมถึงส่งเสริมบทบาทผู้ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการต่อประเทศเพื่อนบ้านและบทบาทนำในอาเซียน โดยการศึกษาในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของประเทศไทยในการดำเนินงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม และวิเคราะห์ปัจจัยต่อการดำเนินงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย เพื่อผลักดันการมีบทบาทนำในเวทีอาเซียน รวมถึงการจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานโดยมีวิธีการศึกษาในการรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมและนโยบายที่เชื่อมโยงด้านอาเซียน ซึ่งใช้ SWOT Analysis เพื่อวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานปัจจุบัน ในการหาจุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อมุ่งพัฒนาในอนาคต โดยการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามจากหน่วยงานที่ดำเนินงาน Focal Point ของ ๗ คณะทำงานอาเซียน รวมถึงหน่วยงานที่สนับสนุนการดำเนินงาน ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า กระทรวงฯ มีการดำเนินโครงการอาเซียนในการเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากร และแสดงบทบาทนำด้านต่างๆ ในเวทีอาเซียน อาทิ ด้านมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืน และสิ่งแวดล้อมศึกษา โดยปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้การดำเนินงานสำเร็จคือ การมีนโยบายสนับสนุนและผู้บริหารให้ความสำคัญ การประสานงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด และการกำหนดข้อริเริ่มที่อยู่ในความสนใจของประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้งนี้ มีข้อเสนอแนะ อาทิ การดึงเอาภาคส่วนเอกชน

การศึกษา ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินงาน รวมถึงกระทรวงฯ ควรมีแผนงานและเป้าหมายการขับเคลื่อนตามวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียนอย่างบูรณาการ มีการกำหนดเวลา และตัวชี้วัด รวมถึงการผลักดันการดำเนินงานลงสู่ระดับพื้นที่ เพื่อความยั่งยืนของการพัฒนาในทุกพื้นที่อย่างไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ตามเป้าหมายกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ที่ประเทศไทยเป็นประเทศพัฒนาแล้ว ตลอดจนมีความมั่นคงด้านทรัพยากรและคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี

## คำย่อ

ชื่อย่อ	ชื่อเต็ม	ชื่อภาษาไทย
APSC	ASEAN Political-Security Community	ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน
AEC	ASEAN Economic Community	ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
ASCC	ASEAN Socio-Cultural Community	ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน
IAI	Initiative for ASEAN Integration	ความริเริ่มเพื่อการรวมตัวของอาเซียน
AMME	ASEAN Ministerial Meeting on the Environment	รัฐมนตรีอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม
ASOEN	ASEAN Senior Officials on the Environment	เจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม
AWGNCB	ASEAN Working Group on Nature Conservation and Biodiversity	คณะทำงานอาเซียนด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ
AWGESC	ASEAN Working Group on Environmentally Sustainable Cites	คณะทำงานอาเซียนด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืน
AWGCW	ASEAN Working Group on Chemicals and Wastes	คณะทำงานอาเซียนด้านการจัดการสารเคมีและของเสีย
AWGCME	ASEAN Working Group on Coastal and Marine Environment	คณะทำงานอาเซียนด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่ง
AWGEE	ASEAN Working Group on Environmental Education	คณะทำงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา

ชื่อย่อ	ชื่อเต็ม	ชื่อภาษาไทย
AWGWRM	ASEAN Working Group on Water Resources Management	คณะทำงานอาเซียนด้านการจัดการทรัพยากรน้ำ
AWGCC	ASEAN Working Group on Climate Change	คณะทำงานอาเซียนด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
COP	The Meeting of the Conference of the Parties to the ASEAN Agreement on Transboundary Haze Pollution	ประเทศภาคีข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน
COM	The Meeting of the Committee under Conference of the Parties to the ASEAN Agreement on Transboundary Haze Pollution	คณะกรรมการภายใต้ประเทศภาคีข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน
MSC	Ministerial Steering Committee on Transboundary Haze Pollution	รัฐมนตรีสิ่งแวดล้อม ๕ ประเทศเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน (บรูไน อินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ ไทย)
TWG	Technical Working Group on Transboundary Haze Pollution	คณะทำงานภายใต้คณะกรรมการระดับรัฐมนตรีสิ่งแวดล้อม ๕ ประเทศ เรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน (บรูไน อินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ ไทย)
MSC Mekong	Ministerial Steering Committee on Transboundary Haze Pollution Mekong	รัฐมนตรีสิ่งแวดล้อม ๕ ประเทศเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดนในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (ลาว เมียนมา เวียดนาม กัมพูชา ไทย)

ชื่อย่อ	ชื่อเต็ม	ชื่อภาษาไทย
TWG Mekong	Technical Working Group on Transboundary Haze Pollution Mekong	คณะทำงานภายใต้คณะกรรมการระดับ รัฐมนตรีสิ่งแวดล้อม ๕ ประเทศ เรื่องมลพิษ จากหมอกควันข้ามแดน (ลาว เมียนมา เวียดนาม กัมพูชา ไทย)
AATHP	ASEAN Agreement on Transboundary Haze Pollution	ข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควัน ข้ามแดน
ASPEN	ASEAN Strategic Plan on Environment 2016 - 2025	แผนยุทธศาสตร์อาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๘
AHP	ASEAN Heritage Parks	อุทยานมรดกแห่งอาเซียน
ACB	ASEAN Centre for Biodiversity	ศูนย์อาเซียนว่าด้วยความหลากหลาย ทางชีวภาพ
AMMin	ASEAN Ministerial Meeting on Minerals	รัฐมนตรีอาเซียนด้านแร่ธาตุในเรื่องความ ร่วมมืออาเซียนด้านแร่ธาตุ
ASOMM	ASEAN Senior Officials Meeting on Minerals	เจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านแร่ธาตุ
AMMTC	ASEAN Ministerial Meeting on Transnational Crime	รัฐมนตรีอาเซียนด้านอาชญากรรมข้ามชาติ
SOMTC	ASEAN Senior Officials Meeting on Transnational Crime	เจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านอาชญากรรม ข้ามชาติ
AMAF	ASEAN Ministerial on Agriculture and Forestry	รัฐมนตรีอาเซียนด้านการเกษตรและป่าไม้
ASOF	ASEAN Senior Officials on Forestry	เจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านป่าไม้



## สารบัญ

		หน้า
บทที่ ๑	บทนำ	
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
	วัตถุประสงค์	๖
	ระยะเวลาดำเนินการ	๖
	พื้นที่ดำเนินการ	๖
	สัดส่วนของผลงาน	๖
	ความยุ่งยากซับซ้อนของงาน	๗
	ประโยชน์ของผลงาน	๗
บทที่ ๒	แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	๘
	ความหมายของคำสำคัญ	๘
	• แผนงานการจัดตั้งประชาคมอาเซียน	๘
	• ประชาคมอาเซียนภายหลังปี พ.ศ. ๒๕๕๘	๑๑
	• กลไกในการดำเนินงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม	๑๓
	• การดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม	๒๓
	แผนและนโยบายและที่เกี่ยวข้อง	
	• นโยบายรัฐบาลที่แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	๔๑
	• ร่างแผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี	๔๔
	• แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒	๔๕
	• แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔	๔๗
	• แผนยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๖๔	๔๘
	• ยุทธศาสตร์ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๔๘
	• แผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานภายใต้กระทรวงฯ	๔๘

		หน้า
<b>บทที่ ๓</b>	<b>วิธีการศึกษา</b>	<b>๕๑</b>
	การศึกษาและรวบรวมข้อมูล	๕๑
	• กลไกการดำเนินงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม	๕๑
	• นโยบายการที่เชื่อมโยงส่งเสริมการดำเนินงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม	๕๓
	• การดำเนินงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศสมาชิกอาเซียน	๕๔
	การใช้เครื่องมือวิจัย	๕๔
	การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล	๕๖
<b>บทที่ ๔</b>	<b>ผลการศึกษา</b>	<b>๕๗</b>
<b>บทที่ ๕</b>	<b>สรุปผลและข้อเสนอแนะ</b>	<b>๑๐๐</b>
ภาคผนวก		๑๐๔
บรรณานุกรม		๑๔๕
ประวัติผู้เขียน		๑๔๗
คำรับรองผู้บังคับบัญชา		๑๔๘

## บทที่ ๑

### บทนำ

#### ๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือ อาเซียน (Association of Southeast Asian Nations: ASEAN) ก่อตั้งขึ้น โดยปฏิญญากรุงเทพฯ (Bangkok Declaration) ซึ่งลงนาม โดยรัฐมนตรีจาก ๕ ประเทศ ได้แก่ นายอาดัม มาลิก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย นายตุน อับดุล ราซัค บิน ฮุสเซน รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงกลาโหม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ ประเทศมาเลเซีย นายนาซี โซ รามอส รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ นายเอส ราชารัตน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ สาธารณรัฐสิงคโปร์ และพันเอก (พิเศษ) ดร.ถนัด คอมันตร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ราชอาณาจักรไทย เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๐ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างประเทศในภูมิภาค ชำรงไว้ซึ่งสันติภาพ เสถียรภาพ และความมั่นคงปลอดภัยทางการเมือง สร้างสรรค์ ความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม การกินดี อยู่ดี บนพื้นฐานของความเสมอภาคและผลประโยชน์ร่วมกัน เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๐ โครงการสิ่งแวดล้อม แห่งสหประชาชาติ (The United Nations Environment Programme: UNEP) ให้การสนับสนุน การจัดทำ ASEAN Sub regional Environment Programme I (ASEP I) โดยมีการจัดตั้ง คณะผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อมของอาเซียน (ASEAN Experts Group on the Environment: AEGE) ภายใต้คณะกรรมการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของอาเซียน (ASEAN Committee on Science and Technology: COST) เป็นผู้ดำเนินการ โครงการ ASEP I ซึ่งมีระยะเวลา ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๒๐ – ๒๕๒๔) ต่อมาได้มีการทบทวน รวมถึงจัดทำ ASEP II (พ.ศ. ๒๕๒๕ – ๒๕๓๐) และ ASEP III (พ.ศ. ๒๕๓๑ – ๒๕๓๕) ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้มีการปรับรูปแบบ

คณะผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อมของอาเซียน (AEGE) โดยยกฐานะจากคณะผู้เชี่ยวชาญ เป็นคณะกรรมการ ซึ่งแยกออกจากคณะกรรมการด้านวิทยาศาสตร์ฯ ที่เรียกว่า เจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม (ASEAN Senior Officials on the Environment: ASOEN) มีหน้าที่กำกับดูแลงานด้านสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะ เสนอแนะนโยบาย และประสานการจัดการสิ่งแวดล้อมของภูมิภาคอาเซียน รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อม ระหว่างกัน ในอาเซียน อาเซียนกับภูมิภาคอื่น ๆ และอาเซียนกับองค์กรระหว่างประเทศ ซึ่งอยู่ภายใต้ การกำกับ ดูแลของรัฐมนตรีอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม (ASEAN Ministers on the Environment) โดยที่เจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมจะรายงานการดำเนินงานและเสนอกิจกรรม/โครงการต่อที่ประชุมรัฐมนตรี แนวคิดประชาคมอาเซียนถือกำเนิดขึ้นอย่างเป็นทางการ เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ จากการที่ผู้นำอาเซียนได้ร่วมลงนามในปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมืออาเซียน (Declaration of ASEAN Concord II หรือ Bali Concord) เห็นชอบ ให้จัดตั้งประชาคมอาเซียน ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ต่อมาในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน ครั้งที่ ๑๒ ในเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่เมืองเซบู สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียนได้ตกลงให้มีการจัดตั้งประชาคมอาเซียนให้แล้วเสร็จเร็ว ขึ้นภายใน ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ประเทศไทย เป็นหนึ่งในประเทศสมาชิกอาเซียนที่จะต้องดำเนินการ ตามแผนการจัดตั้งประชาคมอาเซียน เพื่อเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน (ASEAN Community: AC) ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยมีกรอบการดำเนินความร่วมมือตามพันธกรณี ภายใต้อ ๓ เสาหลัก คือ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political Security Community: APSC) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) และ ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC) ความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมอาเซียนอยู่ภายใต้เสาหลักประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASCC) โดยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงาน ตามแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASCC Blueprint) ในหัวข้อ D เรื่องความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม ประเทศไทยในฐานะหนึ่งในประเทศสมาชิกอาเซียน มีพันธกรณีต้องดำเนินการตามความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมกับประเทศอาเซียน

ซึ่งได้มีการจัดตั้งองค์กรเพื่อกำกับดูแลเรียกว่า เจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม (ASEAN Senior Officials on the Environment : ASOEN) มีหน้าที่กำกับดูแลงานด้านสิ่งแวดล้อมของภูมิภาคอาเซียน โดยที่ในส่วนของประเทศไทย มีปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทำหน้าที่เป็นประธานเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม (ASOEN) นอกจากนี้ ยังมีการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม (Minister Meeting on Environment) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้รัฐมนตรีด้านสิ่งแวดล้อมของอาเซียน ได้มีโอกาสพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และหารือในประเด็นปัญหาที่สำคัญด้านสิ่งแวดล้อม อาทิ เรื่องมลพิษหมอกควันข้ามแดน การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ การจัดการทรัพยากรน้ำ การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม เมืองที่ยั่งยืน สิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่ง สิ่งแวดล้อมศึกษา โดยมีสำนักความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการ มีหน้าที่ศึกษาวิเคราะห์ประสานงาน และติดตามการดำเนินงานของคณะทำงานสาขาต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการอนุวัตตามกรอบความร่วมมือ ด้านสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นศูนย์กลางการประสานงานทั้งหมดของภารกิจอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งคณะทำงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมมี ๓ ด้าน ดังนี้

(๑) คณะทำงานอาเซียนด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ (ASEAN Working Group on Nature Conservation and Biodiversity: AWGNCB) โดยมีสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานกลางประสานการดำเนินงาน

(๒) คณะทำงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่ง (ASEAN Working Group on Coastal and Marine Environment: AWGCME) โดยมี กรมควบคุมมลพิษ เป็นหน่วยงานกลางประสานการดำเนินงาน

(๓) คณะทำงานอาเซียนด้านการจัดการสารเคมีและของเสีย (ASEAN Working Group on Chemicals and Waste: AWGCW) โดยมี กรมควบคุมมลพิษ เป็นหน่วยงานกลางประสานการดำเนินงาน

(๔) คณะทำงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืน (ASEAN Working Group on Environmentally Sustainable Cities: AWGESC) โดยมี สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานกลางประสานการดำเนินงาน

(๕) คณะทำงานอาเซียนด้านการจัดการทรัพยากรน้ำ (ASEAN Working Group on Water Resources Management: AWGWRM) โดยมี กรมทรัพยากรน้ำ เป็นหน่วยงานกลางประสานการดำเนินงาน

(๖) คณะทำงานอาเซียนด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (ASEAN Working Group on Climate Change: AWGCC) โดยมี สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานกลางประสานการดำเนินงาน

(๗) คณะทำงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา (ASEAN Working Group on Environmental Education: AWGEE) โดยมี กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานกลางประสานการดำเนินงาน

นอกจากคณะทำงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมแล้ว การดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมของอาเซียนยังมีกรอบเวทีหารือประเด็นสำคัญด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

(๑) Meeting of the Conference of the Parties to the ASEAN Agreement on Transboundary Haze Pollution โดยมี กรมควบคุมมลพิษ เป็นหน่วยงานกลางประสานการดำเนินงาน

(๒) Meetings of Sub-Regional Ministerial Steering Committee (MSC) on Transboundary Haze Pollution โดยมี กรมควบคุมมลพิษ เป็นหน่วยงานกลางประสานการดำเนินงาน

(๓) Meeting of Mekong Sub-Regional Ministerial Steering Committee (MSC Mekong) on Transboundary Haze Pollution โดยมี กรมควบคุมมลพิษ เป็นหน่วยงานกลางประสานการดำเนินงาน

(๔) The Governing Board (GB) Meeting of the ASEAN Centre for Biodiversity (ACB) โดยมีสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานกลางประสานการดำเนินงาน

อย่างไรก็ตาม การกิจของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีประเด็นความเชื่อมโยงกับ AEC ในเรื่องการเปิดเสรีการทำป่าไม้จากป่าปลูกภายใต้ความตกลงด้านการลงทุนอาเซียน (ASEAN Comprehensive Investment Agreement: ACIA) ความร่วมมือเรื่องการจัดการป่าไม้ภายใต้ความรับผิดชอบของกรมป่าไม้ และความร่วมมือในการป้องกันการลักลอบค้าสัตว์ป่าและพืชป่าผิดกฎหมาย ภายใต้ความรับผิดชอบของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช นอกจากนี้ ยังมีเรื่องทรัพยากรแร่ ซึ่งกรมทรัพยากรธรณีเข้าร่วมเป็นคณะทำงานด้านสารสนเทศและฐานข้อมูลแร่ นอกจากนี้ การกิจของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีประเด็นความเชื่อมโยงกับ APSC ในเรื่อง การสร้างความมั่นคงทางทะเล การแก้ไขปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาการลักลอบตัดไม้พะยุง การแก้ไขปัญหาการค้าช้างที่ผิดกฎหมาย การลักลอบค้าสัตว์และพืชป่าที่ผิดกฎหมาย และการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมข้ามแดน เช่น การแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันข้ามแดน การจัดการปัญหาขยะและของเสียอันตรายข้ามแดน เป็นต้น

ประเด็นสำคัญที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดำเนินงานภายใต้กรอบอาเซียน คือ เรื่องการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันข้ามแดน การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การป้องกันการตัดไม้ทำลายป่า การลักลอบค้าสัตว์และพืชป่าที่ผิดกฎหมาย การลักลอบทิ้งขยะและสารเคมีอันตราย การเกิดพิบัติภัยทางธรรมชาติ การจัดการเมืองอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมรดกอาเซียน นอกจากนี้ ประเทศสมาชิกอาเซียนเริ่มให้ความสำคัญกับประเด็นเรื่องการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืนด้วย

ภายใต้การเป็นประชาคมอาเซียน “ASEAN Connectivity” เป็นแผนการเพิ่มประสิทธิภาพการเชื่อมโยงด้านสินค้า บริการ ทูน และแรงงานระหว่างกัน ของประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งต้องใช้ทรัพยากรธรรมชาติเป็นต้นทุนของการผลิตหรือการดำเนินการ ซึ่งจะส่งผลต่อทั้งระบบเศรษฐกิจ ความมั่นคงทางการเมือง สังคมและวัฒนธรรม ในระยะยาว ซึ่งกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จะมีบทบาทที่สำคัญในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ อันเป็นต้นทุนทางธรรมชาติ และการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากการพัฒนา และการเชื่อมโยงระบบเศรษฐกิจ

ประเด็นปัญหาท้าทายต่างๆ ทางด้านสิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของภูมิศาสตร์ของโลกที่เกิดจากภัยธรรมชาติ และนโยบายการพัฒนาที่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เหล่านี้เป็นความท้าทายที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะต้องปรับปรุงการบริหารจัดการเพื่อให้ทันรับมือกับประเด็นปัญหาท้าทายใหม่ๆ ที่ทวีความรุนแรงขึ้น อีกทั้ง ยังคงต้องสร้างนโยบายในการป้องกันปัญหา รวมถึงส่งเสริมบทบาทผู้ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการต่อประเทศเพื่อนบ้านและบทบาทนำในอาเซียน

## ๑.๒ วัตถุประสงค์

๑) ศึกษา รวบรวม นโยบายและแผนของประเทศไทย ตลอดจนรวบรวมบทบาทการดำเนินงานของประเทศไทยในกรอบอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม

๒) วิเคราะห์การดำเนินงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย ปัจจัยสนับสนุน ปัญหาอุปสรรค และโอกาสในการพัฒนาเพื่อมีบทบาทนำในเวทีอาเซียน

๓) จัดทำข้อเสนอแนะการดำเนินงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานต่อไป

## ๑.๓ ระยะเวลาดำเนินการ

ระยะเวลาที่ดำเนินการ พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๐

## ๑.๔ พื้นที่ดำเนินการ

สำนักความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

## ๑.๕ สัดส่วนของผลงาน

นางสาวกัญญาณี เขียวสะอาด	ดำเนินการ ร้อยละ ๘๐
นางรุ่งนภา พัฒนวิบูลย์	ดำเนินการ ร้อยละ ๑๐
นางสาวสุทิสรา กลุ่มบุตร	ดำเนินการ ร้อยละ ๑๐



### ๑.๖ ความยุ่งยากซับซ้อนของผลงาน

๑) เอกสารที่รวบรวมวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในครั้งนี้ ส่วนหนึ่งเป็นภาษาต่างประเทศ ซึ่งต้องอาศัยทักษะด้านภาษา และความเข้าใจต่อกลไกการดำเนินงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสาระการหารือของเวทีดังกล่าว เพื่อสามารถถ่ายทอดข้อมูลได้อย่างถูกต้อง

๒) ข้อมูลการดำเนินงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม มีอยู่กระจัดกระจายในแต่ละกรม ภายใต้กระทรวง โดยมีการเปลี่ยนแปลงเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในแต่ละคณะทำงานอาเซียน ทำให้การรวบรวมข้อมูลย้อนหลังเป็นไปด้วยความยุ่งยาก

### ๑.๗ ประโยชน์ของผลงาน

๑) เป็นการรวบรวมฐานข้อมูล นโยบาย แผนงาน และการดำเนินงานของประเทศไทย บทบาทที่สำคัญ เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานในภาพรวมภายใต้กรอบความร่วมมืออาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม

๒) การวิเคราะห์ปัจจัยที่สนับสนุนการดำเนินงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม และโอกาสในการพัฒนา เพื่อเพิ่มศักยภาพของประเทศในการส่งเสริมการมีบทบาทนำในเวทีอาเซียน

๓) เพื่อเป็นข้อเสนอทางนโยบาย และการพิจารณาให้การสนับสนุนบุคลากรงบประมาณและกำหนดนโยบายในการสานต่อการมีบทบาทนำของประเทศ

## บทที่ ๒

### แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การจัดทำผลงานครั้งนี้ ผู้จัดทำได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ระเบียบ กฎหมาย และข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง โดยจะนำเสนอเนื้อหาเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

(๑) ความหมายของคำสำคัญ เรื่อง แผนงานการจัดตั้งประชาคมอาเซียน  
ประชาคมอาเซียนภายหลังปี พ.ศ. ๒๕๕๘ กลไกในการดำเนินงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม  
และการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม

(๒) แผนและนโยบายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ นโยบายรัฐบาลที่แถลงต่อสภานิติบัญญัติ  
แห่งชาติ ร่างยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่  
๑๒ แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ แผนยุทธศาสตร์กระทรวง  
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๔ ยุทธศาสตร์ความสัมพันธ์  
ระหว่างประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของกระทรวงฯ แผนยุทธศาสตร์  
ของหน่วยงานภายใต้กระทรวงฯ

#### ความหมายของคำสำคัญ

##### ๑. แผนงานการจัดตั้งประชาคมอาเซียน

ตามที่ปรากฏในกฎบัตรสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Charter of the Association of Southeast Asian Nations) หรือกฎบัตรอาเซียนว่าบรรดารัฐสมาชิกของอาเซียนมีความผูกพันที่จะเร่งสร้างประชาคม เพื่อให้วิสัยทัศน์อาเซียนเกิดเป็นรูปธรรม จากความตกลงข้างต้นจึงนำมาสู่การจัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Blueprint) ซึ่งได้มีการรับรองในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๑๓ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งเป็นวาระครบรอบ ๓๐ ปีของอาเซียน แผนงานการจัดตั้งประชาคมอาเซียนจัดทำขึ้น

โดยยึดหลักการ (principles) และเป้าประสงค์ (purpose) ของกฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) แผนงานดังกล่าวยังบรรจุแนวทาง (road map) กำหนดการ (time table) ของการจัดตั้งประชาคมทั้ง ๓ เสาไว้ด้วย

แผนการจัดตั้งเสาหลักทั้ง ๓ เสา ได้แก่ ๑) แผนงานการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๘ (ASEAN Political-Security Community Blueprint 2009 - 2015: APSC Blueprint) ๒) แผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๘ (ASEAN Economic Community Blueprint 2009 - 2015: AEC Blueprint) และ ๓) แผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Social and Culture Community Blueprint 2009 – 2015: ASCC Blueprint)

### บทบาทประเทศไทยสู่ประชาคมอาเซียน

รัฐบาลไทยให้ความสำคัญในการเตรียมความพร้อมของประเทศเพื่อร่วมผลักดันให้เกิดการสร้างประชาคมอาเซียน โดยเน้นการปฏิบัติและเชื่อมโยงยิ่งขึ้น เพื่อผลประโยชน์ของประชาชนในประเทศและภูมิภาค ซึ่งประเทศไทยมีข้อผูกพันร่วมกับสมาชิกอาเซียนที่จะส่งเสริมให้ประชาชนอาเซียนมีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์จากการรวมตัวของอาเซียน และกระบวนการเป็นประชาคมอาเซียน โดยจุดมุ่งหมายของนโยบายรัฐบาลคือการนำประเทศไทยไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปีพ.ศ. ๒๕๕๘ อย่างสมบูรณ์ โดยสร้างความพร้อมและความเข้มแข็งทั้งทางด้านเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนการเมืองและความมั่นคง รวมถึงการเร่งดำเนินการตามข้อผูกพันในการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนทั้ง ๓ มิติ และการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมขนส่งทั้งภายในและภายนอกภูมิภาค เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับประเทศและประชาชนไทย ซึ่งนอกจากการดำเนินการตามกลไกการบริหารของอาเซียนแล้ว ประเทศไทยยังมีกลไกระดับประเทศ ดังนี้

(๑) สำนักเลขาธิการอาเซียนแห่งชาติจัดตั้งขึ้นตามข้อ ๑๓ ของกฎบัตรอาเซียน เพื่อเป็นผู้ประสานงานกลางแห่งชาติ ในเรื่องการอนุวัติข้อตัดสินใจของอาเซียนและเตรียมการระดับชาติของการประชุมอาเซียน รวมทั้งให้มีส่วนร่วมในการสร้างประชาคมอาเซียนและเก็บรักษาข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับอาเซียน โดยมีกรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ

(๒) คณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติ ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เป็นประธาน ทำหน้าที่ในการกำหนดหรือเสนอแนะนโยบาย แนวทางและท่าทีของประเทศไทย ในการเข้าร่วมกรอบความร่วมมืออาเซียน รวมถึงประสานงานระดับนโยบายเพื่อบูรณาการ การดำเนินการของหน่วยงานไทยและเตรียมความพร้อมเพื่อการเป็นประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ อย่างเป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพ

กระทรวงการต่างประเทศในฐานะคณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติได้จัดประชุม คณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๕ แจ่มติ คณะรัฐมนตรี วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕ โดยมีมติที่สำคัญ ดังนี้

(๑) ให้นำคณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวง การต่างประเทศเป็นประธานกลับมาเป็นกลไกหลักในเรื่องนี้ เนื่องจากอาเซียนได้ก้าวสู่ การเป็นประชาคมแล้ว เมื่อวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๘ จึงถือว่าภารกิจของคณะกรรมการศูนย์ อำนวยการเตรียมความพร้อมประเทศไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้เสร็จสิ้นลงแล้ว

(๒) ร่างคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อประสานงานภายในเพื่อขับเคลื่อน การดำเนินการในกรอบอาเซียนของไทย โดยมีอำนาจหน้าที่พิจารณาให้ข้อเสนอแนะด้านนโยบาย และยุทธศาสตร์ และกำหนดแนวทางและท่าทีของไทยในการดำเนินความร่วมมือในกรอบ อาเซียน และอำนาจการ ประสานงาน และกำกับดูแลการดำเนินการฯ เพื่อให้สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียน พ.ศ. ๒๕๖๘ และแผนงานประชาคมอาเซียน พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๘ ประกอบด้วยคณะอนุกรรมการ ดังนี้

- คณะอนุกรรมการประสานงาน กลั่นกรอง และขับเคลื่อนประชาคมอาเซียน
- คณะอนุกรรมการประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน
- คณะอนุกรรมการประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
- คณะอนุกรรมการประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน
- คณะอนุกรรมการกฎหมายรองรับประชาคมอาเซียน
- คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์ประชาคมอาเซียน

ทั้งนี้ มีรองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ในองค์ประกอบของ  
อนุกรรมการ ๓ คณะ คือ คณะอนุกรรมการประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน  
คณะอนุกรรมการประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และคณะอนุกรรมการประชาคมสังคมและ  
วัฒนธรรมอาเซียน

## ๒. ประชาคมอาเซียนภายหลังปี พ.ศ. ๒๕๕๘

ตามที่อาเซียนได้ดำเนินการตามแผนการจัดตั้งประชาคมอาเซียน ปี พ.ศ. ๒๕๕๒-  
๒๕๕๘ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการรวมตัวเป็นประชาคมที่มีสันติภาพและความมั่นคง มีความ  
เจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ และ  
ภายหลังจากปี พ.ศ. ๒๕๕๘ อาเซียนจะต้องมีวิสัยทัศน์และแผนงานฉบับใหม่เพื่อขับเคลื่อน  
ประชาคมอาเซียนให้มีความแข็งแกร่งยิ่งขึ้นต่อไป โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ที่ประชุมสุดยอด  
อาเซียน ครั้งที่ ๒๓ ณ กรุงบันดาร์เสรีเบกาวัน บรูไนดารุสซาลาม ได้ประกาศจัดทำวิสัยทัศน์  
ประชาคมอาเซียนภายหลังปี พ.ศ. ๒๕๕๘ และต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ที่ประชุมสุดยอด  
อาเซียน ครั้งที่ ๒๕ ณ กรุงเนปีดอว์ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ได้รับรององค์ประกอบ  
หลักของวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียนภายหลังปี พ.ศ. ๒๕๕๘ พร้อมทั้งจัดตั้งคณะทำงาน  
ระดับสูงเพื่อกร่างวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียนภายหลังปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งประกอบด้วย  
ปฏิญญากรุงกัวลาลัมเปอร์ว่าด้วยวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียน ค.ศ. ๒๐๒๕ วิสัยทัศน์ประชาคม  
อาเซียน ค.ศ. ๒๐๒๕ แผนงานประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน แผนงาน  
ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และแผนงานประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

การประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ ๒๗ เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๘  
ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย ผู้นำจากประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง ๑๐ ประเทศ  
ได้ลงนามในปฏิญญากรุงกัวลาลัมเปอร์ว่าด้วยอาเซียน พ.ศ. ๒๕๖๘ มุ่งหน้าไปด้วยกัน (Kuala  
Lumpur Declaration on ASEAN 2025: Forging Ahead Together) โดยมีเนื้อหาเพื่อระลึกถึง  
การก่อตั้งอาเซียนที่มีเป้าหมายในการสร้างภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีสันติภาพ  
เสรีภาพ และความเจริญรุ่งเรืองสำหรับประชาชนอาเซียน ตลอดจนเพื่อยืนยันถึงการดำเนินการ  
ตามพันธกรณี ปฏิญญา สนธิสัญญาที่อาเซียนมีส่วนร่วมกัน และเป็นไปตามวัตถุประสงค์และ

หลักการของกฎบัตรอาเซียนที่สะท้อนให้เห็นถึงความปรารถนาและเจตนารมณ์ร่วมที่จะอาศัยอยู่ในภูมิภาคที่มีสันติภาพ ความมั่นคง และเสถียรภาพที่ยั่งยืน มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน มีความมั่งคั่งร่วมกัน และมีความก้าวหน้าทางสังคม และส่งเสริมผลประโยชน์ของอาเซียน

จากปฏิญญาบันดาร์เสรีเบกาวันว่าด้วยวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียนภายหลังปี พ.ศ. ๒๕๕๘ และปฏิญญาเนปิดอว์ว่าด้วยวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียนภายหลังปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่ใช้ในการกำหนดทิศทางในอนาคตของอาเซียนที่มีเอกภาพทางการเมือง มีการรวมตัวทางเศรษฐกิจ มีความรับผิดชอบต่อสังคม และมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง และยึดมั่นในกฎกติกาอย่างแท้จริง นำไปสู่ปฏิญญากัวลาลัมเปอร์ว่าด้วยอาเซียน พ.ศ. ๒๕๖๘ มุ่งหน้าไปด้วยกัน (Kuala Lumpur Declaration on ASEAN 2025: Forging Ahead Together) เพื่อประกาศเป็นประชาคมอาเซียนอย่างเป็นทางการ โดยผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียนรับรองวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียน พ.ศ. ๒๕๖๘ และแผนงานประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๘ แผนงานประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๘ และแผนงานประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๘

### วิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียน พ.ศ. ๒๕๖๘ (ASEAN Community Vision 2025)

อาเซียนได้กำหนดเป้าหมายของการก่อตั้งประชาคมอาเซียนขึ้นเพื่อที่จะรวมกันเป็นหนึ่งมีสันติภาพ และความมั่นคง รวมทั้งมีความเจริญรุ่งเรืองร่วมกัน โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของพันธกรณีและความมุ่งมั่นที่ระบุไว้ในสนธิสัญญามิตรไมตรีและความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ วิสัยทัศน์อาเซียน พ.ศ. ๒๕๖๘ ปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมืออาเซียน ฉบับที่ ๒ กฎบัตรอาเซียน แผนการจัดตั้งประชาคมอาเซียน (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๘) และปฏิญญาบาหลีว่าด้วยประชาคมอาเซียนในประชาคมโลก เพื่อให้อาเซียนเป็นประชาคมอาเซียนที่แข็งแกร่ง ยึดมั่นในกฎกติกา มีประชาชนเป็นศูนย์กลางมีสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐาน มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ตลอดจนประชาชนได้รับประโยชน์จากการสร้างประชาคม และมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และมีอัตลักษณ์ร่วม เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และหลักการของกฎบัตรอาเซียนนำไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียนที่สมบูรณ์ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘

## แผนงานประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน พ.ศ. ๒๕๖๘ (ASEAN Socio-Cultural Community Blueprint 2025)

ความมุ่งหวังของประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ปี พ.ศ. ๒๕๖๘ คือ การเป็นประชาคมที่มีความครอบคลุม มีปฏิสัมพันธ์กับประชาชน และประชาชนได้รับประโยชน์ รวมทั้งทุกคนมีส่วนร่วม รับผิดชอบต่อสังคม มีความยั่งยืน แข็งแกร่งและพลวัต โดยส่งเสริมให้ประชาชนทุกคนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นมีการพัฒนาทางสังคมและปกป้องสิ่งแวดล้อม มีความสามารถและศักยภาพในการปรับตัวและตอบสนองต่อความเปราะบางทางสังคม และความอ่อนแอทางเศรษฐกิจ ปัญหาภัยพิบัติ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ตลอดจนภัยคุกคามและสิ่งท้าทายต่างๆ ที่เกิดขึ้นใหม่

### ๓. กลไกในการดำเนินงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม

ในความเป็นจริงแล้ว ความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมของอาเซียนมิได้เพิ่งจะเริ่มต้นขึ้นเมื่อมีการมุ่งสู่ประชาคมอาเซียน แต่จากการที่จำนวนประชากรเพิ่มขึ้น และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วบวกกับความไม่เสมอภาคของสังคมที่มีอยู่ได้ส่งผลให้เกิดแรงกดดันที่เพิ่มขึ้นต่อทรัพยากรธรรมชาติของภูมิภาค นำไปสู่ประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อมข้ามแดน เช่น มลพิษทางอากาศ น้ำ และผืนดิน ความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมเมือง มลพิษจากหมอกควันข้ามแดน รวมถึงการลดลงของทรัพยากรทางธรรมชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความหลากหลายทางชีวภาพ อาเซียนจึงได้ร่วมกันริเริ่มโครงการความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๐ ซึ่งมีการจัดทำ ASEAN Sub regional Environment Programme I (ASEP I) ขึ้นจากความช่วยเหลือของโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (The United Nations Environment Programme: UNEP) และมีการจัดตั้งคณะผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อมของอาเซียน (ASEAN Experts Group on the Environment: AEGE) ภายใต้คณะกรรมการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของอาเซียน (ASEAN Committee on Science and Technology: COST) เป็นผู้ดำเนินการ โครงการ ASEP I ซึ่งมีระยะเวลา ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๒๐ – ๒๕๒๔) และมีการทบทวน และจัดทำ ASEP II (พ.ศ. ๒๕๒๕ – ๒๕๓๐) และ ASEP III (พ.ศ. ๒๕๓๑ – ๒๕๓๕)

ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้มีการปรับรูปแบบคณะผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อมของอาเซียน (AEGE) โดยยกฐานะจากคณะผู้เชี่ยวชาญเป็นคณะกรรมการ ซึ่งแยกออกจากคณะกรรมการด้านวิทยาศาสตร์ฯ ที่เรียกว่า เจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม (ASEAN Senior Officials on the Environment: ASOEN) มีหน้าที่กำกับดูแลงานด้านสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะ เสนอแนะนโยบาย และประสานการจัดการสิ่งแวดล้อมของภูมิภาคอาเซียน รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างกัน ในอาเซียน อาเซียนกับภูมิภาคอื่น ๆ และอาเซียนกับองค์กรระหว่างประเทศ ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม (ASEAN Ministers on the Environment) โดยที่เจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมจะรายงานการดำเนินงานและเสนอกิจกรรม/โครงการต่อที่ประชุมรัฐมนตรี

การประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม (ASEAN Ministerial Meeting on the Environment: AMME) เป็นการประชุมเพื่อพิจารณากำหนดนโยบาย และทบทวนข้อตัดสินใจต่าง ๆ รวมทั้งให้ความเห็นชอบต่อแผนงาน/โครงการต่าง ๆ ซึ่งจะจัดขึ้นทุก ๒ ปี โดยจะมีการหมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพตามลำดับตัวอักษร (Alphabetical) และการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมอย่างไม่เป็นทางการ (The Informal ASEAN Ministerial Meeting on the Environment: IAMME) ซึ่งเกิดขึ้นจากมติที่ประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม ครั้งที่ ๖ เมื่อวันที่ ๒๕-๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๗ ณ บรูไน เพื่อให้รัฐมนตรีอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมมีโอกาสพบปะหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นประจำในปีที่ไม่มีการประชุมอย่างเป็นทางการ ต่อมาที่ประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม ครั้งที่ ๑๓ (13<sup>th</sup> Formal ASEAN Ministerial Meeting on Environment: 13<sup>th</sup> AMME) เห็นชอบการยกเลิกการจัดประชุม IAMME เพื่อลดจำนวนการประชุมและภาระงานที่ไม่จำเป็น โดยให้จัดการประชุม AMME ทุก ๒ ปี โดยอาจมีการจัดประชุมรัฐมนตรีสมัยพิเศษ หากมีประเด็นสำคัญที่ต้องพิจารณาร่วมกัน

นอกจากนี้ ในการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมแต่ละครั้งยังมีการประชุมกรอบอาเซียน+๓ (ASEAN+3) เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมของอาเซียนกับประเทศจีน ญี่ปุ่น และเกาหลี และกรอบเอเชียตะวันออก (East Asia Summit:



EAS) หรือ อาเซียน+๖ โดยมีออสเตรเลีย อินเดียและนิวซีแลนด์ และปัจจุบันมีสมาชิกเพิ่มขึ้น คือ สหรัฐอเมริกาและรัสเซีย

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในฐานะหน่วยงานที่มีภารกิจรับผิดชอบ ด้านงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จะต้องดำเนินการตามพันธกรณีที่ประเทศสมาชิกอาเซียนได้ร่วมกันกำหนดไว้ โดยผ่านการกำกับดูแลและติดตามการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม (ASEAN Senior Officials on Environment) หรือที่เรียกว่า “ASOEN” ซึ่งประเทศไทยมีปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำหน้าที่ดังกล่าว และสำนักความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ ได้รับมอบหมายให้เป็นเลขานุการทั้ง ASOEN และรัฐมนตรีอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม รวมถึงหน่วยงานประสานการดำเนินงานกับประเทศคู่เจรจาของอาเซียน เนื่องจากสำนักความร่วมมือฯ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบปฏิบัติงานด้านต่างประเทศของกระทรวง และมีโครงสร้างหน่วยงาน คือ “ส่วนอาเซียนและความร่วมมือภูมิภาค” ดำเนินงานประสานความร่วมมือภายใต้กรอบอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม เสมือนทำหน้าที่เป็น ASEAN Unit ในการขับเคลื่อนดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมของกระทรวงฯ ภายใต้บริบทประชาคมอาเซียน รวมทั้งติดตามและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศ ประเทศสมาชิกอาเซียน และประเทศคู่เจรจาเพื่อเชื่อมโยงการทำงานด้านสิ่งแวดล้อม ในภาพรวมที่เกี่ยวข้องระหว่างเสาการเมืองและความมั่นคง เสาเศรษฐกิจ และเสาสังคมและวัฒนธรรมด้วย

ภารกิจของสำนักความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ ในฐานะหน่วยงานกลางประสานการดำเนินงานของอาเซียนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ASEAN UNIT) มีภารกิจหน้าที่ ดังนี้

- (๑) เป็นศูนย์กลางการบริหารงานความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในกรอบอาเซียนของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (๒) เสนอนโยบาย ยุทธศาสตร์ ทำติ และแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในกรอบอาเซียน

(๓) ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของเพื่อบูรณาการดำเนินการในเรื่อง ยุทธศาสตร์อาเซียน

(๔) เป็นศูนย์กลางรวบรวมความรู้ และเผยแพร่องค์ความรู้ด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในกรอบอาเซียน ประชาสัมพันธ์กิจกรรมความร่วมมือ ในกรอบอาเซียน

ทั้งนี้ มีกลไกการประสานงานภายใต้กรอบความร่วมมืออาเซียนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยได้จัดตั้งคณะกรรมการอาเซียนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ เพื่อเสนอแนะนโยบายภายใต้กรอบความร่วมมือดังกล่าว ให้สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ระดับชาติ รวมถึงกำกับ ดูแลและติดตาม การดำเนินงาน ซึ่งองค์ประกอบคณะกรรมการ ประกอบด้วยหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงฯ ผู้แทนกรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยมีปลัดกระทรวงฯ เป็นประธาน และมีสำนักความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศเป็น คณะกรรมการและเลขานุการ และได้มีคำสั่งคณะกรรมการอาเซียนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งมีการปรับอำนาจหน้าที่ให้สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียน พ.ศ. ๒๕๖๘ เพื่อใช้ทดแทนคำสั่งเดิม

ในระดับปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีอาเซียนให้จัดตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินโครงการ กิจกรรมตามนโยบาย แผน และแนวทางต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีซึ่งในปัจจุบันมีคณะทำงานทั้งหมด ๗ คณะ ดังนี้

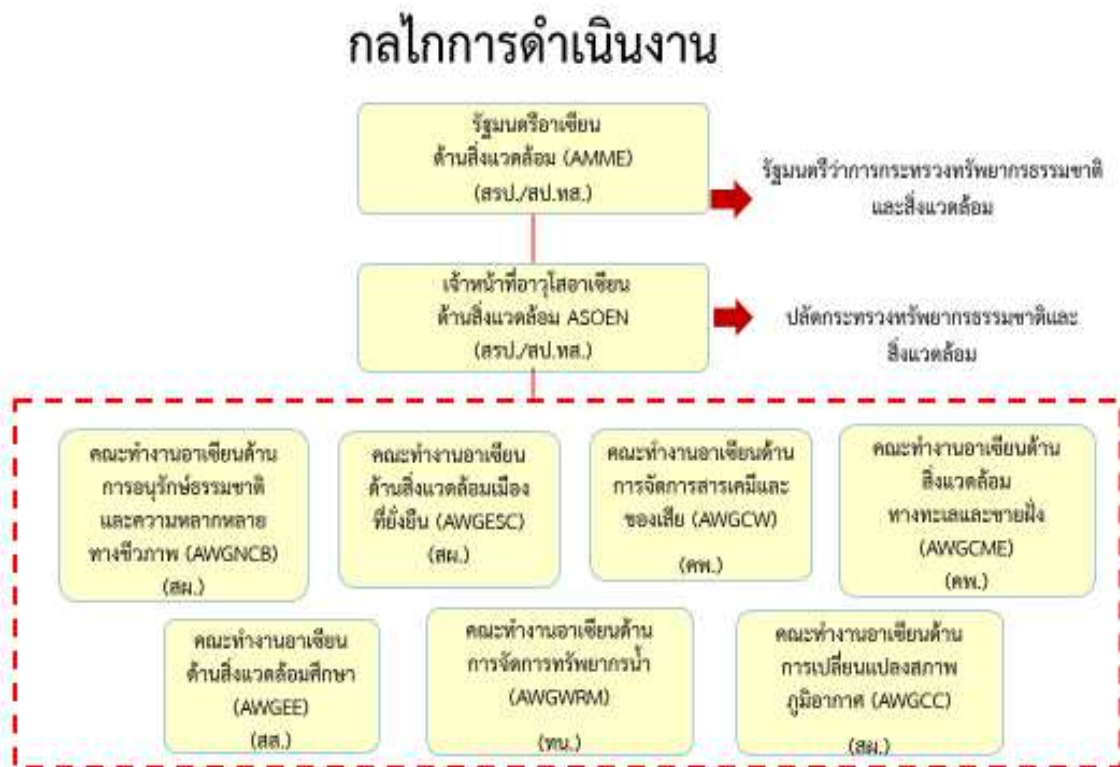
#### คณะทำงานด้านอนุรักษ์ธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ (ASEAN

Working Group on Nature Conservation and Biodiversity: AWGNCB)

จากอัตราการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพของภูมิภาคอาเซียนที่ถูกภัยคุกคาม จากสาเหตุต่าง ๆ เพิ่มสูงขึ้นดังนั้นในการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม ครั้งที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๕๑) ได้จัดตั้งคณะทำงานด้านอนุรักษ์ธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อปกป้องทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพของอาเซียน ให้คงความอุดมสมบูรณ์และยั่งยืนต่อไป

คณะกรรมการด้านสิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่ง (ASEAN Working Group on Coastal and Marine Environment: AWGCME)

สืบเนื่องจากการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม ครั้งที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ที่ประชุมได้ตระหนักถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมด้านชายฝั่งและทะเลในภูมิภาคอาเซียนที่มีแนวโน้มเสื่อมโทรมลง จึงเห็นชอบให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่ง



ภาพที่ ๑ กลไกการบริหารอาเซียนและสิ่งแวดล้อมของอาเซียน

**คณะกรรมการจัดการสารเคมีและของเสีย (ASEAN Working Group on Chemicals and Waste: AWGCW)**

จากการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม ครั้งที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ได้มีการตั้งคณะกรรมการด้านข้อตกลงพหุภาคีด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อทำหน้าที่ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศอาเซียนเกี่ยวกับข้อตกลงพหุภาคีด้านสิ่งแวดล้อมและเพื่อหาแนวทางการร่วมกันในการเจรจาและดำเนินการตามข้อตกลงในการดำเนินงานของคณะกรรมการ ที่ผ่านมามีกรอบกลุ่มข้อตกลงที่สำคัญ ๕ ฉบับ ได้แก่ อนุสัญญาบาเซลว่าด้วยการควบคุมการเคลื่อนย้ายและการกำจัดของเสียอันตรายข้ามแดน อนุสัญญารอตเตอร์ดัมว่าด้วยกระบวนการแจ้งข้อมูลสารเคมีล่วงหน้าสำหรับสารเคมีอันตรายและสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์บางชนิดในการค้าระหว่างประเทศ อนุสัญญาสตอกโฮล์มว่าด้วยมลพิษตกค้างยาวนาน พิธีสารมอนทรีออลว่าด้วยสารทำลายชั้นบรรยากาศโอโซน และอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (ซึ่งได้แยกออกมาอยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการอาเซียนด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๒) ต่อมาที่ประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม ครั้งที่ ๒๖ (พ.ศ. ๒๕๕๘) ได้เห็นชอบในการปรับเปลี่ยนชื่อคณะกรรมการอาเซียน AWGMEA เป็นคณะกรรมการจัดการสารเคมีและของเสีย (ASEAN Working Group on Chemicals and Waste: AWGCW) เพื่อขยายขอบเขตการดำเนินงานให้ครอบคลุมถึงด้านการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นไปตามมติที่ประชุม 19<sup>th</sup> AWGMEA ได้เห็นชอบในหลักการ โดยให้ AWGCW ทำการทบทวนขอบเขตการดำเนินงานดังกล่าวให้สอดคล้องกับชื่อใหม่

**คณะกรรมการจัดการทรัพยากรน้ำ (ASEAN Working Group on Water Resources Management: AWGWRM)**

คณะกรรมการจัดการทรัพยากรน้ำ จัดตั้งขึ้นในการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม ครั้งที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๔๕) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีการกำกับการใช้ทรัพยากรน้ำในภูมิภาคอาเซียนให้เกิดความยั่งยืน

**คณะทำงานสิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืน (ASEAN Working Group on Environmental Sustainable Cities: AWGESC)**

คณะทำงานสิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืนตั้งขึ้นจากการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมอย่างไม่เป็นทางการ ครั้งที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๔๕) โดยสิงคโปร์ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำ Regional Sustainable Cities Programme และเสนอให้จัดตั้งคณะทำงานเพื่อเพิ่มยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการเพื่อดำเนินงานดังกล่าว

**คณะทำงานสิ่งแวดล้อมศึกษา (ASEAN Working Group on Environmental Education: AWGEE)**

คณะทำงานสิ่งแวดล้อมศึกษาตั้งขึ้นจากการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมอย่างไม่เป็นทางการ ครั้งที่ ๑๑ เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ ณ กรุงเทพมหานคร วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งคณะทำงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อประสานงานและกำกับการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการสิ่งแวดล้อมศึกษาอาเซียน (พ.ศ. ๒๕๕๑ – ๒๕๕๕) (The ASEAN Environmental Education Action Plan: AEEAP 2008-2012) ซึ่งเป็นกรอบสำหรับอาเซียนในการส่งเสริมสิ่งแวดล้อมศึกษา โดยวัตถุประสงค์ของคณะทำงาน AWGEE เพื่อส่งเสริมให้อาเซียนเขียวและสะอาด (Clean and green ASEAN) ซึ่งเป็นไปตามวิสัยทัศน์อาเซียน ๒๐๒๕ เพื่อให้ภูมิภาคอาเซียนเกิดการพัฒนายั่งยืนผ่านสิ่งแวดล้อมศึกษาและการมีส่วนร่วมของประชาชน

**คณะทำงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (ASEAN Working Group on Climate Change: AWGCC)**

คณะทำงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศตั้งขึ้นจากการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นทางการ ครั้งที่ ๑๑ เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์ สืบเนื่องจากที่ประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม ครั้งที่ ๑๕ เมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ ณ เมืองหลวงพระบาง ลาว รับทราบข้อเสนอเรื่อง ASEAN Climate Change Initiative (ACCI) ของสาธารณรัฐอินโดนีเซียซึ่งมีกลไกจัดตั้งคณะผู้เชี่ยวชาญด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อมาที่ประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมอย่างไม่เป็นทางการ ครั้งที่ ๑๐ (10<sup>th</sup> IAMME) เมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๕๐

ณ กรุงเทพฯ เห็นชอบให้คณะทำงานอาเซียนด้านข้อตกลงพหุภาคีด้านสิ่งแวดล้อม (AWGMEA) พิจารณาข้อเสนอของไทยในการจัดตั้งคณะผู้เชี่ยวชาญเฉพาะกิจด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งที่ประชุมคณะทำงาน AWGMEA ครั้งที่ ๑๒ เมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๑

ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ มาเลเซีย เห็นชอบที่จะผลักดันให้เกิดกลไกดังกล่าว โดยในการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม ครั้งที่ ๑๕ เมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์ เห็นชอบให้มีการจัดตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อพิจารณาร่างข้อเสนอ ACCI และข้อกำหนดการปฏิบัติงานของคณะทำงานดังกล่าว รวมทั้งแสดงความยินดีที่ประเทศไทยเสนอตัวเป็นประธานคณะทำงานฯ และเห็นชอบให้เสนอต่อที่ประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมให้ความเห็นชอบต่อไป

## ตารางที่ ๑

### หน่วยงานรับผิดชอบของไทยในคณะทำงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม

คณะทำงาน	ประธานคณะทำงาน	หน่วยงานกลาง ประสานการดำเนินงาน
(๑) คณะทำงานอาเซียนด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (ASEAN Working Group on Climate Change: AWGCC)	สาธารณรัฐสิงคโปร์	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.)
(๒) คณะทำงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่ง (ASEAN Working Group on Coastal and Marine Environment: AWGCME)	สาธารณรัฐฟิลิปปินส์	กรมควบคุมมลพิษ (กพ.)
(๓) คณะทำงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา (ASEAN Working Group on Environmental Education: AWGEE)	เนการาบรูไนดารุสซาลาม	กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม (สส.)
(๔) คณะทำงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืน (ASEAN Working Group on Environmentally Sustainable Cities: AWGESC)	ราชอาณาจักรกัมพูชา	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.)
(๕) คณะทำงานอาเซียนด้านข้อตกลงพหุภาคีด้านสิ่งแวดล้อม (ASEAN Working Group on Chemicals and Waste: AWGCW)	ประเทศไทย	กรมควบคุมมลพิษ (กพ.)
(๖) คณะทำงานอาเซียนด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ (ASEAN Working Group on Nature Conservation and Biodiversity: AWGNCB)	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.)
(๗) คณะทำงานอาเซียนด้านการจัดการทรัพยากรน้ำ (ASEAN Working Group on Water Resources Management: AWGWRM)	ประเทศมาเลเซีย	กรมทรัพยากรน้ำ (ทน.)

นอกจากการดำเนินงานภายใต้กรอบรัฐมนตรีสิ่งแวดล้อมอาเซียนแล้ว ยังมีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภายใต้กรอบอื่นๆ ดังนี้

**การประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านป่าไม้ (ASEAN Senior Officials on Forestry: ASOF)**

การประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านป่าไม้ (ASEAN Senior Officials on Forestry: ASOF) จัดขึ้นเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านวิชาการและด้านการปฏิบัติการ ซึ่งมีการแต่งตั้งคณะทำงานภายใต้ ASOF ประกอบด้วย ๕ คณะทำงาน ได้แก่ (๑) คณะทำงาน ASEAN Working Group on Forest Product Development (๒) คณะทำงาน ASEAN Working Group-CITES and Wildlife Enforcement ที่มีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นหน่วยงานกลางประสานการดำเนินงาน ในการกำกับดูแลการดำเนินงานของเครือข่ายการป้องกันและปราบปรามการค้าสัตว์ป่าและพืชป่าที่ผิดกฎหมายในภูมิภาคอาเซียน (๓) คณะทำงาน ASEAN Working Group on Forest Management (๔) คณะทำงาน ASEAN Working Group on Social Forestry (๕) คณะทำงาน ASEAN Working Group on Forest and Climate Change

หน่วยงานกลางประสานการดำเนินงาน: กรมป่าไม้

**การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านแร่ (ASEAN Senior Officials Meeting on Minerals: ASOMM)**

การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านแร่เป็นการประชุมเพื่อพิจารณาหารือ หรือกำหนดกรอบแผนปฏิบัติการ เร่งรัดติดตามการดำเนินงานของคณะทำงานด้านต่าง ๆ และพิจารณาให้ความเห็นชอบในโครงการความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ตลอดจนประเทศคู่เจรจาในด้านทรัพยากรแร่ และเป็นกลไกหลักที่สำคัญในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยมีคณะทำงานด้านต่าง ๆ ที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยปฏิบัติงาน ๔ ด้าน ได้แก่



(๑) คณะทำงานด้านสารสนเทศและฐานข้อมูลแร่ (Working Group on Mineral Information and Database, WGMID) ซึ่งกรมทรัพยากรธรณี กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้รับเชิญให้เข้าร่วมเป็นคณะทำงาน (๒) คณะทำงานด้านการเสริมสร้างศักยภาพบุคลากรด้านแร่ (Working Group on Capacity Building in Minerals, WGCBM) (๓) คณะทำงานด้านการพัฒนาทรัพยากรแร่อย่างยั่งยืน (Working Group on Sustainable Mineral Development, WGSMD) และ (๔) คณะทำงานด้านการค้าและการลงทุนในทรัพยากรแร่ (Working Group on Trade and Investment in Minerals, WGTIM)

หน่วยงานกลางประสานการดำเนินงาน: กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ กระทรวงอุตสาหกรรม

คณะกรรมการอาเซียนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ASEAN Committee on Science and Technology: COST)

ความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของอาเซียนได้เริ่มมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๓ โดยมีการจัดตั้งคณะกรรมการอาเซียนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ASEAN Committee on Science and Technology: COST) เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๑ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีระหว่างสมาชิกอาเซียนกับประเทศคู่เจรจาและองค์กรอื่นๆ โดยกำหนดสาขาความร่วมมือเป็น ๕ สาขา ประกอบด้วย (๑) ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหาร (๒) ด้านอนุกรมวิธานและธรณีฟิสิกส์ (๓) ด้านไมโครอิเล็กทรอนิกส์และเทคโนโลยีสารสนเทศ (๔) ด้านวัสดุศาสตร์และเทคโนโลยี (๕) ด้านเทคโนโลยีชีวภาพ (๖) ด้านการวิจัยพลังงานนอกแบบ (๗) ด้านวิทยาศาสตร์ทางทะเล (๘) ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและทรัพยากรด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และ (๙) ด้านเทคโนโลยีอวกาศและการประยุกต์

หน่วยงานกลางประสานการดำเนินงาน : กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

**ข้อตกลงอาเซียนว่าด้วยมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน (ASEAN Agreement on Transboundary Haze Pollution)**

ปัญหาหมอกพิษจากหมอกควันข้ามแดน ซึ่งเกิดจากไฟป่าครั้งใหญ่ ในอินโดนีเซีย เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๐ – ๒๕๔๑ ซึ่งมีผลกระทบต่อประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ บรูไน สิงคโปร์ มาเลเซีย และไทยอย่างมาก อาเซียนจึงได้มีจัดทำข้อตกลงเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยเฉพาะ โดยข้อตกลงดังกล่าว มีรายละเอียด ดังนี้

**(๑) หลักการและเหตุผล**

ASEAN Haze Agreement จัดทำขึ้นเพื่อป้องกันและติดตามตรวจสอบมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน อันเป็นผลเนื่องมาจากไฟบนพื้นดิน และ/หรือ ไฟป่า ซึ่งควรจะต้องดำเนินการให้ลดลง โดยอาศัยความพยายามร่วมกันในประเทศ และความร่วมมือเป็นอย่างมากในระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติ ควรยึดวัตถุประสงค์นี้เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

**(๒) สถานภาพปัจจุบันของข้อตกลง**

สถานภาพการให้สัตยาบัน โดยประเทศสมาชิกได้ให้สัตยาบันครบแล้ว ทั้ง ๑๐ ประเทศ ข้อตกลงนี้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๖ (ข้อตกลงมีผลบังคับใช้ภายใน ๖๐ วันนับจากวันที่ประเทศสมาชิกให้สัตยาบันครบ ๖ ประเทศ) และประเทศไทยได้ร่วมลงนามเมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้สัตยาบันเมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๖

**(๓) โครงสร้างการดำเนินงาน**

การดำเนินงานตามข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดนมีการกำหนดโครงสร้างการทำงานเพื่อทำหน้าที่กำกับและดูแลการดำเนินงานให้การดำเนินงานด้านหมอกควันข้ามแดนเพื่อกำกับดูแลการดำเนินงานของประเทศสมาชิกในภูมิภาคอาเซียน ดังนี้

## ข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน



ภาพที่ ๒ การดำเนินงานภายใต้ข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน

(๓.๑) การประชุมระดับรัฐมนตรีประเทศภาคีข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน (The Meeting of the Conference of the Parties to the ASEAN Agreement on Transboundary Haze Pollution: COP) ซึ่งประกอบด้วยประเทศสมาชิกอาเซียน ๑๐ ประเทศ โดยมีคณะกรรมการภายใต้ประเทศภาคีต่อข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน (The Meeting of the Committee under the Conference of the Parties to the ASEAN Agreement on Transboundary Haze Pollution-COM) ทำหน้าที่กำกับและดูแลการดำเนินงาน และเพื่อให้การดำเนินงานด้านหมอกควันข้ามแดนมีประสิทธิภาพและทันต่อสถานการณ์

(๓.๒) การประชุมรัฐมนตรีสิ่งแวดล้อม ๕ ประเทศเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน (The Sub-Regional Ministerial Steering Committee on Transboundary Haze Pollution: MSC) ประกอบด้วย บรูไน อินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ และประเทศไทย ซึ่งมีคณะกรรมการภายใต้คณะกรรมการระดับรัฐมนตรีสิ่งแวดล้อม ๕ ประเทศเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน (Technical Working Group on Transboundary Haze Pollution: TWG) ทำหน้าที่ประสานการดำเนินงาน

(๓.๓) การประชุมรัฐมนตรีของกลุ่มประเทศในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (The Ministerial Steering Committee for the Mekong Sub-Region: MSC Mekong) ประกอบด้วย พม่า ลาว กัมพูชา เวียดนาม และประเทศไทย ซึ่งมีคณะกรรมการภายใต้รัฐมนตรีสิ่งแวดล้อม ๕ ประเทศอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน (TWG Mekong) ทำหน้าที่ประสานการดำเนินงาน

**(๔) หน่วยงานที่รองรับพันธกรณีของประเทศไทยเพื่อรองรับการปฏิบัติตามพันธกรณี ได้แก่**

- หน่วยงานกลางประสานการดำเนินงาน ได้แก่ ส่วนแผนงานและประมวลผล สำนักจัดการคุณภาพ กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ศูนย์ติดตามตรวจสอบแห่งชาติ ได้แก่ กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- หน่วยงานที่มีอำนาจ ได้แก่ กรมควบคุมมลพิษ กรมอุทยานสัตว์ป่าและพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กรมการปกครองและกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมทางหลวงกระทรวงคมนาคม

**(๕) การดำเนินงานภายใต้ข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดนของประเทศไทย**

(๕.๑) มีการจัดตั้งคณะกรรมการกำกับแผนงานและมาตรการในการรองรับนโยบายการห้ามเผาในที่โล่ง ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๒๖ ท่าน และมีรองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เป็นประธานอนุกรรมการโดยตำแหน่ง เพื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยงานหลักในการพิจารณาดำเนินงาน และกำหนดท่าทีของประเทศไทยในความร่วมมือระดับภูมิภาค ตลอดจนกำหนดแนวทางการดำเนินงานเพื่อควบคุมการเผาในที่โล่งของประเทศไทย ซึ่งที่ผ่านมา คณะอนุกรรมการฯ ได้จัดทำแผนแม่บทแห่งชาติว่าด้วยการควบคุมการเผาในที่โล่ง เพื่อใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานด้านการควบคุมการเผาในที่โล่งของประเทศไทย และแผนปฏิบัติการตามแผนแม่บทแห่งชาติว่าด้วยการควบคุมการเผาในที่โล่ง (พ.ศ. ๒๕๔๗ – ๒๕๕๑) เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำนโยบายด้านการควบคุมการเผาในที่โล่งตามแผนแม่บทแห่งชาติฯ ไปสู่การปฏิบัติจริง แผนแม่บทแห่งชาติฯ ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ แผนปฏิบัติการตามแผนแม่บทแห่งชาติฯ (พ.ศ. ๒๕๕๑ – ๒๕๕๔) ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการควบคุมมลพิษ ในคราวประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๗ และคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ในคราวประชุม ครั้งที่ ๗/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๗

(๕.๒) คณะรัฐมนตรี ได้มีมติ เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ อนุมัติหลักการแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหามอกควันและไฟป่า ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ – ๒๕๕๔ เพื่อใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานควบคุม ป้องกัน และแก้ไขปัญหามอกควันและไฟป่าในประเทศไทย ซึ่งกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แต่งตั้งคณะทำงานติดตามผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหามอกควันและไฟป่า ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ – ๒๕๕๔ โดยมีรองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานคณะทำงานเพื่อกำกับดูแลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการดังกล่าว

#### ๔. การดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม

นอกเหนือจากความก้าวหน้าของโลกปัจจุบันที่อาเซียนได้รับอิทธิพลจากพัฒนาการและความท้าทายต่างๆ ของโลก ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ประชาคมโลกโดยสหประชาชาติได้แสดงความมุ่งมั่นร่วมกันของประเทศสมาชิกทั้ง ๑๕๓ ประเทศ ในการจะบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ครอบคลุมมีผลกว้างไกลเป็นสากล และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในอีก ๑๕ ปีข้างหน้า นั่นคือ วาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ ซึ่งจะสานต่อและขยายผล

ความก้าวหน้าจากเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ และสนับสนุนการจัดการความท้าทายต่าง ๆ ที่มีต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เช่น ความยากจน ความเหลื่อมล้ำที่เพิ่มขึ้นทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ รวมถึงการเชื่อมโยงโทรคมนาคมและลดลงของทรัพยากรธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งมีผลต่อความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของประชาชนในประชาคมอาเซียน วิทยาลัยสันนิบาตประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน พ.ศ. ๒๕๖๘ จึงตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องสิ่งแวดล้อม โดยได้กำหนดมาตรการการดำเนินการไว้ภายใต้ประเด็น “ความยั่งยืน” มีรายละเอียด ดังนี้

### ความยั่งยืน (Sustainable)

เพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายสูงสุดของประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนได้กำหนดเป้าหมายที่จะบรรลุถึงสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน ท่ามกลางบริบทของการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทางสังคมและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาสังคมที่สมดุลและมีสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในทุกรุ่นทุกสมัยได้ เพื่อการเป็นประชาคมอาเซียนที่เข้าถึงสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนได้อย่างเท่าเทียมกันและสามารถเกื้อหนุนการพัฒนาสังคมและขีดความสามารถในการต่อยอดไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไปได้ ทั้งนี้ ได้กำหนดผลลัพธ์ที่มุ่งหวังและมาตรการเชิงยุทธศาสตร์ ได้แก่

### (๑) การอนุรักษ์และการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพและทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

#### มาตรการเชิงกลยุทธ์

๑.๑ สร้างความเข้มแข็งต่อความร่วมมือในระดับภูมิภาค เพื่อปกป้องฟื้นฟูส่งเสริมการใช้ทรัพยากรระบบนิเวศทางบกอย่างยั่งยืน แก้ไขปัญหาการกลายสภาพเป็นทะเลทราย ยับยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งยับยั้งและแก้ปัญหาการเสื่อมสภาพของดิน

๑.๒ สร้างความเข้มแข็งให้ความร่วมมือในระดับภูมิภาคว่าด้วยการจัดการป่าไม้ อย่างยั่งยืน โดยการป้องกันและควบคุมไฟป่า ซึ่งรวมถึงการดำเนินการตามข้อตกลงอาเซียน ในเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน เพื่อแก้ปัญหามลพิษจากหมอกควันข้ามแดน อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๓ ส่งเสริมความร่วมมือเพื่อปกป้อง ฟื้นฟู และการใช้สิ่งแวดล้อมทางทะเลและ ชายฝั่งอย่างยั่งยืน ตอบสนองและจัดการกับความเสียหายจากมลพิษและภัยคุกคามต่อระบบ นิเวศทางทะเลและชายฝั่ง โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีความอ่อนไหวทางระบบนิเวศ

๑.๔ รับนำแนวปฏิบัติที่ดีมาใช้และพัฒนานโยบายในการจัดการผลกระทบของ โครงการพัฒนาต่างๆ ที่มีต่อ น่านน้ำชายฝั่งและน่านน้ำสากลและปัญหาสิ่งแวดล้อม ข้ามพรมแดน อาทิ มลภาวะ การเคลื่อนย้ายและการกำจัดสารเคมีและของเสียอันตราย อย่างผิดกฎหมาย โดยใช้ประโยชน์จากความตกลงและกลไกระดับภูมิภาคและระหว่าง ประเทศ

๑.๕ ส่งเสริมการพัฒนา นโยบายและขีดความสามารถ ตลอดจนแนวปฏิบัติ ที่เป็นเลิศในการอนุรักษ์ พัฒนา และบริหารจัดการทะเล พื้นที่ชุ่มน้ำ ป่าพรุ ความหลากหลาย ทางชีวภาพ ทรัพยากรน้ำและดินอย่างยั่งยืน

๑.๖ ส่งเสริมการพัฒนาขีดความสามารถในการทำงาน เพื่อให้มีการจัดการระบบ นิเวศและทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

๑.๗ ส่งเสริมความร่วมมือเกี่ยวกับการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อไปสู่ระบบนิเวศ และทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน โดยใช้สิ่งแวดล้อมศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชน และ การณรงค์สร้างความตระหนักรู้ในสังคม

๑.๘ เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับหุ้นส่วนระดับโลกและระดับภูมิภาคและ สนับสนุนการปฏิบัติตามความตกลงและกรอบดำเนินงานระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

๑.๙ ส่งเสริมบทบาทของศูนย์อาเซียนเพื่อความหลากหลายทางชีวภาพในฐานะ ที่เป็นศูนย์ความเป็นเลิศด้านการอนุรักษ์และการใช้ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๑.๑๐ สนับสนุนการปฏิบัติตามแผนยุทธศาสตร์ความหลากหลายทางชีวภาพ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ และเป้าหมายไอจีย่างเต็มที่

## (๒) เมืองที่มีความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม

### มาตรการเชิงกลยุทธ์ศาสตร์

๒.๑ ส่งเสริมการทำงานแบบมีส่วนร่วมและบูรณาการในการวางผังเมือง และการบริหารจัดการสำหรับการเป็นชุมชนเมืองอย่างยั่งยืน เพื่อนำไปสู่ประชาคมอาเซียน ที่สะอาด และเป็นสีเขียว

๒.๒ เสริมสร้างขีดความสามารถของสถาบันในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ในการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์และแผนงานต่าง ๆ เพื่อพัฒนาเมืองให้น่าอยู่

๒.๓ ส่งเสริมการประสานงานระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาซึ่ง การเข้าถึงที่ดินที่สะอาด สถานที่สาธารณะสีเขียว อากาศที่บริสุทธิ์ น้ำที่สะอาดและปลอดภัย และสุขอนามัย

๒.๔ ส่งเสริมเมืองที่เป็นมิตรต่อเด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และคนพิการ ผ่านการประสานงานที่ใกล้ชิดระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดหาระบบโครงสร้าง พื้นฐานที่สามารถเข้าถึงได้และมีความยั่งยืน

๒.๕ เสริมสร้างความเชื่อมโยงเชิงบวกด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ระหว่างพื้นที่เมือง ชานเมือง ชนบท

๒.๖ เสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ นโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการ ผลกระทบของการเพิ่มจำนวนประชากร และการเคลื่อนย้ายถิ่นฐาน ไปอยู่อาศัย ในเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ

## (๓) สภาพภูมิอากาศที่ยั่งยืน

### มาตรการเชิงกลยุทธ์ศาสตร์

๓.๑ เพิ่มพูนขีดความสามารถของบุคลากรและองค์กรในการดำเนินการ เกี่ยวกับการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยเฉพาะต่อชุมชนเปราะบางและ ชายฝั่ง

๓.๒ เอื้ออำนวยการพัฒนาการตอบโต้อย่างครอบคลุมและสอดคล้องกันต่อ ความท้าทายด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เช่น การทำงานด้วยหลักพหุภาคีและพหุสาขา



๓.๓ ยกระดับการให้ภาคเอกชนและชุมชนเข้าถึงกลไกทางการเงินใหม่ ๆ และ  
สร้างสรรค์เพื่อรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๓.๔ เสริมสร้างขีดความสามารถขององค์กรเฉพาะสาขาและรัฐบาลท้องถิ่น  
ในการทำรายการก๊าซเรือนกระจก ตลอดจนการประเมินความเสี่ยงและความต้องการ  
ในการปรับตัว

๓.๕ ส่งเสริมความพยายามของรัฐบาล ภาคเอกชน และชุมชนในการลด  
การปล่อยก๊าซเรือนกระจก จากกิจกรรมด้านการพัฒนาหลัก ๆ

๓.๖ บูรณาการมิติของการจัดการความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพ  
ภูมิอากาศ และการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในการวางแผนเฉพาะสาขา

๓.๗ เสริมสร้างความเข้มแข็งให้หุ้นส่วนระดับโลกและสนับสนุนการดำเนินการ  
ตามข้อตกลงและกรอบการดำเนินงานระหว่างประเทศต่าง ๆ อาทิ กรอบอนุสัญญา  
สหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNFCCC)

#### (๔) การผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน

##### มาตรการเชิงกลยุทธ์ศาสตร์

๔.๑ เสริมสร้างความเข้มแข็งให้หุ้นส่วนระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชน  
ด้านการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อให้การใช้ทรัพยากร  
มีความคุ้มค่าที่สุด

๔.๒ ส่งเสริมสิ่งแวดล้อมศึกษา (รวมถึงโรงเรียนประหัตพลังงาน)  
ความตระหนักรู้ และขีดความสามารถในการบริโภคอย่างยั่งยืนและการดำรงชีวิตที่เป็นมิตร  
ต่อสิ่งแวดล้อมในทุกระดับ

๔.๓ เพิ่มพูนขีดความสามารถของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องในการจัดการ  
ขยะที่ดีและการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๔ ส่งเสริมการบูรณาการยุทธศาสตร์และแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศเกี่ยวกับ  
การผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืนในนโยบายระดับชาติและระดับภูมิภาค หรือเป็น  
ส่วนหนึ่งของกิจกรรมการรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร

## แผนยุทธศาสตร์อาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม

แผนยุทธศาสตร์อาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม (ASEAN STRATEGIC PLAN ON ENVIRONMENT: ASPEN) ค.ศ. ๒๐๑๖-๒๐๒๕ ให้รายละเอียด และผลลัพธ์หลักที่มุ่งหวัง (key result areas) ของวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียน อาเซียน ๒๐๒๕: มุ่งหน้าไปด้วยกัน ไปสู่แผนปฏิบัติโดยละเอียดยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นเครื่องมือนำทางที่สมบูรณ์สำหรับความร่วมมืออาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมสำหรับช่วงปี ค.ศ. ๒๐๑๖ ถึง ๒๐๒๕ โดย ASPEN ประกอบไปด้วยแผนปฏิบัติการสำหรับลำดับความสำคัญทางยุทธศาสตร์ที่เห็นชอบร่วมกันแล้วเจ็ดประการดังต่อไปนี้ โดยมีแผนงาน ผลลัพธ์ และกิจกรรมที่อยู่บนพื้นฐานของความร่วมมือที่มีอยู่ ความต้องการใหม่ ๆ ของประเทศสมาชิกอาเซียน และพันธกรณีที่จะแก้ไขประเด็นที่เกี่ยวข้องในวาระระดับโลก ลำดับความสำคัญทางยุทธศาสตร์เจ็ดประการภายใต้ ASPEN ได้แก่

๑. การอนุรักษ์ธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ
๒. สิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่ง
๓. การจัดการทรัพยากรน้ำ
๔. สิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืน
๕. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
๖. การจัดการสารเคมีและของเสีย
๗. สิ่งแวดล้อมศึกษา และการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน

## ตารางที่ ๒

### ภาพรวมลำดับความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ภายใต้แผนยุทธศาสตร์อาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม (ASPEN)

ลำดับความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์	วัตถุประสงค์	หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ	กิจกรรม
ความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ลำดับ ๑: การอนุรักษ์ธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ	๑ เพื่อให้มั่นใจได้ว่า ในปี ค.ศ. ๒๐๒๕ ความหลากหลายทางชีวภาพ จะมีมูลค่า ได้รับการอนุรักษ์ พื้นที่ ใช้อย่างฉลาด และให้ผลประโยชน์ ที่มีความสำคัญยิ่งต่อประชาชน ๒ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการ ปรับตัวของธรรมชาติและการใช้ แนวทางบูรณาการที่ยืดหยุ่นเป็น หลัก (ต่อการปรับตัวต่อการ เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการ ลดความเสี่ยงต่อภัยพิบัติ)	คณะทำงานอาเซียนว่าด้วยการ อนุรักษ์ธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ (AWGNCB)/ศูนย์อาเซียนว่า ด้วยความหลากหลายทาง ชีวภาพ (ACB)	๑ การอนุรักษ์พื้นที่ความหลากหลายทาง ชีวภาพบนบกที่สำคัญ รวมทั้งพื้นที่ คุ้มครอง ก) พื้นที่คุ้มครอง (รวมทั้งการท่องเที่ยว เชิงนิเวศและความหลากหลายทาง ชีวภาพ) ข) การอนุรักษ์ชนิดพันธุ์ ค) ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน ง) การปรับเปลี่ยนวิธีปฏิบัติหลักเกี่ยวกับ ความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้ง การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและ ความหลากหลายทางชีวภาพ จ) การฟื้นฟูระบบนิเวศ ฉ) สาธารณสุขและความหลากหลายทาง ชีวภาพ ช) ความหลากหลายทางชีวภาพในเมือง

ลำดับความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์	วัตถุประสงค์	หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ	กิจกรรม
			๒ ความหลากหลายทางชีวภาพด้านเกษตร ๓ การเข้าถึงและการแบ่งปันผลประโยชน์ ๔ การศึกษาด้านการสื่อสารและความตระหนักของประชาชน (CEPA) (รวมทั้งการจัดการข้อมูลข่าวสารด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ๕ ศูนย์อาเซียนว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ
ความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ลำดับ ๒: สิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่ง	๑ เพื่อให้มั่นใจได้ว่า สิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่งของอาเซียนจะได้รับการจัดการอย่างยั่งยืน ระบบนิเวศอันเป็นของร่วมกัน พื้นที่และชนิดพันธุ์ดั้งเดิมได้รับการคุ้มครอง กิจกรรมทางเศรษฐกิจได้รับการจัดการอย่างยั่งยืน และจิตสำนึกของประชาชนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่งได้รับการปลูกฝัง ๒ เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่งที่สะอาดและสมบูรณ์เพื่อ	คณะทำงานอาเซียน ด้านสิ่งแวดล้อมทางทะเล และชายฝั่ง (AWGCME) /ACB	๑ การอนุรักษ์พื้นที่ทางทะเลและชายฝั่งที่สำคัญ ๒ การอนุรักษ์ชนิดพันธุ์ทะเลและชายฝั่งที่ใกล้สูญพันธุ์ ๓ การลดการถ่ายน้ำมันจากเรือและน้ำมันรั่ว ๔ การบรรเทาผลกระทบทางทะเลและชายฝั่ง (สารอาหาร, ขยะในทะเลปรากฏการณ์ยูโทรฟิเคชัน เป็นต้น) ๕ ชนิดพันธุ์ที่รุกรานทางทะเลและชายฝั่ง ๖ ประเด็นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบในพื้นที่ชายฝั่ง

ลำดับความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์	วัตถุประสงค์	หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ	กิจกรรม
	<p>การพัฒนาที่ยั่งยืนของอาเซียน โดย การลดภัยคุกคามที่เกิดจากมนุษย์ต่อ ระบบนิเวศทางทะเล</p> <p>๑ ภายในหน่วยงานและระหว่างภาค ส่วนต่าง ๆ ในระดับภูมิภาคและ ระหว่างประเทศเพื่อให้ประสบ ความสำเร็จในการจัดการสิ่งแวดล้อม ทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน และ เพื่อตอบสนองต่อประเด็นปัญหาข้าม แคนโดยอาศัยแนวทางการปฏิบัติที่ดี ในเรื่องการจัดการและนโยบายที่ เข้มแข็ง</p>		<p>๑ การจัดการชายฝั่งอย่างบูรณาการ (ICM) และการวางแผนเชิงพื้นที่ในทะเล (MSP)</p>
<p>ความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ลำดับ ๓:การจัดการทรัพยากรน้ำ</p>	<p>๑ เพื่อส่งเสริมการจัดการทรัพยากร น้ำแบบบูรณาการ (IWRM) เพื่อให้ เกิดความยั่งยืนสำหรับทรัพยากรน้ำ สามารถเข้าถึงได้อย่างเป็นธรรม และ ปริมาณน้ำที่เพียงพอโดยมีคุณภาพที่ ขอมรับได้เพื่อตอบสนองความ ต้องการของประชาชน เศรษฐกิจ และ</p>	<p>คณะทำงานอาเซียนด้านการ จัดการทรัพยากรน้ำ (AWGWRM)</p>	<p>๑ คู่มือยุทธศาสตร์ประเทศสำหรับ IWRM และกรอบดัชนีการดำเนินการ</p> <p>๒ ความสำนึกของประชาชนและการ ประสานงานข้ามภาคส่วน</p> <p>๓ การอนุรักษ์น้ำ</p> <p>๔ คุณภาพน้ำและสุขอนามัย</p> <p>๕ ภัยพิบัติที่เกี่ยวกับน้ำ</p>

ลำดับความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์	วัตถุประสงค์	หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ	กิจกรรม
	<p>สิ่งแวดล้อม</p> <p>๒ เพื่อจัดการทรัพยากรน้ำอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพเพื่อที่จะสามารถให้บริการน้ำได้อย่างเพียงพอ</p> <p>๓ เพื่อลดจำนวนประชาชนที่ไม่สามารถเข้าถึงน้ำดื่มปลอดภัยและสุขอนามัยที่ดีขึ้นได้อย่างยั่งยืน</p> <p>๔ เพื่อลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยพิบัติที่เกี่ยวกับน้ำ (น้ำท่วม น้ำแล้ง พายุ เป็นต้น) และสร้างความเข้มแข็งให้กับความสามารถในการปรับตัวแก่สังคมและระบบนิเวศ</p>		
<p>ความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ลำดับ ๔: สิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืน</p>	<p>๑ เพื่อให้มั่นใจได้ว่า เมือง/พื้นที่เมืองในอาเซียนมีความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม ในขณะที่เดียวกันก็สามารถตอบสนองความต้องการทางสังคมและเศรษฐกิจของประชาชน</p> <p>๒ เพื่อส่งเสริมการขยายตัวของเมืองอย่างยั่งยืนและเมืองที่สามารถปรับตัว</p>	<p>คณะกรรมการอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืน (AWGESC)</p>	<p>๑ การวางแผนเมืองอย่างยั่งยืน การพัฒนาและการดำเนินการ</p> <p>๒ เมืองที่สามารถปรับตัวกับสภาพภูมิอากาศและมีคาร์บอนต่ำ</p>

ลำดับความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์	วัตถุประสงค์	หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ	กิจกรรม
	เข้ากับสภาพภูมิอากาศได้ ในอาเซียน สมกับการเป็นอาเซียนที่สะอาดและ เขียว		
<p>ความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ลำดับ ๕: การเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศ</p>	<p>๑ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระดับ ภูมิภาคและระหว่างประเทศเพื่อแก้ไข ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศและผลกระทบต่อ การพัฒนาสังคม-เศรษฐกิจ สุขภาพ อนามัยและสิ่งแวดล้อมในประเทศ สมาชิกอาเซียน โดยการสนับสนุน การบรรเทาผลกระทบ การปรับตัว การถ่ายทอดเทคโนโลยี การ เสริมสร้างสมรรถนะ การอุดหนุนทาง การเงิน การประสานงานข้ามสายงาน และความเป็นหุ้นส่วนระดับโลก</p> <p>๒ มีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกรอบ การทำงานระดับโลกที่เกี่ยวกับสภาพ ภูมิอากาศ เช่น ความตกลงปารีส ภายใต้อนุสัญญา UNFCCC และ</p>	<p>คณะทำงานอาเซียนด้านการ เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (AWGCC)</p>	<p>๑ การปรับตัวและความสามารถในการ ปรับตัว</p> <p>๒ การบรรเทา</p> <p>๓ การถ่ายทอดเทคโนโลยี</p> <p>๔ กลไกการเงินเพื่อสนับสนุนการจัดการ ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Finance)</p> <p>๕ การประสานงานข้ามภาคส่วนและหุ้นส่วน ระดับโลก</p>

ลำดับความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์	วัตถุประสงค์	หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ	กิจกรรม
	<p>แผนปฏิบัติการ ค.ศ. ๒๐๒๐ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน</p> <p>๑ ประสานกิจกรรมภายในประเทศสมาชิกอาเซียนในด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเพื่อแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติอันเป็นเลิศและบทเรียนที่ได้เรียนรู้มา ตลอดจนอำนวยความสะดวกให้เกิดการเข้าถึงการให้เงินอุดหนุนเกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศ</p>		
<p>ความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ลำดับ ๖: สารเคมีและของเสีย</p>	<p>๑ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับการประสานงานและความร่วมมือระดับภูมิภาคในการแก้ปัญหาของเสียและเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสารเคมี รวมทั้งในการควบคุมการเคลื่อนย้ายของเสียอันตรายข้ามแดนภายใต้ความตกลงพหุภาคีด้านสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง เช่น อนุสัญญาบาเซล รัตเตอร์ดัม</p>	<p>คณะทำงานอาเซียนด้านการจัดการสารเคมีและของเสีย (AWGCW)</p>	<p>๑ การจัดการของเสียอันตรายและของเสียอื่น ๆ ภายใต้อนุสัญญาบาเซล</p> <p>๒ ความร่วมมือด้านการเคลื่อนย้ายสารเคมีอันตราย และของเสียอันตรายข้ามแดน</p> <p>๓ การเคลื่อนย้ายสารเคมีอย่างถูกต้อง</p> <p>๔ เทคโนโลยีการจัดการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (EST) เพื่อเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียว</p>



ลำดับความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์	วัตถุประสงค์	หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ	กิจกรรม
	<p>สต็อกโฮล์ม และมินามาตะ และพิธีสารมอนทรีออล ตลอดจนระบบต่าง ๆ ที่ได้ตกลงกันแล้วในระดับระหว่างประเทศ เช่น ระบบการจำแนกประเภทและการติดฉลากสารเคมีที่เป็นระบบเดียวกันทั่วโลก (GHS)</p> <p>๒ เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการจัดการสารเคมีอันตรายและของเสียที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดวงจรชีวิตของสิ่งเหล่านั้น โดยสอดคล้องกับกรอบการทำงานระหว่างประเทศที่ตกลงกันไว้แล้ว</p> <p>๓ เพื่อลดภัยคุกคามที่เพิ่มขึ้นจากสารเคมีอันตรายและของเสียต่อสุขภาพของมนุษย์และสิ่งแวดล้อม โดยผ่านกระบวนการต่าง ๆ เช่น การส่งเสริมความร่วมมือระดับภูมิภาคในการป้องกันการขนย้ายข้ามแดนอย่างผิดกฎหมายซึ่งสารเคมีอันตรายและ</p>		<p>๕ การให้อาเซียนเป็นที่ยอมรับในประชาคมโลก</p> <p>๖ การป้องกันอุบัติเหตุเกี่ยวกับสารเคมีและของเสียอันตราย การเตรียมความพร้อมและการตอบสนองในภาวะฉุกเฉิน</p> <p>๗ การฟื้นฟูพื้นที่ปนเปื้อนจากสารเคมีและของเสียอันตราย</p>

ลำดับความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์	วัตถุประสงค์	หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ	กิจกรรม
	ของเสีย และการเสริมสร้างสมรรถนะที่เกี่ยวกับแนวปฏิบัติการจัดการที่ดีในการแก้ปัญหาสารเคมีและของเสีย		
ความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ลำดับ ๗: สิ่งแวดล้อมศึกษา และการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน	๑ เพื่อส่งเสริมการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมโดยผ่านโครงการให้การศึกษาและปลูกจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ ที่ช่วยเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการปรับตัวและตอบสนองต่อภัยคุกคามและความท้าทายด้านสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันและที่กำลังเกิดขึ้น เพื่อที่จะสร้างชุมชนอาเซียนที่มีพลวัต ยั่งยืน และสามารถปรับตัวได้ที่จะมีส่วนช่วยอย่างแข็งขันให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับโลกได้	คณะทำงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา(AWGEE)	๑ โครงการโรงเรียนอีโคสตูดิโออาเซียน ๒ โครงการอุดมศึกษาสีเขียวอาเซียน ๓ แนวคิดริเริ่มด้านการสื่อสาร การศึกษาและความตระหนักรู้สาธารณะระดับภูมิภาค (CEPA) ๔ การบริโภคและการผลิตอย่างยั่งยืน (SCP)

## แผนและนโยบายที่เกี่ยวข้อง

### ๑. นโยบายรัฐบาลที่แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยในข้อ ๙ การส่งเสริมบทบาทและการใช้โอกาสในประชาคมอาเซียน

ข้อ ๙.๑ เร่งส่งเสริมความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน ในภูมิภาคอาเซียนและขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยใช้ประโยชน์จากโครงข่ายคมนาคมขนส่งและโทรคมนาคมที่เชื่อมโยงระหว่างกันของอาเซียน ระบบการออกใบรับรอง/ใบอนุญาตผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ การทำธุรกรรม อิเล็กทรอนิกส์ร่วมกันในอาเซียน รวมทั้งการสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากความตกลงทางการค้าการลงทุนภายใต้กรอบความร่วมมือในระดับทวิภาคีและพหุภาคีที่มีผลใช้บังคับแล้ว

ข้อ ๙.๒ พัฒนาศักยภาพในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทยทุกระดับ โดยสอดคล้องกับข้อตกลงในการเคลื่อนย้ายในด้านสินค้า บริการ การลงทุน แรงงานฝีมือ และปัจจัยการผลิตต่าง ๆ ที่เปิดเสรีมากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยให้สามารถแข่งขันได้

ข้อ ๙.๓ พัฒนาแรงงานของภาคอุตสาหกรรมเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ทั้งแรงงานวิชาชีพ แรงงานมีทักษะ และ แรงงานไม่มีทักษะ โดยการเร่งรัดและขยายผลการใช้ระบบคุณวุฒิวิชาชีพให้เกิดผลในทางปฏิบัติโดยคำนึงถึงความเป็นเอกภาพกับระบบมาตรฐานฝีมือแรงงานและมาตรฐานวิชาชีพใน ๘ กลุ่มที่มีข้อตกลงการเปิดเสรีในอาเซียนควบคู่ไปกับการวางแผนด้านการผลิตให้เพียงพอ การยกระดับฝีมือแรงงานในกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพและอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้น การส่งเสริมการพัฒนากระบวนการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานเพื่อใช้ในการประเมินค่าจ้างแรงงาน

ข้อ ๙.๔ เร่งพัฒนาความเชื่อมโยงด้านการขนส่งและระบบโลจิสติกส์ภายในอนุภูมิภาคและภูมิภาคอาเซียน โดยเร่งขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนงานการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ๖ ประเทศ (GMS) แผนพัฒนา

เขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (IMT-GT) แผนความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิระวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (ACMECS) แผนความร่วมมือแห่งอ่าวเบงกอล สำหรับความร่วมมือหลากหลายสาขาวิชาการและเศรษฐกิจ (BIMSTEC) และแผนแม่บทความเชื่อมโยงในอาเซียนซึ่งจะช่วยสนับสนุนให้ความเชื่อมโยงด้านการขนส่งและระบบโลจิสติกส์ในอาเซียนสัมฤทธิ์ผลได้อย่างเป็นรูปธรรม

ข้อ ๗.๕ ต่อเชื่อมเส้นทางคมนาคมขนส่งและระบบโลจิสติกส์จากฐานการผลิตในชุมชนสู่แหล่งแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าทั้งภายในประเทศและเชื่อมโยงกับอาเซียน เพื่อยกระดับศักยภาพของผู้ประกอบการรายย่อยสู่ตลาดที่กว้างขวางยิ่งขึ้นทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ และขณะเดียวกันก็ช่วยสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจแก่พื้นที่ต่าง ๆ ภายในประเทศด้วย

ข้อ ๗.๖ พัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษโดยเริ่มจากการพัฒนาด้านการค้าชายแดน และโครงการคมนาคมขนส่งบริเวณประตูการค้าหลักของประเทศเพื่อรองรับการเชื่อมโยงกระบวนการผลิตและการลงทุนข้ามแดน โดยปรับปรุงโครงข่ายระบบถนน พัฒนาระบบ National Single Window (NSW) และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้า และการขนส่งสินค้าข้ามแดนอย่างต่อเนื่อง โดยในระยะแรกให้ความสำคัญกับด่านชายแดนที่สำคัญ ๖ ด่าน ได้แก่ ปาดังเบซาร์ สะเดา อร์ญูประเทศ แม่สอด บ้านคลองลึก และบ้านคลองใหญ่

ข้อ ๗.๗ ภารกิจปกติหรือภารกิจตามกฎหมายที่สนับสนุนนโยบายรัฐบาล นโยบายที่ ๕ การรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากร และการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

ข้อ ๘.๑ ในระยะเฉพาะหน้า เร่งปกป้องและฟื้นฟูพื้นที่อนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้ และสัตว์ป่า โดยให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ จัดทำแนวเขตที่ดินของรัฐให้ชัดเจน เร่งรัดกระบวนการพิสูจน์สิทธิการถือครองที่ดินในเขตที่ดินของรัฐ โดยนาระบบสารสนเทศมาใช้เพื่อการบริหารจัดการ ปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัยและสร้างบรรทัดฐานในการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม โดยเฉพาะในพื้นที่ป่าต้นน้ำและพื้นที่อนุรักษ์ที่มีความสำคัญเชิงนิเวศ

ข้อ ๕.๒ ส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน คำนึงถึงขีดจำกัดและศักยภาพในการฟื้นตัวสร้างโอกาสในการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์อันเกิดขึ้นจากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างยุติธรรมและเท่าเทียม เพื่อสร้างความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน ความมั่นคงทางด้านอาหาร สุขอนามัย สนับสนุนวิถีชีวิตของชุมชน และการพัฒนาเพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ รวมทั้งให้การคุ้มครองเพื่อให้เกิดความปลอดภัยทางชีวภาพ

ข้อ ๕.๓ ในระยะต่อไป พัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดิน และแก้ไขการบุกรุกที่ดินของรัฐ โดยยึดแนวพระราชดำริที่ให้ประชาชนสามารถอยู่ร่วมกับป่าได้ เช่น กำหนดเขตป่าชุมชนให้ชัดเจน พื้นที่ใดที่สงวนหรือกันไว้เป็นพื้นที่ป่าสมบูรณ์ก็ใช้มาตรการทางกฎหมายอย่างเคร่งครัด พื้นที่ใดสมควรให้ประชาชนใช้ประโยชน์ได้ก็จะผ่อนผันให้ตามความจำเป็น โดยใช้มาตรการทางการบริหารจัดการ มาตรการทางสังคมจิตวิทยา และการปลูกป่าทดแทนเข้าดำเนินการ ทั้งจะให้เชื่อมโยงกับการส่งเสริมการมีอาชีพและรายได้อื่นอันเป็นบ่อเกิดของเศรษฐกิจชุมชนที่ต่อเนื่องเพื่อให้คนเหล่านั้นสามารถพึ่งพาตนเองได้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยที่ดินยังเป็นของรัฐ

ข้อ ๕.๔ บริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศให้เป็นเอกภาพในทุกมิติ ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ จัดให้มีแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศและมีกระบวนการบูรณาการแผนงานและงบประมาณร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดทำแผนงาน โครงการ ไม่เกิดความซ้ำซ้อน มีความเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ และสอดคล้องกับทิศทางและนโยบายการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โดยจัดตั้งหรือกำหนดกลไกในการบริหารจัดการน้ำพร้อมทั้งมีการนำเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพสูงมาใช้ในระบบของการบริหารจัดการน้ำและการเตือนภัย

ข้อ ๕.๕ เร่งรัดการควบคุมมลพิษทั้งทางอากาศ ขยะ และน้ำเสีย ที่เกิดจากการผลิตและบริโภค เพื่อสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีให้แก่ประชาชน โดยให้ความสำคัญในการเร่งรัดแก้ไขปัญหามลพิษเป็นลำดับแรก ส่งเสริมให้เกิดกลไกการคัดแยกขยะเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ให้มากที่สุด เร่งกำจัดขยะมูลฝอยตกค้างสะสมในสถานที่กำจัดขยะในพื้นที่วิกฤติซึ่งจะใช้ที่ดินของรัฐเป็นหลัก ในพื้นที่ใดที่สามารถจัดการขยะมูลฝอยโดยการแปรรูปเป็นพลังงานก็จะสนับสนุนให้ดำเนินการ

ข้อ ๕.๖ ภารกิจปกติหรือภารกิจตามกฎหมายที่สนับสนุนนโยบายรัฐบาล

## ๒. ร่างยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี

วิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือเป็นคติพจน์ประจำชาติว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ทั้งนี้ วิสัยทัศน์ดังกล่าวจะต้องสนองต่อผลประโยชน์แห่งชาติ อันได้แก่ การมีเอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ การดำรงอยู่อย่างมั่นคง ยั่งยืนของสถาบันหลักของชาติ การดำรงอยู่อย่างมั่นคงของชาติและประชาชนจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ การอยู่ร่วมกันในชาติ อย่างสันติสุขเป็นปึกแผ่นมีความมั่นคงทางสังคมท่ามกลางพหุสังคมและการมีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ความเจริญเติบโตของชาติ ความเป็นธรรมและความอยู่ดีมีสุขของประชาชน ความยั่งยืนของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางพลังงานและอาหาร ความสามารถในการรักษาผลประโยชน์ของชาติภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อม ระหว่างประเทศและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติประสานสอดคล้องกัน ด้านความมั่นคง ในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรีไม่เป็นภาระของโลก และสามารถเกื้อกูลประเทศที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจที่ต่ำกว่า ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติ ที่จะใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาในระยะ ๒๐ ปีต่อจากนี้ไป จะประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (๑) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง (๒) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (๓) ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน (๔) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม (๕) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ (๖) ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

**ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง** มีเป้าหมายทั้งในการสร้างเสถียรภาพภายในประเทศและช่วยลดและป้องกันภัยคุกคามจากภายนอก รวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นในกลุ่มประเทศอาเซียนและประชาคมโลกที่มีต่อประเทศไทย กรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ การพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติและระบบบริหารจัดการภัยพิบัติ รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

**ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม** เพื่อเร่งอนุรักษ์ฟื้นฟูและสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ

และมีความมั่นคงด้านน้ำ รวมทั้งมีความสามารถในการป้องกันผลกระทบและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติธรรมชาติ และพัฒนามุ่งสู่การเป็นสังคมสีเขียว กรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

- การจัดระบบอนุรักษ์ ฟื้นฟูและป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ
- การวางระบบบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพทั้ง ๒๕ กลุ่มน้ำ เน้นการปรับระบบการบริหารจัดการอุทกภัยอย่างบูรณาการ
- การพัฒนาและใช้พลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- การพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศและเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- การร่วมลดปัญหาโลกร้อนและปรับตัวให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- การใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์และนโยบายการคลังเพื่อสิ่งแวดล้อม

### ๓. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้จัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) โดยยึดกรอบแนวคิดและหลักการในการวางแผนที่สำคัญ ได้แก่ การน้อมนำและประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม การสนับสนุนและส่งเสริมแนวคิดการปฏิรูปประเทศ และการพัฒนาสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เพื่อให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข โดยมีแนวทางการพัฒนาในเรื่องของการสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ดังนี้

(๑) รักษาทุนทางธรรมชาติเพื่อการเติบโตสีเขียว ใช้ประโยชน์จากทุนธรรมชาติ โดยคำนึงถึงขีดจำกัดและศักยภาพในการฟื้นตัว รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากร สร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม รวมทั้งผลักดันแนวทางการประเมินมูลค่าของระบบนิเวศ และการสร้างรายได้จากการอนุรักษ์ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

(๒) บริหารจัดการน้ำเพื่อให้เกิดความยั่งยืน โดยการบูรณาการระหว่างหน่วยงานอย่างเป็นระบบ สร้างศูนย์ข้อมูลทรัพยากรน้ำ จัดตั้งองค์กรบริหารจัดการน้ำ

ในระดับพื้นที่ เร่งเพิ่มพื้นที่ป่าต้นน้ำลำธารที่ถูกบุกรุกทำลายให้มากขึ้น จัดหาเพิ่มแหล่งกักเก็บน้ำไว้ใช้ในสถานะแห้งแล้ง ให้มีแผนการบริหารจัดการน้ำในภาคการเกษตรกรรมในระดับภูมิภาค มีการคิดประเมินมูลค่าทรัพยากรน้ำเพื่อจัดทำแนวทางการจัดเก็บค่าน้ำจากกลุ่มโรงงานอุตสาหกรรมและผู้น้ำบาดาลขนาดใหญ่ เพื่อนำมาชดเชยและจัดตั้งเป็นกองทุนช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อย

(๓) การส่งเสริมการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยส่งเสริมการผลิตและจำหน่ายสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ด้วยการขยายตลาดสินค้า กำหนดมาตรการส่งเสริม และสร้างแรงจูงใจ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างจริงจัง สร้างระบบหมุนเวียนวัสดุที่ใช้แล้ว ที่มีประสิทธิภาพ ขับเคลื่อนสู่ Zero Waste Society

(๔) การส่งเสริมการผลิต การลงทุน และการสร้างงานสีเขียว เพื่อยกระดับประเทศสู่เศรษฐกิจและสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พัฒนาคัลเลคเตอร์อุตสาหกรรมสีเขียว ส่งเสริมผู้ประกอบการให้สามารถปรับระบบห่วงโซ่อุปทานหรือห่วงโซ่คุณค่าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Supply Chain/Green Value Chain)

(๕) การให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาวิกฤติสิ่งแวดล้อม ด้วยการเร่งรัดการควบคุมมลพิษทั้งทางอากาศ ขยะ น้ำเสีย และของเสียอันตราย ที่เกิดจากการผลิตและบริโภค เพื่อสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีให้กับประชาชน เร่งรัดแก้ไขปัญหามลพิษเป็นลำดับแรก ด้วยรูปแบบการจัดการนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ โดยให้มีการจัดการขยะที่ต้นทาง ลดปริมาณการผลิตขยะ และส่งเสริมให้เกิดกลไกการคัดแยกขยะเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ให้มากที่สุด เร่งกำจัดขยะมูลฝอยตกค้างสะสมในสถานที่กำจัดในพื้นที่วิกฤต

(๖) การเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยเพิ่มศักยภาพในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกให้กับทุกภาคส่วน โดยเฉพาะสาขาการผลิตไฟฟ้า การใช้พลังงานในภาคขนส่ง ภาคอุตสาหกรรม ภาคครัวเรือนและอาคาร ผ่านการปรับเปลี่ยนเชื้อเพลิง การใช้พลังงานทดแทน/เชื้อเพลิงชีวภาพ การส่งเสริมการผลิตไฟฟ้าจากของเสีย การสนับสนุนระบบการคมนาคมขนส่งที่ยั่งยืนลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อลดผลกระทบและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพ



ภูมิอากาศ มีมาตรการส่งเสริมและช่วยเหลือประชาชนในกลุ่มที่มีความอ่อนไหว  
ตลอดจนส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

#### ๔. แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔

แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็นแผนการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระดับประเทศ เพื่อเป็นกรอบชี้แนะให้ภาคีการพัฒนานำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในช่วงเวลา ๕ ปีข้างหน้า และเป็นการดำเนินการตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยที่ผ่านมา ได้มีการประกาศใช้แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมมาแล้ว รวม ๔ ฉบับ ได้แก่ แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๔๒ – ๒๕๔๕ กรอบแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๔๕ – ๒๕๔๘ แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๕๔ และแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๘

การจัดทำแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ ได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และหลักการการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มาเป็นแนวทางในการกำหนดมาตรการเพื่อให้การจัดการและแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงสภาพเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอกประเทศและเป็นเชิงรุก รวมถึงให้ความสำคัญต่อบทบาทและสิทธิของชุมชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นไปอย่างสอดคล้องกับแนวคิดของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ที่มุ่งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อให้สังคมไทยยืนหยัดได้อย่างมั่นคง เกิดภูมิคุ้มกันและมีการบริหารจัดการความเชื่อมโยงอย่างเหมาะสม และส่งผลให้การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ภายใต้แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ ประกอบด้วย

(๑) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและเป็นธรรม ได้แก่ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติประเภทต่างๆ เช่น ป่าไม้ ดิน และน้ำ รวมถึงการมีส่วนร่วมในการจัดการ และการสร้างความตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

(๒) การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี ได้รับการป้องกัน บำบัด และฟื้นฟู เช่น การป้องกัน ลด และขจัดมลพิษ การเยียวยาช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบ และการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน

(๓) การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างคุ้มค่าและยั่งยืน ได้แก่ การผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน

(๔) การสร้างศักยภาพเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ และส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศ เช่น การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และการสร้างขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

## ๕. แผนยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๔

กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์ไว้ ดังนี้  
วิสัยทัศน์ : องค์กรหลักในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยมีส่วนร่วมเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีและมีพันธกิจ :

๑) ผลักดันยุทธศาสตร์และมาตรการด้านการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และควบคุมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เชื่อมโยงกับการสร้างคุณค่าทางสังคม และเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

๒) บูรณาการและสร้างการมีส่วนร่วม กับภาคีทุกภาคส่วนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งในประเทศ ประชาคมอาเซียน และระหว่างประเทศ

๓) เสริมสร้างขีดความสามารถเชิงรุกขององค์กร ระบบ กลไกและข้อมูลในการบริหารจัดการ รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ

ประเด็นยุทธศาสตร์ : ประกอบด้วย ๕ ประเด็น ดังนี้

- ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ ๑ สงวน อนุรักษ์ ป่าไม้ และจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างบูรณาการที่ตอบสนองต่อการพัฒนาและใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม
- ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ ๒ บริหารจัดการน้ำผิวดินและน้ำใต้ดินอย่างบูรณาการและมีประสิทธิภาพ
- ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ ๓ รักษาและฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วม
- ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ ๔ การป้องกัน การลดผลกระทบ และการปรับตัวเพื่อรับมือภัยพิบัติทางธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ การเพิ่มประสิทธิภาพ การจัดการองค์กรและการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

#### ๖. ยุทธศาสตร์ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔

เป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานภายใต้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในการดำเนินภารกิจด้านต่างประเทศแบบบูรณาการ ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ที่ ๑ เสริมสร้างบูรณาการความร่วมมือระหว่างประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน และยุทธศาสตร์ที่ ๒ เสริมสร้างศักยภาพของหน่วยงานและบุคลากรด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ

#### ๗. แผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานภายใต้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่เป็นหน่วยงานประสานการดำเนินงานคณะทำงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมได้แก่

- (๑) แผนกลยุทธ์สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) ประกอบด้วย ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ : เพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ : พัฒนาและส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อมให้มี

ประสิทธิภาพ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ : สื่อสารประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์องค์กร และประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ : สร้างกระแสการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

(๒) ยุทธศาสตร์การจัดการมลพิษ ๒๐ ปี ระยะ ๕ ปี แรก (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การป้องกันและลดการเกิดมลพิษที่ต้นทาง ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพในการบำบัด กำจัดของเสีย และควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการมลพิษ

(๓) กรมทรัพยากรน้ำมุ่งเน้นการบริหาร อนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนา และแก้ไขปัญหาดูแลทรัพยากรน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นธรรมอย่างยั่งยืนภายใต้หลักธรรมาภิบาล โดยเน้นการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนประชาคม เครือข่ายภาคเอกชน ตลอดจนทุกภาคส่วนของสังคม เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน โดยมียุทธศาสตร์กรมทรัพยากรน้ำ ประกอบด้วย ๑) พัฒนากลไกและเครื่องมือการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ๒) อนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนา แหล่งน้ำ และพื้นที่ชุ่มน้ำ เพื่อจัดหาน้ำต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บและการระบายน้ำ รวมถึงรักษาความสมดุลของระบบนิเวศ และ ๓) พัฒนา คิดตั้ง และเพิ่มประสิทธิภาพ ระบบเฝ้าระวัง เตือนภัยจากพิบัติภัยทางธรรมชาติและรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศ

(๔) ยุทธศาสตร์กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมายเพื่อให้คนมีวิถีชีวิตที่มีความรับผิดชอบในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ (๑) การสร้างระบบการสื่อสารสาธารณะ (๒) เสริมสร้างธรรมาภิบาลด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม (๓) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (๔) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาคธุรกิจสู่สังคม และ (๕) ส่งเสริมการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแบบองค์รวม

## บทที่ ๓

### วิธีการศึกษา

การจัดทำผลงานเรื่องการวิเคราะห์บทบาทของประเทศไทยในการดำเนินการอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อมีบทบาทนำในประชาคมอาเซียนครั้งนี้ ผู้ขอรับการประเมินได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ คือ ศึกษาบทบาทของประเทศไทยในการดำเนินงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม และวิเคราะห์กลไกในการดำเนินงานของประเทศไทย เพื่อผลักดันการมีบทบาทนำในประชาคมอาเซียนและบรรลุเป้าหมายวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียน ค.ศ. ๒๐๒๕ ซึ่งจะนำไปสู่การจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานต่อไป โดยผู้ขอรับการประเมินได้จัดทำกรอบวิธีการศึกษาของการจัดทำผลงาน ดังต่อไปนี้

#### ๓.๑ การศึกษา รวบรวมข้อมูล

##### ๑. กลไกการดำเนินงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม

ผู้ขอรับการประเมินได้ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างการดำเนินงานของอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งรวมถึงประเด็นหารือของกรอบอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม รวมกลไกภายในประเทศที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางประสานการดำเนินงาน (Focal Points) ในแต่ละสาขา ได้แก่

(๑) คณะทำงานอาเซียนด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ (ASEAN Working Group on Nature Conservation and Biodiversity: AWGNCB) โดยมี สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานกลางประสานการดำเนินงาน

(๒) คณะทำงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่ง (ASEAN Working Group on Coastal and Marine Environment: AWGCME) โดยมี กรมควบคุมมลพิษ เป็นหน่วยงานกลางประสานการดำเนินงาน

(๓) คณะทำงานอาเซียนด้านสารเคมีและของเสีย (ASEAN Working Group on Chemicals and Waste: AWGCM) โดยมี กรมควบคุมมลพิษ เป็นหน่วยงานกลางประสานการดำเนินงาน

(๔) คณะทำงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืน (ASEAN Working Group on Environmentally Sustainable Cities: AWGESC) โดยมี สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานกลางประสานการดำเนินงาน

(๕) คณะทำงานอาเซียนด้านการจัดการทรัพยากรน้ำ (ASEAN Working Group on Water Resources Management: AWGWRM) โดยมี กรมทรัพยากรน้ำ เป็นหน่วยงานกลางประสานการดำเนินงาน

(๖) คณะทำงานอาเซียนด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (ASEAN Working Group on Climate Change: AWGCC) โดยมี สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานกลางประสานการดำเนินงาน

(๗) คณะทำงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา (ASEAN Working Group on Environmental Education: AWGEE) โดยมี กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานกลางประสานการดำเนินงาน

นอกจากคณะทำงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมแล้ว ยังศึกษาการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมของกรอบเวทีหารือประเด็นสำคัญด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

(๑) Meeting of the Conference of the Parties to the ASEAN Agreement on Transboundary Haze Pollution โดยมี กรมควบคุมมลพิษ เป็นหน่วยงานกลางประสานการดำเนินงาน

(๒) Meetings of Sub-Regional Ministerial Steering Committee (MSC) on Transboundary Haze Pollution โดยมี กรมควบคุมมลพิษ เป็นหน่วยงานกลางประสานการดำเนินงาน

(๓) Meeting of Mekong Sub-Regional Ministerial Steering Committee (MSC Mekong) on Transboundary Haze Pollution โดยมี กรมควบคุมมลพิษ เป็นหน่วยงานกลางประสานการดำเนินงาน

การศึกษา และรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานงานที่ร่วมสนับสนุนการดำเนินงานของ Focal Point อาทิ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมป่าไม้ และองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) นอกจากนี้ เพื่อให้การดำเนินงานของประเทศไทยในกรอบอาเซียน

ด้านสิ่งแวดล้อมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีการรวบรวมผลการดำเนินงานไว้สำหรับผู้บริหาร และมีการเสนอนโยบายประเทศไทยในกรอบอาเซียน เพื่อสามารถแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกันของภูมิภาคได้อย่างยั่งยืน ซึ่งนำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตและความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมตามเป้าหมายของร่างยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี

การศึกษารวมถึงกลไกการดำเนินงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย ทั้งในระดับนโยบายที่มีโครงการให้กระทรวงการต่างประเทศเป็นหน่วยงานหลัก ในการรวบรวมและเสนอแนะนโยบายต่อรัฐบาลในกรอบอาเซียน และกลไกการดำเนินงานภายในของกระทรวงฯ เอง ในการประสานการดำเนินงานในระดับกรมที่เกี่ยวข้องและกับสำนักเลขาธิการอาเซียน และกระทรวงที่รับผิดชอบของทั้ง ๓ สาขาอาเซียน ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งต่างมีกลไกในการประสานงานกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

## ๒. นโยบายที่เชื่อมโยงและส่งเสริมการดำเนินงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม

ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นสมาชิกอาเซียน จึงมีพันธกิจที่ต้องดำเนินงานตามผลการหารือร่วมกันของประเทศสมาชิก ทั้งในส่วนระดับอาเซียน อาทิ วิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียน พ.ศ. ๒๕๖๘ รวมถึงตามนโยบายและแผนงานของประเทศที่รัฐบาลได้กำหนดไว้ตามถ้อยแถลงนโยบายของรัฐบาล ร่างยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ ยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ยุทธศาสตร์ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศด้านสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์กรมที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของหน่วยงาน Focal Points ของ ๘ ราชอาณาจักรงาน รวมถึงหน่วยงานระดับพื้นที่ที่ต้องผลักดันการดำเนินงานร่วม ซึ่งนโยบายต่างๆ เหล่านี้มุ่งไปสู่เป้าหมายให้ประเทศและภูมิภาคมีความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม ดังนั้น ผู้ขอรับการประเมินจึงเห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์นโยบายการพัฒนาของประเทศ รวมถึงนโยบายด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อวิเคราะห์ว่า ประเทศไทยมีนโยบายภายในประเทศที่สนับสนุน

การดำเนินงานตามกรอบความร่วมมืออาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม และเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานร่วมกันทั้งในระดับประเทศและภูมิภาคอย่างต่อเนื่อง

### ๓. การดำเนินงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศสมาชิกอาเซียน

เวทีการหารือด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศสมาชิกอาเซียน แต่ละประเทศจะพัฒนาข้อริเริ่มและข้อเสนอโครงการเพื่อตอบสนองต่อความต้องการแก้ปัญหาประเด็นสิ่งแวดล้อมนั้นในประเทศ โดยการมีส่วนร่วมของประเทศสมาชิกเพื่อร่วมแก้ปัญหาเหล่านั้นไปด้วยกัน และแสวงหาแหล่งงบประมาณสนับสนุนจากประเทศคู่เจรจาอาเซียน และองค์กรเพื่อการพัฒนา เป็นต้น ซึ่งการศึกษาวិชาญครั้งนี้ ได้สืบค้นรวบรวมข้อมูล ข้อริเริ่มและแผนงานต่างๆ ที่แต่ละประเทศสมาชิกอาเซียน หยิบยกขึ้นหารือในเวที การประชุมอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อขอรับความเห็นจากที่ประชุม และร่วมดำเนินข้อริเริ่มเหล่านั้นร่วมกัน ซึ่งแสดงถึงบทบาทของประเทศที่มีต่อเวทีการหารือในกรอบอาเซียน การแสดงความพร้อม และบทบาทนำ ตลอดจนศักยภาพประเทศในการดำเนินงาน รวมถึงการได้รับความร่วมมือจากประเทศอื่น

#### ๓.๒ การใช้เครื่องมือวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นที่จะนำผลการวิจัยมาเพื่อปรับปรุง เปลี่ยนแปลง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การทำงานปกติในองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ โดยการวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์สภาพหน่วยงานในปัจจุบัน เพื่อค้นหา จุดแข็ง จุดเด่น จุดด้อย หรือสิ่งที่อาจเป็นปัญหาสำคัญในการดำเนินงานเพื่อมุ่งสภาพที่ต้องการในอนาคต ประกอบด้วย (๑) Strengths - จุดแข็งหรือข้อได้เปรียบ (๒) Weaknesses - จุดอ่อนหรือข้อเสียเปรียบ (๓) Opportunities - โอกาสที่จะดำเนินการได้ และ (๔) Threats - อุปสรรค ข้อจำกัด หรือปัจจัยที่คุกคามการดำเนินงานขององค์กร เพื่อเสนอแนะ การปรับปรุง ให้บรรลุเป้าหมายการสร้างความสำเร็จในการดำเนินงาน และเกิดการพัฒนาไปในทางที่เหมาะสม

วิธีการวิจัยโดยการเก็บแบบสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยอาศัยหลักการ SWOT Analysis ซึ่งได้หารือผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีประสบการณ์ในงานอาเซียน



ด้านสิ่งแวดล้อมก่อนในการพัฒนาแบบสอบถาม เพื่อเก็บข้อมูลจากหน่วยงานภายใต้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่มีการดำเนินงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม จึงได้วิเคราะห์ประเด็นคำถามไว้ในแบบสอบถาม ดังนี้

- (๑) ผลงานสำคัญของไทยในเวทีอาเซียนที่หน่วยงานท่านดำเนินการ  
(ปี พ.ศ. ๒๕๕๘- ๒๕๖๐)
- (๒) ปัจจัยที่สนับสนุนความสำเร็จของงาน
- (๓) ปัญหาอุปสรรคที่ผ่านมา
- (๔) ข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมการดำเนินงาน
- (๕) ปัจจัยต่อการส่งเสริมบทบาทไทยในเวทีอาเซียน

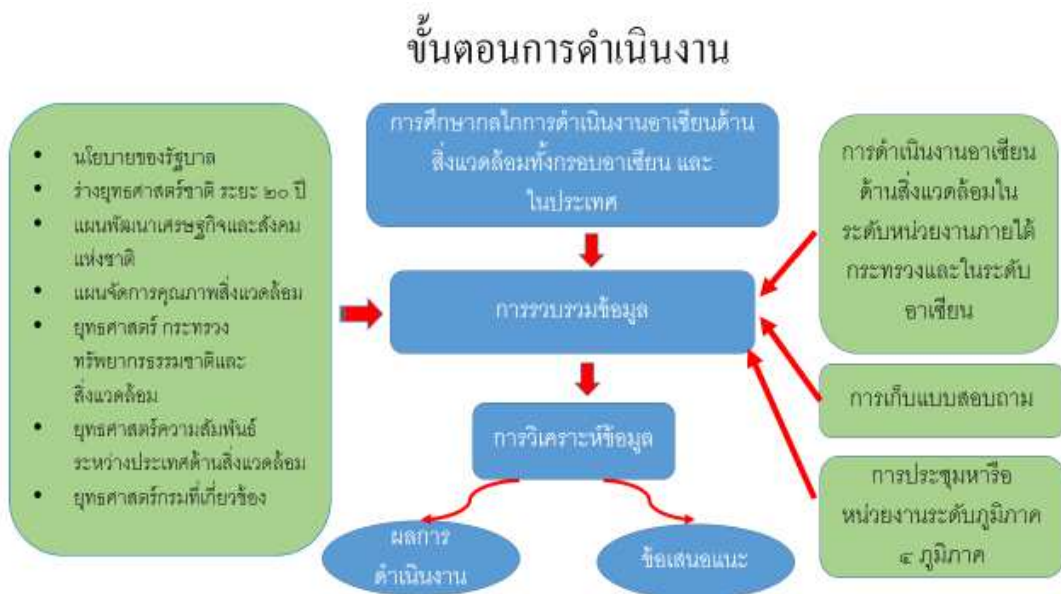
โดยเก็บข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ดำเนินงานที่เป็นหน่วยประสานการดำเนินงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม อาทิ คณะทำงานอาเซียนทั้ง ๗ ชุด (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมมลพิษ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม และกรมทรัพยากรน้ำ) หน่วยประสานการดำเนินงานข้อตกลงอาเซียนว่าด้วยมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน (กรมควบคุมมลพิษ) รวมถึงหน่วยงานที่สนับสนุนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับคณะทำงานอาเซียน (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมป่าไม้ และองค์การบริหารก๊าซเรือนกระจก)

นอกจากนี้ ได้ประชุมหารือหน่วยงานระดับภูมิภาค จำนวน ๔ ภูมิภาค ได้แก่ ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ เพื่อศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่และภูมิภาคที่เชื่อมโยงกับอาเซียน เพื่อนำเสนอโครงการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแต่ละจังหวัด/ภาค ที่ตอบสนองความต้องการของหน่วยงานระดับพื้นที่และภูมิภาค เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน

### ๓.๓ การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปรผล

ผู้ขอรับการประเมินทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ที่ได้รวบรวมจากทั้งนโยบายของภาครัฐและกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้น ภายใต้กลไกการประสานงานด้านอาเซียนในปัจจุบัน เพื่อประมวลเป็นผลงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศ และประมวลโครงการที่ตอบสนองต่อความต้องการในระดับพื้นที่ นอกจากนี้ ได้เสนอแนะแนวทางส่งเสริมการดำเนินงานที่ได้จากการเก็บแบบสอบถามกับหน่วยงาน Focal Point รวมถึงการวิเคราะห์การดำเนินงานในมุมมองของผู้ขอรับการประเมินร่วมด้วยในฐานะหน่วยงานประสานการดำเนินงาน (Focal Point) อาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมของกระทรวงฯ

การวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน รวมไปถึงการเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ เพื่อลดช่องว่างการประสานงาน และส่งเสริมการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ



ภาพที่ ๓ ขั้นตอนการดำเนินงานในการศึกษา

## บทที่ ๔

### ผลการศึกษา

การดำเนินการของผู้รับการประเมิน โดยที่สำนักความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางประสานการดำเนินงานของอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย และในฐานะผู้ขอรับการประเมิน มีการดำเนินการตามสาระขั้นตอนการดำเนินงาน โดยได้ศึกษาข้อมูลการดำเนินงานของประเทศไทยภายใต้กรอบอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งประมวลได้จากการดำเนินงานของผู้รับการประเมินในส่วนของการเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรและองค์กรของกระทรวงฯ เพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและภายหลังปี พ.ศ. ๒๕๕๘ เมื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนแล้ว รวมถึงการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามและข้อมูลที่หน่วยงานแจ้งผลการดำเนินงานมายังสำนักความร่วมมือฯ เพื่อประมวลเสนอผู้บริหารกระทรวงฯ นอกจากนี้ ผู้ขอรับการประเมินได้ทำการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของกระทรวงฯ ภายใต้กรอบอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม ว่ามีปัจจัยอะไรที่ส่งเสริมความสำเร็จและควรมีการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานอย่างไรต่อไป รวมถึงในอีก ๑๐ ปีข้างหน้าประเทศไทยควรผลักดันการดำเนินงานอย่างไรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียน พ.ศ. ๒๕๖๘ และยังคงแสดงบทบาทนำพร้อมนำพาประเทศสมาชิกอาเซียนให้เดินหน้าไปด้วยกัน โดยไม่ทิ้งใครไว้ภายหลัง

#### ๑. การดำเนินงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศสมาชิกอาเซียน

บทบาทของประเทศไทยในเวทีการประชุมอาเซียน เป็นการแสดงศักยภาพและเผยแพร่การดำเนินงานของประเทศไทยให้นานาชาติได้รับรู้ ตลอดจนการริเริ่มแผนงานในประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม แสดงความพร้อมในการมีบทบาทนำในเรื่องนั้น ซึ่งการที่ผู้แทนจะนำเสนอแผนงานสู่เวทีการประชุมอาเซียน ต้องมีการพิจารณาถึงขีดความสามารถของบุคลากร องค์กร ระเบียบในการรองรับการดำเนินงาน ซึ่งได้รวบรวมประเด็นหารือที่เป็นข้อริเริ่มความร่วมมือต่างๆ ในเวทีอาเซียน แล้วเห็นได้ว่าหากประเทศใดเป็นประธานคณะทำงานคณะใด จะให้ความสำคัญและผลักดันข้อริเริ่ม

ต่างๆ ของประเทศในขณะทำงานขณะนั้นๆ เป็นสำคัญ ซึ่งโดยรวมแล้ว จะเห็นได้ว่า ประเทศที่แสดงข้อคิดเห็นและข้อริเริ่มส่วนมาก ยังคงเป็นประเทศที่มีสภาพเศรษฐกิจดี มีภาวะผู้นำ อาทิ สิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย ไทย และเวียดนาม เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่า ศักยภาพของประเทศไทยในเวทีอาเซียน ที่หน่วยงานภายใต้กระทรวงฯ ร่วมดำเนินงาน ก็ยังคงรักษาขีดความสามารถของประเทศในการแสดงบทบาทนำในด้านต่างๆ ดังรายละเอียด ที่รวบรวมมาซึ่งเป็นผลการหารือของที่ประชุมอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม

## ตารางที่ ๓

## การดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศสมาชิกอาเซียน

ที่	ประเด็น	ประเทศ	รายละเอียด
๑	การอนุรักษ์ ธรรมชาติและ ความหลากหลาย ทางชีวภาพ	เนการาบรูไน ดารุสซาลาม	- มีอุทยานมรดกอาเซียน ๑ แห่ง - มีพื้นที่ป่าไม้ร้อยละ ๗๑ ของประเทศ
		ราชอาณาจักร กัมพูชา	- มีอุทยานมรดกอาเซียน ๒ แห่ง - มีพื้นที่ป่าไม้ร้อยละ ๕๖ ของประเทศ
		สาธารณรัฐ อินโดนีเซีย	- ประธานคณะทำงานอาเซียนด้านการอนุรักษ์ ธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ - มีอุทยานมรดกอาเซียน ๖ แห่ง - มีพื้นที่ป่าไม้ร้อยละ ๕๑ ของประเทศ - เป็นประเทศเดียวที่ยังไม่ให้สัตยาบันในข้อตกลง การจัดตั้งศูนย์อาเซียนว่าด้วยความหลากหลาย ทางชีวภาพ
		สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว	- มีอุทยานมรดกอาเซียน ๑ แห่ง - มีพื้นที่ป่าไม้ร้อยละ ๖๗ ของประเทศ
		ประเทศมาเลเซีย	- มีอุทยานมรดกอาเซียน ๓ แห่ง - มีพื้นที่ป่าไม้ร้อยละ ๖๕ ของประเทศ
		สาธารณรัฐแห่ง สหภาพเมียนมา	- มีอุทยานมรดกอาเซียน ๗ แห่ง - มีพื้นที่ป่าไม้ร้อยละ ๔๗ ของประเทศ - เป็นเจ้าภาพจัดการประชุม Fifth ASEAN Heritage Parks Conference
		สาธารณรัฐ ฟิลิปปินส์	- มีอุทยานมรดกอาเซียน ๘ แห่ง - มีพื้นที่ป่าไม้ร้อยละ ๒๖ ของประเทศ
		สาธารณรัฐ	- มีอุทยานมรดกอาเซียน ๒ แห่ง

ที่	ประเด็น	ประเทศ	รายละเอียด
		สิงคโปร์	- มีพื้นที่ป่าไม้ร้อยละ ๓ ของประเทศ - เป็นเจ้าภาพจัดการประชุม ASEAN Conference for Biodiversity ครั้งที่ ๑
		ประเทศไทย	- มีอุทยานมรดกอาเซียน ๔ แห่ง - มีพื้นที่ป่าไม้ร้อยละ ๓๗ ของประเทศ - เป็นเจ้าภาพจัดการประชุม ASEAN Conference for Biodiversity ครั้งที่ ๒ - เป็นเจ้าภาพร่วมจัดฝึกอบรม ศึกษาด้านอนุกรมวิธานพืชและการจัดการอุทยานแก่ประเทศสมาชิกอาเซียนทุกปี
		สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม	- มีอุทยานมรดกอาเซียน ๖ แห่ง - มีพื้นที่ป่าไม้ร้อยละ ๔๕ ของประเทศ
๒	สิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่ง	เนการาบรูไน	-
		คารูซาลาม	-
		ราชอาณาจักรกัมพูชา	-
		สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	- ริเริ่มโครงการ ASEAN Mechanism to Enhance Surveillance against Illegal Desludging and Disposal of Tanker Sludge
		สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	-
		ประเทศมาเลเซีย	-
		สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา	-

ที่	ประเด็น	ประเทศ	รายละเอียด
		สาธารณรัฐ ฟิลิปปินส์	- ประธานคณะกรรมการอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมทาง ทะเลและชายฝั่ง
		สาธารณรัฐ สิงคโปร์	-
		ประเทศไทย	- พัฒนาข้อเสนอโครงการ the Capacity Development for ASEAN Member States on Identification and Differentiation of Spilled Oil and Tarballs ซึ่งอยู่ระหว่างแสวงหางบประมาณ สนับสนุน - เป็นเจ้าภาพจัดการประชุม Conference on Reducing Marine Debris in ASEAN Region ระหว่างวันที่ ๒๒-๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๐ ณ จังหวัดภูเก็ต
		สาธารณรัฐสังคมนิยม เวียดนาม	- ริเริ่มโครงการ Climate Change and ASEAN Coastal Areas: Vulnerability, Impacts and Adaptation
๓.	การจัดการ ทรัพยากรน้ำ	เนการาบรูไน ดารุสซาลาม	-
		ราชอาณาจักร กัมพูชา	-
		สาธารณรัฐ อินโดนีเซีย	-
		สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว	- ขอรื้อเริ่มโครงการ proposal on Increasing Long- term Awareness, Knowledge and Community Participation in IWRM

ที่	ประเด็น	ประเทศ	รายละเอียด
		ประเทศมาเลเซีย	- ประธานคณะทำงานอาเซียนด้านการจัดการทรัพยากรน้ำ - ริเริ่มจัดทำ ASEAN IWRM Country Strategy Guidelines และเว็บไซต์ ASEAN IWRM website (aseaniwrm.water.gov.my) รวมถึงระบบข้อมูลการจัดการน้ำ ASEAN Water Data Management and Reporting System Design website
		สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา	-
		สาธารณรัฐฟิลิปปินส์	- ซ้อมริเริ่มโครงการ Exchanging Information and Creating Awareness in a Structured Basis between Peak Bodies
		สาธารณรัฐสิงคโปร์	- เป็นเจ้าภาพจัดการประชุม Singapore International Water Week ทุกปี
		ประเทศไทย	- จัดประชุม “International Conference on Water Demand Management among Competing Sectors” เมื่อวันที่ ๒-๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ณ กรุงเทพมหานคร ในโอกาสครบรอบ ๕๐ ปีอาเซียน - ริเริ่มจัดประชุม Risks and Impacts from Extreme Events of Drought in ASEAN Countries ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ในวาระที่ประเทศไทยเป็นประธานอาเซียน
		สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม	- ริเริ่มรวบรวมข้อมูลระบบการจัดจำแนกประเภทชั้นคุณภาพน้ำของแม่น้ำ river classification system information
๔	สิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืน	เนการาบรูไนดารุสซาลาม	- เป็นเจ้าภาพจัดพิธีมอบรางวัลเมืองสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนและประกาศเกียรติคุณ



ที่	ประเด็น	ประเทศ	รายละเอียด
		ราชอาณาจักร กัมพูชา	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ประธานคณะทำงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืน</li> <li>- ได้รับรางวัลประกาศเกียรติคุณเมืองสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน ครั้งที่ ๓ ประเภทแข่งขันน้ำสะอาดของเมืองขนาดเล็ก ได้แก่ เมือง Pursat</li> </ul>
		สาธารณรัฐ อินโดนีเซีย	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ได้รับรางวัลประกาศเกียรติคุณเมืองสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน ครั้งที่ ๓ ประเภทแข่งขันอากาศสะอาดของเมืองขนาดใหญ่ ได้แก่ เมืองบังคุง ประเภทน้ำสะอาด ได้แก่ เมือง Malang และประเภทการจัดการขยะและพื้นที่สีเขียว ได้แก่ เมือง Makassar</li> </ul>
		สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว	-
		ประเทศมาเลเซีย	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ได้รับรางวัลประกาศเกียรติคุณเมืองสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน ครั้งที่ ๓ ประเภทแข่งขันอากาศสะอาดของเมืองขนาดเล็ก ได้แก่ เมืองมัลลิกา และประเภทการจัดการขยะและพื้นที่สีเขียว ได้แก่ เมือง Ampang Jaya</li> </ul>
		สาธารณรัฐแห่ง สหภาพเมียนมา	-
		สาธารณรัฐ ฟิลิปปินส์	-
		สาธารณรัฐ สิงคโปร์	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ซอร์เรียมตัวชี้วัด Singapore Index on Cities' Biodiversity</li> <li>- ริเริ่มข้อเสนอโครงการ ASEAN-China Symposium และ ASEAN-India Workshop/seminar on City Biodiversity Index</li> </ul>

ที่	ประเด็น	ประเทศ	รายละเอียด
		ประเทศไทย	<ul style="list-style-type: none"> <li>- เป็นเจ้าภาพจัดการประชุม 8<sup>th</sup> High Level Seminar on Sustainable Cities เมื่อวันที่ ๘-๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ ณ จังหวัดเชียงราย</li> <li>- ได้รับรางวัลประกาศเกียรติคุณเมืองสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน ครั้งที่ ๓ ประเภทแข่งขัน ได้แก่               <ul style="list-style-type: none"> <li>(๑) ด้านอากาศ ได้แก่ เทศบาลนครขอนแก่น</li> <li>(๒) ด้านน้ำ ได้แก่ เทศบาลนครภูเก็ต</li> <li>(๓) ด้านการจัดการขยะและพื้นที่สีเขียว ได้แก่ เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์</li> </ul> </li> <li>- จัดฝึกอบรมบุคลากรหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในเรื่อง Knowledge Sharing on Environmentally Sustainable Cities (ESC) เมื่อวันที่ ๒๖-๒๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๘</li> </ul>
		สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ได้รับรางวัลประกาศเกียรติคุณเมืองสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน ครั้งที่ ๓ ประเภทแข่งขันอากาศสะอาดของเมืองขนาดใหญ่ ได้แก่ เมือง Can Tho</li> <li>- เป็นเจ้าภาพจัดการประชุม 7<sup>th</sup> High Level Seminar on Sustainable Cities เมื่อวันที่ ๓-๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ ณ กรุงเทพมหานคร</li> </ul>
๕	การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	เนการาบรูไน	-
		คารูซาลาม	-
		ราชอาณาจักรกัมพูชา	-
		สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	- เสนอจัด ASEAN Side event ที่ a country pavilion ของอินโดนีเซีย ณ การประชุม UNFCCC COP 24 ที่ประเทศเยอรมัน
		สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	- พัฒนาและแถลง ASEAN Joint Statement on Climate Change to COP23 UNFCCC ในนามอาเซียน

ที่	ประเด็น	ประเทศ	รายละเอียด
		ประเทศมาเลเซีย	- จัดนิทรรศการ a country pavilion ณ การประชุม UNFCCC COP 23 ที่มาราเกช - พัฒนาและแถลง ASEAN Joint Statement on Climate Change to COP22 UNFCCC ในนามอาเซียน
		สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา	-
		สาธารณรัฐฟิลิปปินส์	- พัฒนาและแถลง ASEAN Joint Statement on Climate Change to COP24 UNFCCC ในนามอาเซียน
		สาธารณรัฐสิงคโปร์	- ประธานคณะทำงานอาเซียนด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
		ประเทศไทย	- จัดนิทรรศการ a country pavilion ณ การประชุม UNFCCC COP 23 ที่มาราเกช - ในฐานะ country coordinator ประสานกับสหภาพยุโรปให้เกิดการรับรอง ASEAN-EU Joint Statement on Climate Change - จัดตั้งศูนย์ Climate Change International Technical and Training Center เพื่อจัดหลักสูตรเสริมสร้างขีดความสามารถประเทศสมาชิกอาเซียนในการจัดการกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ - เสนอจัด ASEAN Side event ที่ a country pavilion ของไทย ณ การประชุม UNFCCC COP 24 ที่ประเทศเยอรมัน
		สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม	- ริเริ่ม ASEAN Action Plan on Joint Response to Climate Change
๖	สารเคมีและของเสีย	เนการาบรูไน	-

ที่	ประเด็น	ประเทศ	รายละเอียด
		คารุชชาลาม	
		ราชอาณาจักร กัมพูชา	-
		สาธารณรัฐ อินโดนีเซีย	- ริเริ่มพัฒนา ASEAN Joint Declaration on Hazardous Chemicals and Wastes Management และแถลงต่อที่ประชุม High Level Segment of the 2017 BRS COPs
		สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว	-
		ประเทศมาเลเซีย	-
		สาธารณรัฐแห่ง สหภาพเมียนมา	-
		สาธารณรัฐ ฟิลิปปินส์	-
		สาธารณรัฐ สิงคโปร์	-
		ประเทศไทย	- ประธานคณะกรรมการอาเซียนด้านการจัดการสารเคมีและของเสีย - จัดทำถ้อยแถลงทำที่ร่วมอาเซียนใน The Opening Ssession of the 2017 BRS COPs ณ นครเวนีวา
		สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม	- จัดทำร่างทำที่ร่วมอาเซียนต่อที่ประชุม 2017 BRS COPs ณ นครเวนีวา ในการหารือโต๊ะกลมเรื่องสาร POPs
๓	สิ่งแวดล้อมศึกษาและการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน	เนการาบรูไน คารุชชาลาม	- ประธานคณะกรรมการอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา - ข้อริเริ่ม ASEAN Youth Eco-Champion Recognition Scheme
		ราชอาณาจักร กัมพูชา	-

ที่	ประเด็น	ประเทศ	รายละเอียด
		สาธารณรัฐ อินโดนีเซีย	- เป็นเจ้าภาพจัดการประชุม 10 <sup>th</sup> Leadership Programme on SPC
		สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว	- ซื้อริเริ่มโครงการ Development of Learning/ Teaching module(s) for ASEAN Region
		ประเทศมาเลเซีย	- ซื้อริเริ่มโครงการ workshop to develop EE Manual for Teacher in ASEAN region with focus on climate change and its related issues - ซื้อริเริ่มโครงการ Enhancement of ASEAN Eco-schools Programme through Partnership with Environmentally Sustainable Cities (ESC) Model Cities Programme - ซื้อริเริ่มโครงการ Regional Eco-school network – Scaling up from current success (Eco-school guidelines, awards)
		สาธารณรัฐแห่ง สหภาพเมียนมา	-
		สาธารณรัฐ ฟิลิปปินส์	- ซื้อริเริ่มโครงการ Baseline Assessment on Environmental Education (EE) and Education for Sustainable Development (ESD) Content in National Curricula of ASEAN Countries and Building Capacity of Educators - ซื้อริเริ่มโครงการ ASEAN Green Higher Education Programme
		สาธารณรัฐ สิงคโปร์	- ซื้อริเริ่ม ASEAN Plus Three Youth Environment Forum 2018
		ประเทศไทย	- ซื้อริเริ่มโครงการ Workshop to develop EE Manual for Teacher in ASEAN region with

ที่	ประเด็น	ประเทศ	รายละเอียด
			focus on climate change and its related issues
		สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม	- เป็นเจ้าภาพจัดการประชุม 9 <sup>th</sup> Leadership Programme on SPC
๘	ข้อตกลงอาเซียนว่าด้วยมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน	เนการาบรูไน	-
		ดารุสซาลาม	-
		ราชอาณาจักรกัมพูชา	-
		สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	- จัดตั้ง ASEAN Coordinating Centre for Transboundary Haze Pollution Control (ACC THPC) ณ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย
		สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	-
		ประเทศมาเลเซีย	- จัดประชุม Regional Peatland Governance Workshop on the Implementation of APSMPE 2014-2020: Successes, Challenges and Roadmap for Future Sustainable Peatland Management - จัดประชุม 19 <sup>th</sup> TWG and MSC เมื่อวันที่ ๑๘-๑๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์
		สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา	-
		สาธารณรัฐฟิลิปปินส์	-
		สาธารณรัฐสิงคโปร์	- ริเริ่มข้อเสนอ โครงการ Mid-term Review of the Implementation of the Roadmap in 2018
ประเทศไทย	- ริเริ่มจัดทำ Roadmap on ASEAN Cooperation		

ที่	ประเด็น	ประเทศ	รายละเอียด
			<p>Towards Transboundary Haze Pollution Control with Means of Implementation</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ริเริ่มจัดทำ Chiang Rai 2017 Action Plan</li> <li>- จัดการประชุม 12<sup>th</sup> TWG Mekong and 6<sup>th</sup> MSC Mekong เมื่อวันที่ ๒๓-๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ ณ จังหวัดเชียงราย</li> <li>- จัดสร้างสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศและจัดฝึกอบรมการใช้อุปกรณ์ให้แก่ประเทศลาว</li> <li>- ส่งรถตรวจวัดคุณภาพอากาศเคลื่อนที่ เพื่อช่วยตรวจวัดคุณภาพอากาศ ณ กัมพูชา เป็นการชั่วคราวตามที่ร้องขอ</li> </ul>
		<p>สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม</p>	<p>-</p>

## ๒. การดำเนินของประเทศไทยภายใต้กรอบอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงานตามนโยบายภาครัฐที่ประกาศไว้ในเรื่องอาเซียน ตลอดจนข้อผูกพันต่างๆ ที่ประเทศไทยอาเซียนเห็นชอบในการดำเนินงานร่วมกัน โดยการดำเนินงานของกระทรวงฯ จะประกอบด้วย การดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้มแข็งต่อบุคลากรและองค์กรเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และการดำเนินงานตามแผนงานประชาคมสังคมและวัฒนธรรม ค.ศ. ๒๐๐๕-๒๐๑๕ ทางด้านต่างๆ อาทิ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สิ่งแวดล้อมทางทะเล และชายฝั่ง โดยแบ่งการนำเสนอการดำเนินงานเป็นหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

### (๑) การเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรและองค์กร

สำนักงานความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศในฐานะหน่วยงานกลางประสานการดำเนินงานของอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยได้จัดทำโครงการเครือข่ายฝึกอบรมนานาชาติด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในอาเซียนและจัดทำนโยบายและมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมในอาเซียน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรภาครัฐ และผู้เกี่ยวข้องต่างๆ ในประเทศไทยและประเทศสมาชิกอาเซียนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาองค์ความรู้ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านการจัดการปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดน ตลอดจนการบูรณาการนโยบายและข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในอาเซียน ซึ่งโครงการประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ ๑ การพัฒนาเครือข่ายฝึกอบรมนานาชาติฯ ได้จัดทำหลักสูตรคู่มือผู้สอนการฝึกอบรมด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับอาเซียน สำหรับใช้ในการพัฒนาองค์ความรู้ และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้บุคลากรภาครัฐ และผู้ที่เกี่ยวข้องต่างๆ ในประเทศไทย และประเทศสมาชิกอาเซียน จำนวน ๑๐ หลักสูตร ดังนี้



- (๑) หลักสูตรกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศสมาชิกอาเซียน
- (๒) หลักสูตรการจัดการป่าไม้ของอาเซียนอย่างยั่งยืน
- (๓) หลักสูตรหลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (Polluter Pay Principle)
- (๔) หลักสูตรปัญหามลพิษข้ามแดน (Transboundary Pollution) ภายใต้กรอบการทำงาน ของ ASCC
- (๕) หลักสูตรหลักการจ่ายเงินเพื่อบริการของระบบนิเวศ (Payments for Ecological Services: PES)
- (๖) หลักสูตรการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน (Sustainable Consumption and Production: SCP) ภายใต้กรอบการดำเนินงาน ASCC
- (๗) หลักสูตรการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสิ่งแวดล้อม
- (๘) หลักสูตรการบริหารจัดการน้ำระหว่างเมืองกับชนบท
- (๙) หลักสูตรด้านการจัดการมลพิษสิ่งแวดล้อม
- (๑๐) หลักสูตรผู้นำเยาวชนสิ่งแวดล้อมในระดับอาเซียน

กิจกรรมที่ ๒ การศึกษาการบูรณาการนโยบายและมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม ฯ โดยศึกษาวิเคราะห์ เพื่อบูรณาการนโยบายและข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนมาตรการด้านการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศสมาชิกอาเซียน สำหรับใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางและทิศทางในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน โดยได้จัดประชุมกลุ่มย่อย รวม ๕ ครั้ง เพื่อรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นต่างๆ ด้านนโยบายและมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมจากเจ้าหน้าที่กระทรวงฯ ที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน ด้านสิ่งแวดล้อมของอาเซียน (ASEAN Working Group) ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และนักวิชาการที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับนโยบายและมาตรการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผลการศึกษาเสนอแนะให้มีการจัดตั้ง ASEAN Unit เพื่อประสานการดำเนินงานประเด็นสิ่งแวดล้อมอาเซียน ซึ่งอาจตั้งอยู่ภายใต้สำนัก

ความร่วมมือๆ หรือแยกออกเป็นเอกเทศ รวมถึงการจัดทำทำเนียบผู้ประสานงานที่รวบรวมผู้ประสานเรื่องอาเซียนของหน่วยงานภายใต้กระทรวงฯ เพื่อติดต่อประสานข้อมูลอย่างรวดเร็ว

กิจกรรมที่ ๓ การพัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน โดยดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพบุคลากรของกระทรวงฯ และผู้ที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานต่างๆ ในประเทศไทยและประเทศสมาชิกอาเซียน ประกอบด้วย ๔ กิจกรรม ดังนี้

๓.๑ การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ “การจัดทำและนำเสนอโครงการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน” ใน ๔ ภูมิภาค เพื่อให้หน่วยงานกระทรวงฯ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ร่วมกันศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่และภูมิภาคที่เชื่อมโยงกับอาเซียน เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดทำและนำเสนอโครงการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแต่ละจังหวัด/ภาค ที่ทันสมัยและเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันและตอบสนองความต้องการของหน่วยงานระดับพื้นที่และภูมิภาค ที่เกี่ยวข้อง เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน

๓.๒ การส่งบุคลากรกระทรวงฯ ที่ปฏิบัติงานด้านอาเซียน ไปฝึกอบรมหลักสูตรภาษาอังกฤษแบบเข้มข้น (Intensive Course) ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ดำเนินการรับสมัครและคัดเลือกบุคลากรของ ทส. ที่ปฏิบัติงานด้านอาเซียนและมีคุณสมบัติเหมาะสม จำนวน ๘ คน เพื่อไปฝึกอบรมหลักสูตรภาษาอังกฤษ ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพและทักษะด้านภาษาเพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน เข้าร่วมประชุม หรือเจรจาต่อรองในเวทีการประชุมระดับอาเซียนหรือระหว่างประเทศ ซึ่งผู้สมัครจากสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กลุ่มงานกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงฯ กรมป่าไม้ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทสจ. สุโขทัย พะเยา น่าน ระยอง ได้รับการคัดเลือกให้ไปฝึกอบรมในระหว่างวันที่ ๒๗ กันยายน – ๑๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์

๓.๓ การจัดประชุมเสวนาสัญจรและศึกษาดูงาน “เรื่องการจัดการปัญหาขยะและของเสียในภูมิภาคอาเซียน (ASEAN Dialogue on Waste Management)” ในระหว่างวันที่ ๑๖-๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๘ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความตระหนักถึงวิกฤตการณ์ปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเรื่องขยะและของเสียในภูมิภาค ตลอดจนแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในการจัดการปัญหาขยะและของเสียของประเทศสมาชิกอาเซียนให้กับผู้เข้าร่วมประชุม รวมทั้งสิ้น ๕๐ คน ซึ่งประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ในสังกัด ทส. ได้แก่ คพ. สส. สผ. สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑ (เชียงใหม่) สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๕ (นครปฐม) สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑๐ (ขอนแก่น) สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑๒ (อุบลราชธานี) สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑๓ (ชลบุรี) ทสจ. ตาก ทสจ. สระแก้ว ทสจ. ตราด และ ทสจ.สมุทรปราการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมโรงงาน กรมอนามัย กรุงเทพมหานคร เทศบาลตำบลเมืองแกลง เทศบาลเมืองพัทยา และจากประเทศสมาชิกอาเซียน ๗ ประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐสิงคโปร์ สาธารณรัฐตั้งกมนิยมเวียดนาม ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ซึ่งการประชุมมีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในการจัดการปัญหาขยะและของเสียของประเทศสมาชิกอาเซียน และศึกษาดูงานในพื้นที่ตัวอย่างที่มีการบริหารจัดการขยะและของเสียของประเทศไทย

๓.๔ การจัดฝึกอบรมภาษาและวัฒนธรรมอาเซียน โดยจัดฝึกอบรมภาษาอาเซียนด้านภาษาและวัฒนธรรมอาเซียนให้กับบุคลากรของกระทรวงฯ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความพร้อมและความเข้าใจด้านภาษาและวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียน ประกอบด้วย ภาษาและวัฒนธรรมเมียนมาร์ และภาษามลายู ในระหว่างวันที่ ๓๑ สิงหาคม – ๑๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘ ณ โรงแรมเซ็นจูรี พาร์ค กรุงเทพฯ โดยมีผู้เข้าร่วมฝึกอบรมประกอบด้วยผู้แทนหน่วยงานส่วนกลางและภูมิภาค ซึ่งได้แก่ ทสจ. ในพื้นที่เขตเศรษฐกิจและมีพื้นที่ติดกับประเทศสมาชิกอาเซียน ที่สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน รวมจำนวนทั้งสิ้นจำนวน ๕๑ คน

กิจกรรมที่ ๔ พัฒนาระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประชาสัมพันธ์และเผยแพร่เว็บไซต์อาเซียนที่จัดทำและพัฒนาขึ้นให้กับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภายในกระทรวงฯ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ กองอาเซียน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกรมประชาสัมพันธ์ เมื่อวันที่ ๑๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ ณ ห้องประชุมศักดิ์สิทธิ์ ตรีเดช ชั้น ๒ อาคารกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีผู้เข้าร่วมประชุม รวมทั้งสิ้น ๑๕๘ คน

ภายหลังการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนแล้ว สำนักความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศในฐานะหน่วยงานกลางประสานการดำเนินงานของอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย ได้ดำเนินโครงการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์วิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมภายหลังปี พ.ศ. ๒๕๕๘ และการสนับสนุนการดำเนินการภายใต้ประชาคมอาเซียน เมื่อวันที่ ๖ - ๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ ณ โรงแรมเซ็นทรา ศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์ แจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร รวมถึงจัดนิทรรศการนำเสนอผลการดำเนินงานด้านอาเซียนสิ่งแวดล้อมที่สำคัญของกระทรวงฯ ซึ่งมีผู้เข้าร่วมประชุมจากหน่วยงานในสังกัด กระทรวงฯ หน่วยงานภาครัฐ ภาคการศึกษา ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม กว่า ๒๐๐ คน และมีวิทยากรจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ศูนย์อาเซียนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฯลฯ เข้าร่วมเสวนา

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ สำนักความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศได้ดำเนินโครงการขับเคลื่อนวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียน พ.ศ. ๒๕๖๘ ในระดับพื้นที่ โดยมีวัตถุประสงค์ความเข้าใจเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียนภายหลังปี พ.ศ. ๒๕๕๘ และแผนงานประชาคมอาเซียน พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๘ โดยเฉพาะในบริบทด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปเป็นกรอบแนวทางในการกำหนดนโยบายและแนวทางและพัฒนาแผนบูรณาการเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่เพื่อมุ่งไปสู่วิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียน โดยจัดประชุมใน ๒ จังหวัด ครั้งละ ๑ วัน ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ณ จังหวัดหนองคาย และ

ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐ ณ จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีเข้าร่วมในแต่ละจังหวัด กว่า ๑๒๐ คน ซึ่งที่ประชุมได้หารือประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญของจังหวัดเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้คงอยู่อย่างยั่งยืนในรุ่นต่อไป

นอกจากนี้ สำนักความร่วมมือฯ มีกำหนดจัดเสวนาและนิทรรศการ “๕๐ ปี อาเซียน กับการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย และทิศทางในอนาคต” โดยเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ/เชี่ยวชาญ/มีประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อมในระดับประเทศ เข้าร่วมแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์และความคิดเห็นเกี่ยวกับงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม รวมทั้งแสดงผลการดำเนินงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมที่สำคัญของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับอาเซียน เพื่อร่วมเฉลิมฉลองในวาระ ๕๐ ปีของการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีเป้าหมายให้มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม ไม่น้อยกว่า ๒๐๐ คน ซึ่งจะจัดขึ้นในวันที่ ๑๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ณ กรุงเทพมหานคร

สำนักความร่วมมือฯ มีกำหนดจัดการประชุมขับเคลื่อนยุทธศาสตร์อาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๖๘ ไปสู่การปฏิบัติ เพื่อหารือแนวทางในการผลักดันการดำเนินการตามยุทธศาสตร์อาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๖๘ กับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงฯ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ รวมถึงเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายภายในกระทรวงฯ โดยเชิญเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบและปฏิบัติงานในฐานะหน่วยงานประสานการดำเนินงานคณะทำงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมและ/หรือปฏิบัติงานด้านอาเซียนจากหน่วยงานในสังกัดร่วมจัดทำแนวทางการนำยุทธศาสตร์อาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๖๘ ไปปฏิบัติในระดับพื้นที่ โดยมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน ๓๐ คน มีกำหนดจัดในระหว่างวันที่ ๑๑ สิงหาคม- ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐ ณ จังหวัดเพชรบุรี

## **(๒) การดำเนินงานของหน่วยงานประสานการดำเนินงานของคณะทำงานอาเซียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง**

หน่วยงานระดับกรมในฐานะหน่วยงานประสานการดำเนินงานของคณะทำงานอาเซียนด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ คณะทำงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่ง คณะทำงานอาเซียนด้านการจัดการสารเคมีและของเสีย คณะทำงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืน คณะทำงานอาเซียนด้านการจัดการ

ทรัพยากรน้ำ คณะทำงานอาเซียนด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ คณะทำงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา และยังรวมถึง ASEAN Agreement on Transboundary Haze Pollution ต่างมีการดำเนินงานในภารกิจที่เป็นหน่วยงานประสานงานและหน่วยงานที่สนับสนุนที่เกี่ยวข้อง ในประเด็นด้านต่างๆ ดังนี้

#### ๑. ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(๑) จัดตั้งศูนย์วิชาการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change International Technical and Training Center: CITC) โดย อบก. ด้วยการสนับสนุนจากรัฐบาลญี่ปุ่นเพื่อส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจกของประเทศอาเซียน การปรับตัวเพื่อนำไปสู่สังคมคาร์บอนต่ำ และเป็นศูนย์กลางการพัฒนาเครือข่ายองค์ความรู้ การพัฒนาศักยภาพบุคลากร ซึ่งได้พัฒนาหลักสูตรและจัดฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศสำหรับกลุ่มเป้าหมายในประเทศไทยและกลุ่มประเทศอาเซียน ในระหว่างเดือนมกราคม – มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ จำนวน ๔ หลักสูตร ดังนี้

๑) Climate Finance

๒) หลักสูตรการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๓) หลักสูตรกลไกการลดก๊าซเรือนกระจก และ

๔) หลักสูตรเศรษฐศาสตร์ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (ระดับกลาง)

นอกจากนี้ ยังได้พัฒนาหลักสูตรและคู่มือการจัดทำบัญชีก๊าซเรือนกระจกสำหรับกลุ่มประเทศอาเซียน (หลักสูตร International) และปรับปรุงคู่มือหลักสูตรการเงินด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศสำหรับกลุ่มประเทศอาเซียน (หลักสูตร International) สำหรับใช้ประโยชน์ในประเทศสมาชิกอาเซียนต่อไป

อบก. ได้จัดสัมมนา/จัดการประชุมวิชาการ ๒ ครั้ง ดังนี้ ๑) จัดงานสัมมนาเชิงปฏิบัติการ (Side Event) “Sustainable pathways to Low Carbon Societies” ในงาน Sustainable Energy & Technology Asia 2016 (SETA 2016) และ ๒) จัดการประชุมวิชาการ 3<sup>rd</sup> CITC Regional Conference on Climate Change and Sustainable Development: “How to Accelerate Climate Actions in Asia through Capacity Building and Climate

Finance” ทั้งนี้ การจัดทำหลักสูตร/การจัดประชุม ข้างต้น เป็นการสร้างศักยภาพและ  
 บทบาทการเป็นศูนย์กลางองค์ความรู้ด้านการจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ  
 ให้ศูนย์ CITC ของประเทศไทยให้เป็นที่รู้จักในอาเซียน

นอกจากนี้ CITC เข้าร่วมหารือกับหน่วยงานหลักด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพ  
 ภูมิอากาศของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เมื่อวันที่ ๑๕ – ๑๖ กันยายน ๒๕๕๘  
 ณ กรุงเทพมหานคร เพื่อแนะนำกิจกรรมและบทบาทของ CITC ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง  
 ใต้ รวมถึงแสวงหาความร่วมมือด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากรและหน่วยงาน  
 ที่เกี่ยวข้องด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในกลุ่มประเทศอาเซียน และได้ดำเนินการ  
 จัดฝึกอบรมเรื่อง Climate Change และการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาโท ให้กับ  
 มหาวิทยาลัยแห่งชาติสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

(๒) จัดทำแถลงการณ์ร่วมด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (ASEAN Joint  
 Statement on Climate Change) (พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๖๐) โดย สผ. ร่วมกับประเทศสมาชิก  
 อาเซียน เพื่อแสดงจุดยืนร่วมกันในความร่วมมือการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลง  
 สภาพภูมิอากาศ และเข้าร่วมจัดกิจกรรมอาเซียน (ASEAN side event) ในนามประเทศไทย  
 ในระหว่างการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพ  
 ภูมิอากาศ รวมถึงเสนอตัวเป็น lead country ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการเปลี่ยนแปลง  
 สภาพภูมิอากาศ ๔ เรื่อง ดังนี้

๑) Strengthening Climate Resilience of AMS through Experience Sharing and  
 Lesson Learned on Progress of Climate Change Adaptation Activities ซึ่งดำเนินงาน โดย สผ.  
 โดยการสนับสนุนจาก GIZ

๒) Regional Training on Greenhouse Gas Mitigation ดำเนินการ โดย CITC/  
 อบก. และ สผ. โดยการสนับสนุนจาก JICA และ NFCCC RCC/IGES โดยจัดอบรม  
 Greenhouse Gas Inventory Management and Application of the 2006 IPCC Guidelines  
 for ASEAN Countries เมื่อวันที่ ๒๑-๒๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐ ณ กรุงเทพมหานคร

๓) Regional Training on MRV of GHG Mitigation ดำเนินการโดย CITC/อบก. และ สผ. โดยการสนับสนุนจาก JICA และ NFCCC RCC/IGES

๔) Regional Training on Climate Finance ดำเนินการโดย CITC/อบก. และ สผ. โดยการสนับสนุนจาก JICA และ JAIF

(๓) โครงการเสริมสร้างความร่วมมือระดับภูมิภาค ในการวางแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Regional Capacity Building on Climate Change Adaptation Planning for ASEAN Transboundary Adaptation) โดย สผ. เพื่อเสริมสร้างศักยภาพด้านการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของชุมชนบริเวณพื้นที่รอยต่อระหว่างประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ กัมพูชา พม่า มาเลเซีย และ สปป.ลาว รวมทั้งได้จัดทำและนำเสนอเอกสารชุดความรู้ที่ได้จากการดำเนินงานโครงการฯ ๓ เล่ม ได้แก่ ความรู้พื้นฐานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ คู่มือประเมินความเปราะบาง และแนวทางการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ต่อที่ประชุมคณะทำงานอาเซียนด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อเผยแพร่ให้กับประเทศสมาชิกอาเซียน (ปี พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๘)

(๔) โครงการ ASEAN Research Collaboration and Information Sharing Program for Climate Change Impact Assessments on Agriculture ซึ่งภาคการศึกษาของไทยได้เข้าร่วมดำเนินโครงการ โดยจัดประชุมเชิงปฏิบัติเพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์การดำเนินงานที่เกี่ยวกับ downscaling of global climate model ร่วมกับประเทศสมาชิกอาเซียน (ปี พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๘) โดย สผ.



## ๒. ด้านมลพิษและหมอกควันข้ามแดน

(๑) ดำเนินโครงการพัฒนาระบบรายงานการตรวจวัดมลพิษทางอากาศหมอกควันข้ามพรมแดนอาเซียน (AIR4ASEAN) ซึ่งได้มีการจัดทำเป็น Application สำหรับ smart phone โดยได้เปิดใช้งานอย่างเต็มรูปแบบเมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๗ โดย คพ.

(๒) ดำเนินโครงการความร่วมมือสนับสนุนตรวจวัดมลพิษทางอากาศจากหมอกควันข้ามแดนในกลุ่มประเทศลุ่มน้ำโขงแบบเคลื่อนที่ Mobile Unit และมอบสถานีตรวจวัดอากาศให้แก่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พร้อมฝึกอบรมการใช้อุปกรณ์สถานีตรวจวัดอากาศ โดย คพ.

(๓) ดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพด้านการจัดการมลพิษสิ่งแวดล้อมเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อจัดทำมาตรการควบคุมและป้องกันมลพิษจากการขนส่งทางบกข้ามแดน โดยตรวจวัดปริมาณการระบายสารมลพิษจากยานพาหนะบริเวณด่านพรมแดน ๘ ด่าน ในพื้นที่จังหวัดชายแดน ได้แก่ ด่านสะพานมิตรภาพไทย-ลาว จ. หนองคาย ด้านแม่สอด จ. ตาก ด้านสะพานมิตรภาพไทย-ลาว จ. มุกดาหาร หนองคาย สระแก้ว ด้านหาดเล็ก ตราด ด้านสะเดา และด่านปาดังเบซาร์ จ. สงขลา โดย คพ.

(๔) ดำเนินการตามข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน (ASEAN Agreement on Transboundary Haze Pollution) ร่วมกับประเทศสมาชิกอาเซียนในการเฝ้าระวังสถานการณ์ไฟและหมอกควันในอนุภูมิภาคอาเซียนตอนล่าง และกำหนดแนวทางการดำเนินงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามแดนในอนุภูมิภาคอาเซียนตอนล่าง โดย คพ

(๕) ริเริ่มจัดทำ Haze-Free ASEAN Roadmap และประเทศไทยเสนอเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อยกร่าง Haze-Free ASEAN Roadmap ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยเชิญผู้แทนจากประเทศสมาชิกอาเซียน ๕ ประเทศ เข้าร่วมหารือกำหนดเป้าหมายตัวชี้วัด มาตรการ แนวทางการดำเนินงานร่วมกัน เมื่อวันที่ ๗ - ๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ ณ จังหวัดเชียงใหม่ และรัฐมนตรีฯ ในฐานะหัวหน้าคณะผู้แทนไทยได้รายงานความก้าวหน้าในการจัดทำโรดแมปอาเซียนปลอดหมอกควัน (ASEAN Haze-Free Roadmap) ให้ที่ประชุมรัฐมนตรีสิ่งแวดล้อม ๕ ประเทศ เรื่องมลพิษหมอกควันข้ามแดน ครั้งที่ ๑๘ เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ทราบ ทั้งนี้ ที่ประชุม

ประเทศภาคีต่อข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน ครั้งที่ ๑๒ (COP-12) เมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๕ ณ ประเทศมาเลเซีย ได้ให้การรับรองต่อ Roadmap ที่ประเทศไทยเสนอ และที่ประชุมสุดยอดอาเซียน (ASEAN Summit) ครั้งที่ ๒๘ และ ๒๙ เมื่อวันที่ ๖ - ๘ กันยายน ๒๕๕๕ ณ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้รับทราบด้วยแล้ว โดย คพ.

(๖) การป้องกันและแก้ไขปัญหามอกควัน เป็นการดำเนินการต่อเนื่องจากปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ภายหลังจากประเทศสมาชิกอาเซียนได้ร่วมกันจัดทำโรดแมปอาเซียนปลอดหมอกควัน (ASEAN Haze-Free Roadmap) โดยเมื่อวันที่ ๒๓ - ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ และเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมรัฐมนตรีสิ่งแวดล้อม ๕ ประเทศอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน ครั้งที่ ๖ (6<sup>th</sup> MSC Mekong) ณ จังหวัดเชียงราย ซึ่งที่ประชุมได้ประกาศแผนปฏิบัติการเชียงราย ๒๐๑๗ (Chiang Rai 2017 Plan of Action for Transboundary Haze Pollution Control in the Mekong Sub-Region) เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหามอกควันข้ามแดน และร่วมกันเร่งรัดดำเนินการเพื่อลดจุดความร้อนในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ลงเหลือไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ จุด ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ตามวิสัยทัศน์ของโรดแมป โดย คพ.

(๗) จัดทำโครงการฝึกซ้อมร่วมดับไฟป่าและจัดทำแนวกันไฟ ๒ แผ่นดิน (ไทย - เมียนมา) เพื่อสร้างความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันข้ามแดนระหว่างข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ และประชาชนของทั้ง ๒ ฝ่าย โดยมีผู้เข้าร่วมจำนวนประมาณ ๓๐๐ คน ร่วมปั่นจักรยานรณรงค์ป้องกันไฟป่า ฝึกซ้อมร่วมดับไฟป่า และจัดทำแนวกันตามเขตชายแดนไทย - เมียนมา เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๐ ณ จังหวัดเชียงราย โดย อส.

(๘) การดำเนินงานในฐานะ National Monitoring Center ของประเทศไทย ภายใต้ ASEAN Agreement on Transboundary Haze Pollution ซึ่งได้ดำเนินการรายงานสถานการณ์ไฟป่าและหมอกควันภายในประเทศไทย ตามแบบฟอร์มภายใต้ข้อตกลงอาเซียนด้านมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน ทุกครั้งที่ศูนย์ ACC มีการประกาศเตือนสถานการณ์ไฟป่าและหมอกควัน โดย อส.

### ๓. ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพ

(๑) ร่วมเป็นเจ้าภาพร่วมในการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการในการวางแผนการจัดการอุทยานมรดกแห่งอาเซียนเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้และประสบการณ์ในการบริหารจัดการอุทยานมรดกแห่งอาเซียนให้แก่ประเทศสมาชิกอาเซียน เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๘ ณ จังหวัดสตูล โดย อส.

(๒) เป็นเจ้าภาพจัดประชุมคณะทำงานอาเซียนว่าด้วยการอนุรักษ์ธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพ ครั้งที่ ๒๕ เมื่อวันที่ ๘-๑๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘ โดย สผ.

(๓) เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมระดับภูมิภาคอาเซียนด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๕-๑๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘ โดย สผ.

(๔) โครงการความร่วมมือข้ามแดนเพื่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยได้ยกร่างบันทึกความเข้าใจ (MOU) เพื่อพัฒนาความร่วมมือในการอนุรักษ์ป่าและสัตว์ป่าข้ามพรมแดน ระหว่างไทย-สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และไทย-สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้ง ๒ ฝ่าย ขอขคิดเห็นต่อร่าง MOU ก่อนที่จะเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป โดย อส.

(๕) ดำเนินการจัดสัมมนาเพื่อการหารือความร่วมมือระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในการอนุรักษ์ป่าและสัตว์ป่า เมื่อวันที่ ๑๘ - ๒๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๘ ณ จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อหารือแลกเปลี่ยนข้อมูล รวมทั้งทำความเข้าใจและเตรียมความพร้อมในการดำเนินความร่วมมือและจัดทำ MOU ระหว่างไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดย อส.

### ๔. ด้านการจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

(๑) จัดทำข้อเสนอโครงการ Capacity Development for ASEAN Country on Identification and Differentiation of Spilled oil and Tarballs เพื่อเสริมสร้างศักยภาพกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนในการวิเคราะห์องค์ประกอบของน้ำมันเพื่อการสนับสนุนการสืบหาแหล่งที่มาของน้ำมันที่ปนเปื้อนในทะเลจากอุบัติเหตุรั่วน้ำมันรั่วในทะเล โดย คพ.

(๒) ให้ข้อเสนอแนะในการยกระดับ Coastal and Marine Environment เป็น Strategic priority โดย คพ.

(๓) จัดประชุมระหว่างประเทศ “Conference on Reducing Marine Debris in ASEAN Region” เพื่อนำเสนอผลงานเกี่ยวกับการจัดการและแก้ไขปัญหาขยะทะเล ในภูมิภาคอาเซียน โดยประเทศไทย ร่วมกับศูนย์อาเซียนว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ในการเป็นเจ้าภาพร่วม โดยมีกิจกรรมในลักษณะของการจัดเวทีหารือแลกเปลี่ยนความรู้ การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ซึ่งมีกำหนดจัดขึ้นในระหว่างวันที่ ๒๒-๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๐ ณ จังหวัดภูเก็ต โดย ทช.

#### ๕. ด้านการบริหารจัดการปัญหาขยะและของเสีย

(๑) ประธานคณะทำงานอาเซียนด้านการจัดการสารเคมีและของเสีย ซึ่งภายใต้คณะทำงานชุดนี้มีประเด็นหารือเรื่องการจัดการขยะและของเสียอันตราย พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๘ และ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๒ (คพ.)

(๒) ร่วมกับอาเซียนจัดทำปฏิญญาร่วมอาเซียนว่าด้วยการจัดการสารเคมีและของเสีย (ASEAN Joint Declaration on Hazardous Chemicals and Wastes Management) ซึ่งผ่านการรับรองจากรัฐมนตรีสิ่งแวดล้อมอาเซียน เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๐ และสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ในฐานะประเทศผู้ริเริ่ม ได้นำเสนอปฏิญญาร่วมฯ ดังกล่าว ในช่วงพิธีเปิดการประชุมระดับสูงของการประชุมรัฐภาคีของ ๓ อนุสัญญาฯ ระหว่างวันที่ ๔ - ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส โดย คพ.

(๓) ร่วมจัดทำทำทอาเซียนด้านสารเคมีและของเสีย เพื่อเสริมสร้างบทบาทของอาเซียนในเวทีเจรจาระดับโลกให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น โดยได้หารือแนวทางและเห็นชอบให้มีการจัดประชุมเตรียมการเพื่อหารือทำที่ร่วมของอาเซียนในช่วงการประชุมรัฐภาคีฯ โดยการสนับสนุนจากสำนักเลขาธิการอาเซียน รวมทั้งให้มีผู้แทนจากศูนย์ประสานงาน AWGCW ของประเทศ เข้าร่วมการประชุมรัฐภาคีฯ ด้วย เพื่อให้การประสานงานระหว่างสมาชิกอาเซียนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดย คพ.

## ๖. ด้านสิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืน

(๑) โครงการเมืองต้นแบบสิ่งแวดล้อมยั่งยืนอาเซียน โดยมีผลการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม ได้แก่ เป็นแหล่งเรียนรู้เมืองต้นแบบการจัดการสิ่งแวดล้อมยั่งยืนในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการ ได้แก่ (๑) เทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย (๒) เทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร (๓) เทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี (๔) เทศบาลตำบลเรณูนคร จังหวัดนครพนม และ (๕) เทศบาลตำบลหนองเต็ง จังหวัดบุรีรัมย์ โดย สส.

(๒) การจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืน โดยอยู่ระหว่างพิจารณาเกณฑ์ตัวชี้วัดอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืนที่จะปรับปรุงใหม่ ได้แก่ ด้านน้ำ อากาศ ขยะ และพื้นที่สีเขียว และความหลากหลายทางชีวภาพ โดยได้ทดสอบตัวชี้วัดในพื้นที่นำร่องของประเทศเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้มีความเหมาะสมและเสนอเป็นเกณฑ์ระดับภูมิภาคอาเซียนในระยะต่อไป โดย สส.

(๓) ร่วมการสัมมนาระดับสูงเรื่องสิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืน ครั้งที่ ๗ เมื่อวันที่ ๓-๔ มีนาคม ๒๕๕๕ ณ กรุงฮานอย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม โดยผู้แทนจากประเทศไทย ได้แก่ เทศบาลตำบลเชียงเคี่ยน จังหวัดเชียงราย เทศบาลเกาะคา จังหวัดลำปาง เทศบาลเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ได้ร่วมนำเสนอผลงานในหัวข้อ “Public Green Spaces for Tourist as well as Citizens” ในการประชุมดังกล่าว และประเทศไทยได้กล่าวถ้อยแถลงต่อที่ประชุมซึ่งให้การสนับสนุนการดำเนินงานสิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืนของอาเซียน พร้อมทั้งแจ้งให้ประเทศสมาชิกอาเซียนได้ทราบว่า ประเทศไทยมีความพร้อมในการเป็นเจ้าภาพร่วมกับรัฐบาลญี่ปุ่นในการจัดการสัมมนาระดับสูงเรื่องสิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืน ครั้งที่ ๘ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ โดย สส.

(๔) เป็นเจ้าภาพร่วมกับรัฐบาลญี่ปุ่นจัดประชุม Inception Workshop for the ASEAN ESC Model Cities Programme (Year3) เมื่อวันที่ ๒๘ - ๒๙ มิถุนายนพ.ศ. ๒๕๕๕ ณ จังหวัดนนทบุรี เพื่อหารือแนวทางและทิศทางการดำเนินงานเรื่องเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนของอาเซียน โดย สส.

(๕) จัดการประชุม The knowledge Sharing on ESC Management regarding the Philosophy of Sufficiency Economy” ให้แก่ประเทศสมาชิกอาเซียน เมื่อวันที่ ๒๕-๒๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ โดย สผ.

(๖) จัดประชุมเตรียมความพร้อมของเมืองในการเข้าประกวดรางวัลอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๙ ณ กรุงเทพฯ ซึ่งในการประชุมดังกล่าวมีการเสวนาในหัวข้อเรื่อง “ท้องถิ่นกับการพัฒนาสิ่งแวดล้อมเมืองตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals)” และมีการเผยแพร่ตัวชี้วัดรางวัลอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืน ด้านอากาศ น้ำ การจัดการขยะและพื้นที่สีเขียว และตัวชี้วัดด้านความหลากหลายทางชีวภาพในเมือง นอกจากนี้ ยังมีการประชุมคณะอนุกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนและพื้นที่เฉพาะ เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕ เพื่อพิจารณาแนวทางการคัดเลือกเทศบาลในเบื้องต้น เพื่อเป็นตัวแทนเข้าร่วมการประกวดรางวัลอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืน ครั้งที่ ๔ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ในระหว่างการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม ครั้งที่ ๑๔ ในเดือนกันยายน ณ บรูไนดารุสซาลาม โดย สผ.

(๗) เป็นเจ้าภาพร่วมจัดการสัมมนาในระดับสูงเอเชียตะวันออกเฉียง เรื่อง เมืองที่ยั่งยืน ครั้งที่ ๘ (8<sup>th</sup> East Asia Summit High-Level Seminar on Sustainable Cities” ระหว่างวันที่ ๘ - ๑๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ ณ จังหวัดเชียงราย เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการพัฒนาเมืองยั่งยืน รวมทั้งพัฒนาและเสริมความเข้มแข็งของเครือข่ายการจัดการสิ่งแวดล้อมยั่งยืนในระดับภูมิภาคอาเซียน ซึ่งมีผู้เข้าร่วมการสัมมนา ได้แก่ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่จากภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา องค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศ และองค์กรพัฒนาเอกชน จากประเทศสมาชิกอาเซียนและอาเซียน+๘ จำนวนกว่า ๒๐๐ คน ผลการสัมมนามีข้อเสนอต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรีสิ่งแวดล้อมเอเชียตะวันออกเฉียงให้สนับสนุนการดำเนินงาน โครงการเมืองต้นแบบสิ่งแวดล้อมยั่งยืนอาเซียนและการสัมมนาระดับสูงเอเชียตะวันออกเฉียงในระยะต่อไปโดยให้ความสำคัญกับการสร้างและพัฒนาเครือข่าย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการยกย่องเชิดชูเกียรติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นแบบอย่างที่ดี การบูรณาการงานด้านการจัดการ

สิ่งแวดล้อมเมืองกับการพัฒนาเมืองในด้านอื่นๆเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมทั้งการเพิ่มโอกาสด้านการพัฒนาศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดย สส.

(๘) คัดเลือกเมือง (เทศบาล) เพื่อเป็นตัวแทนประเทศไทยเข้าร่วมคัดเลือกรับรางวัลอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ (ASEAN ESC Awards 2017) ดังนี้ ประเภทแข่งขัน ได้แก่ (๑) ด้านอากาศ ได้แก่ เทศบาลนครขอนแก่น (๒) ด้านน้ำ ได้แก่ เทศบาลนครภูเก็ต (๓) ด้านการจัดการขยะและพื้นที่สีเขียว ได้แก่ เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ และประเภทนำเสนอโดยประเทศ ได้แก่ เทศบาลเมืองน่าน โดย สผ.

### ๗. ด้านการจัดการน้ำ

(๑) จัดฝึกอบรมเรื่องการบริหารจัดการภัยแล้ง (ASEAN Drought Workshop 2015) อาเซียน ภายใต้ ASEAN Strategic Plans of Action ให้กับหน่วยงานในประเทศไทย และประเทศสมาชิกอาเซียน ระหว่างวันที่ ๑๘-๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๘ ณ กรุงเทพมหานคร โดย ทน.

(๒) จัดโครงการฝึกอบรมนานาชาติ เรื่อง การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (International Training on IWRM under Climate Change) เมื่อวันที่ ๑๔-๑๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๕ โดย ทน.

(๓) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ International Conference on Water Demand Management among Competing Sector ซึ่งมีกำหนดในระหว่าง ๒-๔ สิงหาคม ๒๕๖๐ ณ กรุงเทพมหานคร เพื่อการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในการบริหารจัดการความต้องการใช้น้ำของภาคส่วนต่างๆ ให้เกิดความเหมาะสมเป็นธรรมและยั่งยืน ซึ่งประเทศไทยจะเชิญผู้แทนประเทศสมาชิกอาเซียน ประเทศละ ๒ คน เข้าร่วม โดย ทน.

## ๘. ด้านการจัดการป่าไม้

(๑) จัดตั้งศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อปรับปรุงมาตรฐานผลิตภัณฑ์ไม้สักให้มีคุณภาพระดับสากลและรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดย ปม.

(๒) จัดฝึกอบรมให้ความรู้กับเกษตรกรผู้ปลูกสวนป่าเพื่อเสริมสร้างมาตรฐานการปลูกสวนป่าเศรษฐกิจให้ได้ตามมาตรฐานและรับรองในระดับสากลเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดย ออป.

(๓) ร่วมดำเนินความร่วมมือในกรอบอาเซียน-สาธารณรัฐเกาหลีว่าด้วยความร่วมมือด้านการป่าไม้ (Agreement between ASEAN and ROK on Forest Cooperation: AFoCo) โดย ปม.

(๔) ร่วมดำเนินความร่วมมืออาเซียน-ญี่ปุ่นว่าด้วยความร่วมมือภายใต้องค์การไม้เขตร้อนระหว่างประเทศ (International Tropical Timber Organization: ITTO) โดย ปม.

(๕) เข้าร่วมการประชุมคณะผู้เชี่ยวชาญอาเซียนด้านสมุนไพรและพืชใช้เป็นยาได้ครั้งที่ ๑๙ (The 19<sup>th</sup> Meeting of the ASEAN Expert Group on Herbal and Medicinal Plants) ณ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งประเทศไทยมีบทบาทในการริเริ่มจัดทำมาตรฐานพืชสมุนไพรขึ้นในประเทศ และจัดประชุมเชิงปฏิบัติการดังกล่าว และการประชุมคณะผู้เชี่ยวชาญทางด้านพัฒนาผลผลิตป่าไม้ ครั้งที่ ๘ (The 8<sup>th</sup> Meeting of ASEAN Expert Group on Forest Production Development) ณ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยประเทศไทยมีบทบาทในการแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป่าไม้ และสนับสนุนข้อมูลในการทำงานของประเทศสมาชิกอาเซียน โดย ปม.

(๖) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการความร่วมมือของกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน CLMTV เพื่อฟื้นป่าอาเซียน เมื่อวันที่ ๕ - ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ณ จังหวัดอุดรธานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในกลุ่ม CLMTV ในกระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อการดูแลรักษาป่าและเพิ่มพื้นที่ป่าเพื่อลดภาวะโลกร้อน ตลอดจนแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการ และประสบการณ์ในการบริหารจัดการป่าเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเสริมสร้างเครือข่ายระหว่างประเทศในกลุ่ม CLMTV ในการดูแลฟื้นป่าอาเซียน ซึ่งมีผู้เข้าร่วมประชุมเป็นเจ้าหน้าที่ด้านป่าไม้จากราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และ



ประเทศไทย รวม ๓๐ คน โดยที่ประชุมได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างประเทศเกี่ยวกับนโยบาย ประสบการณ์ด้านการดูแลรักษาป่าผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม และรูปแบบทางเลือก (Alternative Model) ของการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการป่าเพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งสร้างแนวทางการร่วมมือในอนาคตระหว่างประเทศในกลุ่ม CLMTV ต่อไป โดย ปม.

(๑) การเพิ่มพื้นที่ป่าบริเวณชายแดนไทยและประเทศเพื่อนบ้าน “โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการความร่วมมือของกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน CLMTV เพื่อฟื้นป่าอาเซียน ครั้งที่ ๒” เป็นโครงการต่อเนื่องที่ดำเนินการต่อจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ ซึ่งอยู่ระหว่างการจัดทำงบประมาณและเตรียมการจัดประชุม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในกระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อการดูแลรักษาป่าและเพิ่มพื้นที่ป่าตามแนวชายแดนและพื้นที่รอยต่อระหว่างกัน ตลอดจนแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในการบริหารจัดการป่าอย่างยั่งยืน รวมถึงเสริมสร้างเครือข่ายระหว่าง ๕ ประเทศ ได้แก่ ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และประเทศไทย โดย ปม.

(๒) จัดเตรียมพื้นที่ และเพาะกล้าไม้ตามแผนกิจกรรมปลูกป่าเพื่อฟื้นฟูป่าและคืนความสมบูรณ์ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่เสื่อมโทรมบริเวณชายแดนประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และราชอาณาจักรกัมพูชา จำนวน ๒,๐๐๐ ไร่ โดย อส.

(๓) การป้องกันและปราบปรามการลักลอบตัดและค้าไม้พะยุงผิดกฎหมาย โดยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมระหว่างประเทศเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาลักลอบตัดและค้าไม้พะยุงผิดกฎหมายร่วมกับ ๔ ประเทศ ได้แก่ ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และสาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อวันที่ ๒ - ๖ เมษายน ๒๕๕๕ พร้อมทั้งร่วมกันจัดทำประเด็นการดำเนินงานที่สำคัญ (Action Points) ในระยะเร่งด่วนภายใต้กรอบภารกิจ ๓ ด้าน ได้แก่ (๑) การทบทวนกฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้อง (๒) การปรับปรุงการบังคับใช้กฎหมาย ความร่วมมือระหว่างประเทศ และการแบ่งปันข้อมูลข่าวสาร และ (๓) การเพิ่มศักยภาพบุคลากร การสร้างจิตสำนึกสาธารณชน และการบริหารจัดการที่ยั่งยืน นอกจากนี้ ยังมีการศึกษา

ดูงานด้านการป้องกันปราบปรามการลักลอบตัดไม้พะยูนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติทับลาน เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน โดย อส.

(๑๐) เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อกรอบนโยบายการหารือของคณะกรรมการแก้ไขปัญหาลักลอบตัดไม้พะยูนบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา อาทิ การเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันลักลอบตัดไม้พะยูนบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา และการปราบปรามการลักลอบตัดไม้พะยูนโดยการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด การส่งเสริมการประสานงานระหว่างหน่วยงานในระดับจังหวัดชายแดนไทยกับจังหวัดชายแดนกัมพูชาในการลาดตระเวน ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๕ รับทราบและเห็นชอบตามที่ ทส. เสนอ โดยจะนำเสนอผลการประชุมและผลการดำเนินงานในการแก้ไขปัญหาลักลอบตัดและค้าไม้พะยูนผิดกฎหมายระหว่างประเทศไทย ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และสาธารณรัฐประชาชนจีน ให้ประเทศในภูมิภาคทราบ เพื่อใช้เป็นแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาลักลอบตัดและค้าไม้พะยูนผิดกฎหมายต่อไป โดย อส.

(๑๑) เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมระหว่างประเทศเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาลักลอบตัดและค้าไม้พะยูนผิดกฎหมาย ครั้งที่ ๓ ร่วมกับ ๔ ประเทศ ได้แก่ ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และสาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๐ – ๑ เมษายน ๒๕๖๐ ณ ประเทศไทย โดย อส.

(๑๒) เป็นเจ้าภาพจัดการประชุม PAN ASEAN TIMBER CERTIFICATION INITIATIVE ครั้งที่ ๑๕ เมื่อวันที่ ๒-๓ มิถุนายน ๒๕๕๕ ณ ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย จังหวัดลำปาง โดยการประชุมครั้งนี้มีผู้เข้าร่วมประชุมจากประเทศสมาชิกอาเซียน ได้แก่ กัมพูชา สปป.ลาว มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ ไทย เวียดนาม นอกจากนี้ ยังมีผู้แทนจาก The European Union Forest Law Enforcement and Governance and Trade (EU-FLEGT) Facility เข้าร่วมโดยมีการหารือวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ของ ASEAN in Food, Agriculture and Forestry 2016-2025 และการปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานภายใต้ ASOF โดย ปม.

(๑๓) เป็นเจ้าภาพจัดประชุมวิชาการคณะทำงานอาเซียนด้านป่าชุมชน ครั้งที่ ๓ และการประชุมคณะทำงานอาเซียนด้านป่าชุมชน ครั้งที่ ๑๑ โดยมีตัวแทนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

กับงานด้านป่าชุมชน ทั้งจากภาครัฐ ประชาสังคม เอกชน สถาบันการศึกษา องค์กรวิจัย ระหว่างประเทศ และตัวแทนชุมชนจากประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคอาเซียน ได้แก่ เวียดนาม ลาว เมียนมา กัมพูชา มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ บรูไน เมื่อวันที่ ๑๒-๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๐ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และเสริมสร้างความเข้าใจ ระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนในการแสวงหาแนวทางพัฒนาวิถีชีวิตชุมชน บนฐานของการจัดการป่าไม้อย่างมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน ทั้งในมิติของสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม

#### ๕. ด้านการจัดการทรัพยากรแร่ธาตุ

(๑) ร่วมเป็นคณะทำงานด้านสารสนเทศและฐานข้อมูลแร่ (Working Group on Mineral Information and Database: WGMID) ภายใต้การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียน (ASEAN Senior Officials Meeting on Minerals: ASOMM) โดยอยู่ในกำกับของกระทรวงอุตสาหกรรม โดย ทช.

(๒) การพัฒนาข้อมูลภูมิสารสนเทศออนไลน์ (WebGIS) เพื่อสนับสนุนประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของระบบสารสนเทศและฐานข้อมูลแร่อาเซียน (ASEAN Mineral Database and Information System: AMDIS) โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ มีเป้าหมายจะดำเนินงาน การรวบรวมและนำเสนอข้อมูลที่สำคัญเข้าสู่ AMDIS เพื่อสนับสนุนกิจกรรมที่ต่อเนื่อง

#### ๑๐. ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา

(๑) ดำเนินโครงการ ASEAN Environmental Year and ASEAN Eco-schools Award เพื่อส่งเสริมความตระหนักด้านสิ่งแวดล้อมในสังคม เผยแพร่ความสำเร็จของแผนงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมและเพิ่มความเข้มแข็งกับประเทศและองค์กรที่เกี่ยวข้อง โดยได้คัดเลือกโรงเรียนของประเทศไทยเข้ารับรางวัล "โรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาอาเซียน" ครั้งที่ ๒ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๘ (The 2<sup>nd</sup> ASEAN Eco-schools Awards 2015) ซึ่งจัดขึ้นที่กรุงเนเปอว์ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ระหว่างวันที่ ๒๕-๓๐ กรกฎาคม

๒๕๕๘ คือระดับประถมศึกษา โรงเรียนบ้านน้ำมิน จ.พะเยา และระดับมัธยมศึกษา คือ โรงเรียนมัธยมสุวิทย์เสรีอนุสรณ์ กทม. โดย สส.

(๒) จัดการประชุม Workshop on the ASEAN Environmental Action Plan 2014-2018 ให้กับหน่วยงานในประเทศไทย องค์กรที่เกี่ยวข้อง และประเทศสมาชิกอาเซียน โดย สส.

(๓) เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมคณะทำงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา ครั้งที่ ๕ เมื่อวันที่ ๒๓-๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ณ โรงแรมอมารี วอเตอร์เกท กรุงเทพมหานคร โดย สส.

(๔) ประเทศไทยรับเป็นเจ้าภาพ/เจ้าภาพร่วมในหัวข้อการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการสิ่งแวดล้อมศึกษาอาเซียน พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๖๑ (ASEAN Environment Education Action Plan (AEEP) 2014-2018) ได้แก่ Development of learning/teaching module(s) for ASEAN region เพื่อร่วมพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษาในอาเซียน โดยเน้นย้ำประเด็นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดย สส.

(๕) จัดทำฐานข้อมูลสิ่งแวดล้อมศึกษาอาเซียน (ASEAN Environmental Education Inventory Database: AEEID) โดยประเทศไทยได้มีการพัฒนา webpage ฐานข้อมูลสิ่งแวดล้อมศึกษาของประเทศไทย (Thailand Environmental Education Inventory Database: TEEID) ซึ่งบรรจุข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาของประเทศไทย และพร้อมที่จะสนับสนุนข้อมูลให้กับสำนักเลขาธิการอาเซียนเพื่อจัดทำฐานข้อมูลสิ่งแวดล้อมศึกษาอาเซียน (AEEID) ต่อไป โดย สส.

การดำเนินงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมข้างต้น เป็นการดำเนินงานตั้งแต่ก่อนเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และภายหลังการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งสำนักความร่วมมือฯ ได้ดำเนินการรวบรวมผลการดำเนินงานซึ่งแสดงถึงการมีบทบาทนำของประเทศไทยทางด้านสิ่งแวดล้อมอาเซียนทางด้านต่างๆ มากมาย โดยได้มีการรายงานรัฐมนตรีฯ และนำเรียนนายกรัฐมนตรีทราบเป็นระยะๆ ซึ่งการดำเนินงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมมีผลงานมากมายที่เป็นรูปธรรมและโดดเด่นของเสาประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ที่ถูกหยิบยกนำเรียนนายกรัฐมนตรีทราบในการประชุมติดตามการดำเนินงานอาเซียน

ของประเทศไทย และได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลที่ให้ความสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งภายในประเทศเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและมีภูมิคุ้มกันทางด้านต่าง ๆ เพื่อป้องกันผลกระทบในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่อาจส่งผลกระทบต่อการเชื่อมโยงโทรคมนาคมของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมภายในประเทศ ในขณะเดียวกัน รัฐบาลมุ่งเน้นให้หน่วยงานมีแผนงานการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง กำหนดผลลัพธ์ที่เห็นผลเป็นรูปธรรมในกรอบเวลา และให้ดึงเอาภาคส่วนที่เกี่ยวข้องให้ร่วมดำเนินงานกับภาครัฐ เพื่อมุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์ของเป้าหมายที่วางไว้ในแผนงาน

### ๓. การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม

จากการรวบรวมนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม ทั้งส่วนรัฐบาล แผนของประเทศ ยุทธศาสตร์ของกระทรวงฯ ยุทธศาสตร์ระดับกรม ในการดำเนินงาน รวมถึงการศึกษากลไกการดำเนินงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม ทั้งระดับอาเซียนและในส่วนของประเทศไทย และการรวบรวมผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของกระทรวงฯ ในเรื่องอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการเก็บข้อมูลแบบสอบถามแล้วเห็นว่า ปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมการดำเนินอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม ดังนี้

#### (๑) นโยบายภาครัฐมีส่วนสำคัญที่ทำให้การสนับสนุนการดำเนินงาน

โดยรัฐบาลได้แถลงนโยบายที่ให้ทุกภาคส่วนสร้างความเข้มแข็ง และให้ใช้ประโยชน์ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในด้านต่างๆ และรักษาฐานทรัพยากรอันเป็นต้นทุนของการพัฒนาประเทศรวมถึงรัฐบาลมีนโยบายให้การสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานที่ชัดเจนและต่อเนื่อง ทำให้หน่วยงานดำเนินงานได้รับการผลักดันในข้อริเริ่ม สืบทางการดำเนินงานที่ผ่านมาและวิเคราะห์ประเด็นที่ยังเป็นจุดด้อย เพื่อขอรับงบประมาณสนับสนุนในการสร้างโอกาสและความเข้มแข็งต่อการดำเนินงาน โดยจะเห็นได้ว่า ได้มีการดำเนินโครงการเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในหน่วยงานระดับกรม ทั้งสร้างขีดความสามารถทางการจัดการทรัพยากรร่วมไปด้วย โดยความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมต่างเป็นนโยบายที่สอดคล้องกันทั้งในประเทศไทยและระดับภูมิภาคอาเซียน การถ่ายทอดนโยบายและกำหนดยุทธศาสตร์เป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกันและส่งเสริมกัน โดยขอให้ข้อสังเกตว่า

หากมีนโยบายสนับสนุนแต่ไม่ได้จัดสรรงบประมาณดำเนินการให้หน่วยงาน นโยบายต่างๆ เหล่านั้นก็ไม้อาจจะได้รับการขับเคลื่อนให้ประสบความสำเร็จได้ (ร้อยละ ๕๐ ของแบบสอบถามที่ให้ความเห็นดังกล่าว)

(๒) การประสานการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐในประเทศ และระหว่างประเทศ อาทิ สำนักเลขาธิการอาเซียน และองค์การระหว่างประเทศ โดยจะเห็นได้ว่า ความสัมพันธ์ที่ดี และการประสานอย่างใกล้ชิดต่อเนื่องในการดำเนินกิจกรรมที่ประเทศได้ริเริ่ม ไม่ว่าจะเป็นการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการระดับอาเซียน มีความจำเป็นต้องอาศัยการประสานงานกับทุกภาคส่วน ทั้งประเทศสมาชิกอาเซียน หน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องภายในประเทศ เพื่อให้เกิดการทำงานเป็นทีมและสำเร็จไปตามเป้าหมายกิจกรรมและกรอบเวลาที่กำหนดไว้ ซึ่งการประสานงานอย่างมีประสิทธิภาพ จะทำให้เกิดความเข้าใจในสาระของกิจกรรมที่ต้องการสื่อ เพื่อมีส่วนร่วมดำเนินงานได้ถูกต้อง สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน (ร้อยละ ๕๐ ของแบบสอบถามที่ให้ความเห็นดังกล่าว)

(๓) ความตระหนักถึงความสำคัญของการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมนั้น อาทิ กรณีหมอกควันข้ามแดนของประเทศอาเซียน โดยการพัฒนาโรบแมปอาเซียนปลอดหมอกควัน ซึ่งหากอาเซียนได้มองถึงผลผลิตที่จะได้จากกิจกรรมที่ริเริ่ม โดยประเทศไทยที่จะนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น และผลผลิตที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน โครงการมีความชัดเจน ย่อมได้รับความร่วมมือจากประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งประเทศไทยมีข้อได้เปรียบที่ไม่ได้อยู่ในท่ามกลางความขัดแย้งเรื่องปัญหาหมอกควันข้ามแดน ทางตอนใต้ภูมิภาคอาเซียน และเป็นประเทศที่เป็นสมาชิกทั้งการประชุมหมอกควันอาเซียนทางตอนเหนือและทางตอนใต้ ดังนั้น การริเริ่มแผนงานดังกล่าว จึงได้รับความร่วมมืออย่างดีจากอาเซียน ซึ่งเมื่อต่างมองถึงความสำคัญของปัญหาสิ่งแวดล้อมนั้น และผลผลิตที่จะได้จากข้อริเริ่มก็จะเป็นการสร้างแรงจูงใจในการร่วมแลกเปลี่ยนความเห็น เพื่อให้แผนงานบรรลุไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ (ร้อยละ ๓๐ ของแบบสอบถามที่ให้ความเห็นดังกล่าว)

(๔) การมีแรงจูงใจ การยกย่องเชิดชูเกียรติ และเผยแพร่ผลสัมฤทธิ์ของ การดำเนินงานแก่หน่วยงานหุ้นส่วนดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมข้อริเริ่มนั้น เช่น กรณีเมืองสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน หรือสิ่งแวดล้อมศึกษา เพื่อภาคีผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จะให้ ความสนใจเข้าร่วมการประชุม และนำเสนอผลงานในเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับ ภูมิภาคอาเซียน รวมทั้งการให้แรงจูงใจโดยมีการสนับสนุนงบประมาณค่าใช้จ่ายเดินทาง และผลตอบแทนที่ได้รับเทคนิควิชาการจากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในระดับ ภูมิภาคอาเซียนเป็นองค์ความรู้ที่ภาคีเครือข่ายสามารถนำไปต่อยอดการดำเนินงาน เพื่อขยายผลเป็นต้นแบบต่อเมืองอื่นภายในประเทศไทยต่อไป นอกจากนี้ การยกย่องและ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานของเทศบาลที่ร่วมเป็นวิทยากรของประเทศไทยเข้าร่วม การประชุม ระดับอาเซียนย่อมสร้างแรงจูงใจในการดำเนินงานยิ่งขึ้นไป รวมถึงมีสัมพันธ์ ที่ดีกับหน่วยงานผู้ริเริ่มกิจกรรมด้วย (ร้อยละ ๒๐ ของแบบสอบถามที่ให้ความเห็น ดังกล่าว)

(๕) ทรัพยากรบุคลากรที่มีประสิทธิภาพเป็นส่วนสำคัญตั้งแต่การสร้างสรรค์ คิดข้อริเริ่ม ประเด็นและหัวข้อในการดำเนินโครงการ ซึ่งบุคลากรควรมีทักษะ การประสานงานกับหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด และมีความสัมพันธ์ที่ดี โดยจะเห็นได้ว่าปัจจัยต่างๆ ที่จะนำมาซึ่งความสำเร็จของการดำเนินงานอาเซียน ด้านสิ่งแวดล้อม ต่างอาศัยทรัพยากรบุคคลในการขับเคลื่อน ทั้งผู้บริหารในการกำหนด นโยบาย ทั้งในส่วนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ ซึ่งไม่อาจหลีกเลี่ยงประเด็นเรื่องการพัฒนาขีด ความสามารถบุคลากรของรัฐ ไปได้ในการดำเนินงานเรื่องใดก็ตาม นอกจากนี้ การมีข้อมูล เครื่องมือ อุปกรณ์ รวมถึงเทคโนโลยีสนับสนุนการดำเนินงานของบุคลากร ย่อมส่งเสริมการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ร้อยละ ๒๐ ของแบบสอบถามที่ ให้ความเห็นดังกล่าว)

(๖) ความน่าสนใจของหัวข้อ/ประเด็นที่เสนอเพื่อดำเนินงานร่วมกับประเทศ สมาชิกอาเซียน เป็นอีกหนึ่งประเด็นสำคัญในการเริ่มดำเนินงาน หากมีการเลือกหัวข้อ หรือประเด็นที่อยู่ในความสนใจของภูมิภาคและของโลกในปัจจุบัน อาทิ เรื่องการจัด ประชุมระดับอาเซียนเรื่องการแก้ปัญหาขยะทะเล ย่อมได้รับการสนับสนุนจากประเทศ สมาชิกในการให้ความร่วมมือทั้งให้ข้อคิดเห็น และเข้าร่วมประชุมแลกเปลี่ยน

ประสบการณ์และแนวทางในการแก้ปัญหาาร่วมกัน ซึ่งการกำหนดหัวข้อ/ประเด็นที่  
 ซ้ำซ้อน และประเด็นอ่อนไหว อาทิ การแบ่งปันข้อมูลพิกัดพื้นที่สัมปทานป่าพรุที่ริเริ่ม  
 โดยสาธารณรัฐสิงคโปร์ อันเป็นประเด็นอ่อนไหวที่กระทบต่อความมั่นคงและกฎหมาย  
 ภายในของประเทศสมาชิกอาเซียนหลายประเทศ ข้อริเริ่มดังกล่าวก็ไม่อาจนำไปสู่  
 ผลสำเร็จของแผนงานเนื่องจากไม่ได้รับความร่วมมือจากประเทศสมาชิก (ร้อยละ ๑๐  
 ของแบบสอบถามที่ให้ความเห็นดังกล่าว)

#### ๔. ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานต่างๆ รวมถึงการดำเนินงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม ย่อมมี  
 ปัญหาและอุปสรรคในแต่ละแผนงานที่หน่วยงานต้องเผชิญ และก้าวข้ามไปเพื่อให้บรรลุ  
 ตามเป้าหมายของแผนงานที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ตาม การทราบถึงปัญหา ย่อมนำมาถึง  
 แนวทางในการปรับปรุงแก้ไขในอนาคต เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานต่อไป  
 โดยประเด็นปัญหาที่ได้รวบรวมจากแบบสอบถาม มีทั้งเรื่องที่เป็นระดับนโยบาย  
 และเป็นเรื่องของภูมิภาคที่เป็นปัจจัยท้าทายในการดำเนินข้อริเริ่มให้บรรลุผล

(๑) ขาดกลไกสนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินงานและติดตามงานในระดับ  
 พื้นที่ ซึ่งยังไม่เข้มข้นเท่าที่ควร เนื่องจากการประชุมอาเซียนเป็นข้อผูกพันที่ประเทศ  
 สมาชิกต้องดำเนินการร่วมกัน และขับเคลื่อนการดำเนินงานภายในประเทศ จึงต้องมี  
 การสร้างกลไกเครือข่ายการดำเนินงานของหน่วยงานระดับกรม เพื่อผลักดันนำไปสู่  
 การปฏิบัติระดับพื้นที่ (ร้อยละ ๔๐ ของแบบสอบถามที่ให้ความเห็นดังกล่าว)

(๒) ช่วงเวลาในการวางแผนการจัดกิจกรรมข้อริเริ่มที่มีความกระชั้นชิด  
 ซึ่งขาดการวางแผนการดำเนินงานทั้งระยะสั้นและระยะยาวที่ไม่ชัดเจน ส่งผลให้เกิด  
 การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ครบถ้วน และไม่สามารถกำหนดวิทยากร  
 และมีผู้เข้าร่วมประชุมตามกลุ่มเป้าหมายที่ประสงค์จะเชิญได้ เนื่องจากติดภารกิจที่กำหนด  
 ไว้แล้ว (ร้อยละ ๓๐ ของแบบสอบถามที่ให้ความเห็นดังกล่าว)

(๓) บุคลากรดำเนินงานยังขาดทักษะด้านภาษาต่างประเทศในการประสานงาน  
 ระหว่างประเทศ ทำให้มีข้อจำกัดที่มีจำนวนคนทีน้อย ที่สามารถประสานงานระหว่าง  
 ประเทศและริเริ่มแผนงานระดับอาเซียน ซึ่งทำให้ปริมาณงานก็จะรวมอยู่ที่บุคคลที่มี  
 ทักษะและมีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดการว่างงานในบุคลากรที่ขาดทักษะ และนำไปสู่การ



ไม่ริเริ่มคิดแผนงานที่จะดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานระหว่างประเทศ (ร้อยละ ๓๐ ของแบบสอบถามที่ให้ความเห็นดังกล่าว)

(๔) การให้ความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในประเทศสมาชิกอาเซียนมีไม่เท่ากัน อาทิ ประเด็นการหาหรือปัญหามลพิษจากหมอกควันในอนุภูมิภาคแม่โขง (อาเซียนตอนเหนือ) ได้แก่ กัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม ยังให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาหมอกควันในประเทศของตนเองน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับ การหาหรือของประเด็นหมอกควันทางตอนใต้ อย่างสิงคโปร์และมาเลเซีย ซึ่งได้รับผลกระทบจากหมอกควันสูงต่อวิถีชีวิตของประชากรภายในประเทศ จึงให้ความสำคัญในการติดตามผลการเจรจาหรือเรื่องหมอกควันทางตอนใต้ และมีรัฐมนตรีของประเทศสมาชิกเข้าร่วมประชุมด้วยตัวเองทุกครั้ง ในขณะที่เดียวกัน การหาหรือเรื่องหมอกควันของประเทศอนุภูมิภาคแม่โขงจะไม่ค่อยมีผู้แทนระดับสูงเข้าร่วม เนื่องจากปัญหาหมอกควันในประเทศส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตประชาชนน้อย ซึ่งส่วนมากจะรอรับการสนับสนุนจากประเทศอื่นและองค์การระหว่างประเทศเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานภายในประเทศ ทำให้การดำเนินงานตามข้อริเริ่มด้านหมอกควันไม่ต่อเนื่องและไม่ยั่งยืนสมาชิก (ร้อยละ ๒๐ ของแบบสอบถามที่ให้ความเห็นดังกล่าว)

(๕) ขาดแหล่งทุนในการสนับสนุนข้อริเริ่มโครงการที่เห็นชอบจากประเทศสมาชิกอาเซียนแล้ว จึงยังไม่อาจริเริ่มโครงการได้ อาทิ ข้อริเริ่มโครงการ Capacity Development for ASEAN Country on Identification and Differentiation of Spilled oil and Tarballs เพื่อเสริมสร้างศักยภาพกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนในการวิเคราะห์องค์ประกอบของน้ำมันเพื่อการสนับสนุนการสืบหาแหล่งที่มาของน้ำมันที่ปนเปื้อนในทะเลจากอุบัติเหตุ น้ำมันรั่วในทะเล ซึ่งการมีงบประมาณภาครัฐร่วมสนับสนุน จะมีส่วนช่วยให้ข้อริเริ่มของประเทศไทยดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ร้อยละ ๒๐ ของแบบสอบถามที่ให้ความเห็นดังกล่าว)

(๖) ความไม่ต่อเนื่องของตัวผู้ประสานงานในภาคีเครือข่ายที่ร่วมดำเนินงานซึ่งย้ายตำแหน่งงานเป็นต้น ทำให้ผู้มารับตำแหน่งใหม่ขาดความชำนาญในเนื้องานที่จะดำเนินงานร่วมกับภาคีอื่นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งต้องสร้างความเข้าใจอันใหม่ร่วมกัน และ

ต้องใช้เวลาในการอธิบายเรื่องความเป็นมา และการดำเนินงานที่ผ่านมาของแผนงาน (ร้อยละ ๑๐ ของแบบสอบถามที่ให้ความเห็นดังกล่าว)

(๗) ภารกิจของหน่วยงานดำเนินงานมีบทบาทที่เสมือนทำงานซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น ซึ่งเป็นที่ภารกิจตามโครงสร้างองค์กรในการดำเนินงานประจำอยู่แล้ว อาทิ สิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืน ที่ต่างดำเนินงานร่วมกันทั้งในส่วน สผ. และ สส. และต่างมีภาคีเครือข่ายเดียวกันคือ เทศบาลและเมือง (ร้อยละ ๑๐ ของแบบสอบถามที่ให้ความเห็นดังกล่าว)

#### ๕. การวิเคราะห์ปัจจัยเพื่อส่งเสริมบทบาทนำในประชาคมอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม

การดำเนินงานที่ผ่านมาของประเทศไทยได้แสดงบทบาทนำในเวทีอาเซียน อาทิ การริเริ่มจัดทำโรดแมปปลอดหมอกควันเพื่อมุ่งสู่อาเซียนปลอดหมอกควันในปี ค.ศ. ๒๐๒๐ ซึ่งเป็นความสำเร็จของประเทศไทยที่ได้รับความร่วมมือจากประเทศสมาชิกอาเซียนเป็นอย่างดี และปรากฏในถ้อยแถลงของนายกรัฐมนตรีที่กล่าวต่อที่ประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนหลายครั้งเกี่ยวกับโรดแมปปลอดหมอกควัน นอกจากนี้ ประเทศไทยยังเป็นศูนย์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการให้แก่ประเทศสมาชิกอาเซียนในหลายเรื่อง อาทิ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การจัดการอุทยานมรดกอาเซียน การจัดการเมืองสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงการจัดประชุมหารือเรื่องสิ่งแวดล้อมศึกษา ซึ่งเมื่อพิจารณาการดำเนินงานที่ผ่านมาดังกล่าว ในการสานต่อเพื่อให้ประเทศไทยมีบทบาทนำอย่างต่อเนื่อง มีปัจจัย ดังนี้

(๑) นโยบายของผู้บริหารมีส่วนสำคัญในการผลักดันการดำเนินงานของผู้ปฏิบัติ หากเป็นนโยบายที่สั่งการจากผู้บริหารและกำกับ ติดตามอย่างต่อเนื่อง จะเป็นประเด็นเร่งด่วนที่หน่วยงานดำเนินงาน และทำให้มีงบประมาณสนับสนุน ตลอดจนแผนงาน รวมถึงหน่วยงานปฏิบัติได้คาดหวังผลการดำเนินงานในแต่ละระยะเพื่อรายงานต่อผู้บริหาร ดังนั้น จึงมีความต่อเนื่องในการดำเนินงาน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถนำไปสู่ผลสำเร็จของข้อริเริ่ม (ร้อยละ ๔๐ ของแบบสอบถามที่ให้ความเห็นดังกล่าว)

(๒) การพัฒนาทักษะ ความสามารถของบุคลากรในการสื่อสารภาษาอังกฤษของภาคีที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนข้อริเริ่ม เพื่อเปิดโอกาสให้ภาคีที่เกี่ยวข้อง บุคลากรได้เผยแพร่ผลการดำเนินงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนานาชาติ ตลอดจนเข้าร่วมเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระดับนานาชาติ ซึ่งจัดเป็นการพัฒนาฐานทรัพยากรบุคคลที่สำคัญของประเทศ รวมถึงการพัฒนาความเชี่ยวชาญในงานที่ดำเนินงานเพื่อเป็นผู้ให้องค์ความรู้แก่ประเทศอื่นต่อไป (ร้อยละ ๓๐ ของแบบสอบถามที่ให้ความเห็นดังกล่าว)

(๓) การแสวงหาโอกาสและเวทีในการแสดงองค์ความรู้ของประเทศ การร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์การดำเนินงานภายในประเทศสู่เวทีอาเซียน และระดับโลก เพื่อเป็นการเผยแพร่ผลงานของประเทศไทยอีกทางหนึ่งออกสู่สายตาสาธารณชน อาทิ เวทีหารือวิชาการ เวทีเสวนา และร่วมเป็นวิทยากร ผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ ในแผนงานระหว่างประเทศ (ร้อยละ ๓๐ ของแบบสอบถามที่ให้ความเห็นดังกล่าว)

(๔) การดำเนินงานภายในประเทศที่ประสบความสำเร็จ และเกิดผลเป็นรูปธรรม รวมถึงสามารถนำไปเป็นตัวอย่างที่ดี (Best Practice) ให้แก่ประเทศสมาชิกอาเซียนได้ เป็นปัจจัยที่จะทำให้ประเทศไทยมีบทบาทนำเป็นอย่างมากในเวทีอาเซียน เพื่อสามารถเป็นต้นแบบที่ดีในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และศึกษาดูงานของประเทศสมาชิก เสมอเหมือนกับที่ประเทศไทยไปศึกษาดูงานการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งการทำให้ประเทศมีการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี ย่อมต้องอาศัยการดำเนินงานทุกภาคส่วน ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคในระดับพื้นที่ เพื่อให้เกิดการบูรณาการทางนโยบายและดึงเอาภาคส่วนประชาชน เอกชนและการศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จะสนับสนุนผลสำเร็จของงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ร้อยละ ๒๐ ของแบบสอบถามที่ให้ความเห็นดังกล่าว)

(๕) การจะมีความโดดเด่นของประเทศไทยในเวทีการประชุมอาเซียน หน่วยงาน ต้องมีการเตรียมความพร้อมและจัดทำท่าทีของประเทศในการเข้าร่วมการประชุม โดยมีการหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ครอบคลุมประเด็นที่เป็นภารกิจของ หน่วยงานภายในประเทศในการกำหนดท่าทีของประเทศ เพื่อให้มีความถูกต้อง ครบถ้วน และครอบคลุม ซึ่งจะเป็นการรักษาผลประโยชน์ของไทยอย่างสูงสุด (ร้อยละ ๒๐ ของ แบบสอบถามที่ให้ความเห็นดังกล่าว)

(๖) หน่วยงานควรมีการสร้างสรรค์ข้อริเริ่มที่จะเสนอตัวเป็นผู้นำในการดำเนิน กิจกรรมในอาเซียน โดยพิจารณาเลือกประเด็นข้อริเริ่มที่อยู่ในความสนใจของประเทศ สมาชิกอาเซียนที่เป็นปัญหาร่วมกัน และหน่วยงานมีขีดความสามารถที่สามารถ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับประเทศอื่นได้ จะทำให้ได้รับการสนับสนุน นอกจากนี้ เห็นว่า งบประมาณจะเป็นปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนข้อริเริ่มนั้น เพื่อให้ประเทศสมาชิก สามารถเดินทางไปเข้าร่วมประชุมหารือได้ ประเทศจึงต้องเตรียมงบประมาณสำหรับ ข้อริเริ่มเป็นค่าใช้จ่ายเดินทางไปเข้าร่วมการประชุมของประเทศสมาชิกด้วย (ร้อยละ ๒๐ ของแบบสอบถามที่ให้ความเห็นดังกล่าว)

(๗) การวางแผนงาน ข้อริเริ่มและกิจกรรมที่ประเทศไทยเสนอมีบทบาทนำ อย่างมีกรอบการดำเนินงานที่ชัดเจนทั้งระยะสั้น และระยะยาว โดยแผนงานควรมีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์อาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม (ASEAN Strategic Plan on Environment: ASPEN) รวมถึงกิจกรรมที่ประเทศรับเป็น lead country โดยเฉพาะ ในโอกาสที่ประเทศไทยจะเป็นประธานอาเซียนในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ หน่วยงานควรเริ่ม พิจารณาเสนอหัวข้อและกิจกรรมการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดผลสำเร็จเป็นรูปธรรมในช่วง ที่ประเทศไทยเป็นประธานอาเซียน ซึ่งขณะนี้ก็มีหลายหน่วยงาน อาทิ อส. กำลังจัดแปล แผนการจัดการอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง และหาดเจ้าไหมเพื่อเสนอเป็นอุทยาน

มรดกอาเซียนในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ในวาระที่ประเทศไทยจะเป็นประธานอาเซียน  
(ร้อยละ ๒๐ ของแบบสอบถามที่ให้ความเห็นดังกล่าว)

(๘) การเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ผลสำเร็จของงาน มีส่วนให้ผู้ร่วมดำเนินงาน  
ทั้งผู้บริหาร ตลอดจนภาคีหุ้นส่วนดำเนินงานมีแรงใจที่จะมุ่งมั่น ให้เกิดผลสำเร็จ  
ในข้อริเริ่มอันใหม่ต่อไป รวมถึงเป็นการรักษาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างหน่วยงานร่วม  
ดำเนินงานกับภาคีเครือข่ายต่างๆ อันจะก่อให้เกิดการขยายผลความสำเร็จไปยังพื้นที่  
แห่งใหม่ต่อไป (ร้อยละ ๒๐ ของแบบสอบถามที่ให้ความเห็นดังกล่าว)

## บทที่ ๕

### สรุปผลและข้อเสนอแนะ

#### ๕.๑ บทสรุป

หากพิจารณาการดำเนินงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย โดยศึกษาผลการดำเนินงานที่ผ่านมา และการแสดงบทบาทนำของประเทศไทย ตั้งแต่การเตรียมความพร้อมของประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ตลอดจนการดำเนินงานปัจจุบัน เมื่อมีวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียน ค.ศ. ๒๐๒๕ แล้ว จะเห็นว่า รัฐบาลทุกสมัยที่เข้ามาบริหารประเทศต่างให้ความสำคัญต่อกรอบความร่วมมืออาเซียน ซึ่งได้มีการแถลงนโยบายที่เกี่ยวข้อง และความมุ่งหมาย ตลอดจนวิสัยทัศน์ในการบริหาร ส่งผลให้กระทรวงฯ และภาคส่วนต่างๆ มีการวางยุทธศาสตร์เพื่อรองรับตามนโยบายของรัฐอย่างต่อเนื่องทางด้านอาเซียน รวมถึงการมีงบประมาณสนับสนุน และการเพิ่มอัตราเจ้าหน้าที่ดำเนินงาน ทำให้เกิดความคล่องตัวในการผลักดันข้อริเริ่มสู่เวทีอาเซียน ซึ่งหากมองผลการดำเนินงานเรื่องอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมที่ผ่านมาแล้ว จะประกอบไปด้วย ส่วนที่ป้องกันภัยคุกคามระหว่างชายแดนหรือการสร้างความแข็งแกร่งและความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติของรัฐ อาทิ การป้องกันการค้าไม้พะยูนและการลักลอบค้าสัตว์ป่า การปลูกป่าอาเซียนบริเวณชายแดนระหว่างไทยและเพื่อนบ้าน รวมถึงการจัดทำบันทึกความเข้าใจระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านที่มีพรมแดนติดกันในความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อม และอีกส่วนคือการริเริ่มโครงการที่ดำเนินงานร่วมกันระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อแสดงบทบาทนำ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างกันในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตาม ประเทศอาเซียนซึ่งเป็นกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา ย่อมให้ความสำคัญต่อปัญหาด้านเศรษฐกิจเพื่อการพัฒนาประเทศเป็นสำคัญ ดังนั้น กรอบการหารือทางด้านสิ่งแวดล้อมจะดำเนินงานได้ดี หากมีงบประมาณสนับสนุนจากประเทศอาเซียนบวกสาม (จีน ญี่ปุ่น และเกาหลี) หรือประเทศคู่เจรจา และองค์กรระหว่างประเทศอื่นๆ อาทิ แผนงานเมืองต้นแบบสิ่งแวดล้อมอาเซียนเมืองที่ยั่งยืน (ESC Model Cities Programme)

ซึ่งอาเซียนควรแสวงหาโอกาสในการเลือกที่จะรับความช่วยเหลือในประเด็นที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ โดยจะเห็นได้ว่ายังคงมีอีกหลายประเด็นที่ประเทศไทยสามารถริเริ่มแสดงบทบาทนำได้ โดยต้องอยู่บนพื้นฐานที่มีการจัดการประเด็นปัญหานั้น ได้เป็นอย่างดีในประเทศเสียก่อน เพื่อสามารถเป็นต้นแบบในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่อประเทศอื่นต่อไปได้

นอกจากนี้ ในเวทีการประชุมระหว่างประเทศ ประเทศที่มีอำนาจการต่อรองส่วนมาก มักเป็นประเทศมหาอำนาจที่มีเศรษฐกิจภายในประเทศดี อาทิ สาธารณรัฐสิงคโปร์ มาเลเซีย และปัจจุบันสาธารณรัฐอินโดนีเซียเริ่มแสดงบทบาทต่อรองในเวทีการประชุมอาเซียน ซึ่งประเทศไทยจะต้องมองบริบทของการพัฒนาให้ครอบคลุมตามร่างยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ที่มุ่งให้ประเทศไทยก้าวข้ามเป็นประเทศพัฒนาแล้ว ซึ่งจะยังผลต่อการเพิ่มอำนาจในการต่อรองในเวทีการเจรจาระหว่างประเทศโดยปริยาย โดยหากมองปัจจัยที่มีส่วนสนับสนุนความสำเร็จของการดำเนินงานอาเซียน ด้านสิ่งแวดล้อมในอันดับต้นๆ คือการมีนโยบายจากผู้บริหารระดับสูงในการผลักดันข้อริเริ่มเพื่อไปสู่ผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม ตลอดจนอาศัยการประสานงานและความเชี่ยวชาญของบุคลากรในการร่วมมือให้องค์ความรู้ ข้อเสนอแนะและร่วมดำเนินงานกับเครือข่าย ภาคส่วนต่างๆ ซึ่งการดำเนินงานย่อมเผชิญอุปสรรค ที่อาจเป็นประสบการณ์และบทเรียนในการถ่ายทอดต่อผู้ปฏิบัติรุ่นต่อไป

กลไกการดำเนินงานอาเซียนภายในประเทศมีการดำเนินงานอย่างเป็นเจ้าของเนื้องานและมีองค์ความรู้ ซึ่งต่างสร้างสรรค์ข้อริเริ่มหรือกิจกรรมร่วมระดับอาเซียนในประเด็นที่หน่วยงานมีภารกิจและเชี่ยวชาญ ตลอดจนการแสวงหาเงินทุนสนับสนุนการดำเนินงานที่ครอบคลุมไปถึงการสนับสนุนการดำเนินงานให้แก่ประเทศสมาชิกอาเซียนด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้ประเทศไทยมีผลงานด้านสิ่งแวดล้อมในเวทีอาเซียนอย่างต่อเนื่องและมีการพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากร ประเด็นด้านงบประมาณการสนับสนุนการดำเนินงานอาเซียนจึงควรมีอย่างต่อเนื่อง เพื่อรักษาระดับข้อริเริ่มในเวทีอาเซียนของประเทศไทย และพัฒนาศักยภาพบุคลากรของประเทศต่อไป

## ๕.๒ ข้อเสนอแนะ

### ๕.๒.๑ เชนโยบาย

(๑) ผู้บริหารหน่วยงานควรสนับสนุนให้ขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรผู้ทำงาน และให้โอกาสบุคลากรในการศึกษาอบรม การดูงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อพัฒนางานและร่วมมือกันระหว่างผู้บริหารและปฏิบัติ

(๒) ส่งเสริมขีดความสามารถด้านเครื่องมือในการปฏิบัติงาน อาทิ ด้านเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศและภาพถ่ายดาวเทียม รวมถึงเทคโนโลยีอื่นๆ รวมถึงจัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์และโปรแกรม เพื่อรองรับข้อมูลที่มีความทันสมัยทุกปี อาทิ การตรวจติดตามมลพิษทางอากาศ และน้ำเสีย เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการเก็บข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานมลพิษด้านสิ่งแวดล้อม และสร้างความเชี่ยวชาญของการปฏิบัติงานในหน้าที่อย่างสม่ำเสมอให้บุคลากร

(๓) การปฏิรูปองค์กรเชิงโครงสร้างองค์กรเพื่อให้ไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในบทบาทและการดำเนินงาน อาทิ การดำเนินงานเรื่องสิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืน รวมถึงการพิจารณากำหนดหน่วยงานประสานงานกลาง (Focal Point) ที่มีภารกิจรับผิดชอบสอดคล้องและครอบคลุมกับประเด็นการหารือของที่ประชุมคณะทำงานในเชิงกว้าง

(๔) การพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายการประสานการดำเนินงานระหว่างภาคีภาคเอกชน การศึกษา ประชาสังคมทั้งในประเทศไทยและระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อให้มีส่วนร่วมในการดำเนินแผนงานตามวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียน ค.ศ. ๒๐๒๕ อาทิ การสร้างเครือข่ายภาคการศึกษา โรงเรียน มหาวิทยาลัย ภาคเอกชน เครือข่ายเมือง และเทศบาลในการร่วมดำเนินงาน

(๕) จัดทำแผนงานและเป้าหมาย การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามร่างแผนยุทธศาสตร์อาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม (ASEAN Strategic Plan on Environment: ASPEN) รวมถึงประเด็นสิ่งแวดล้อมที่กระทรวงฯ รับผิดชอบในเสาอื่นๆ โดยการมีส่วนร่วมของภาคีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีแผนการดำเนินงานทั้งระดับส่วนกลางและในระดับ



พื้นที่ภูมิภาค อย่างเชื่อมโยงไปยังแผนงบประมาณดำเนินงาน ตลอดจนแผนงาน/โครงการของภูมิภาคและจังหวัด เพื่อร่วมผลักดันการดำเนินงานร่วมกันให้เกิดผลอย่างบูรณาการ

(๖) การสนับสนุนงบประมาณอย่างต่อเนื่องต่อข้อริเริ่มโครงการ/แผนงานที่หน่วยงานได้ประกาศเป็น lead country ในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการดำเนินงานไปสู่เป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรมภายใต้การกำกับของประเทศในฐานะ lead country

#### ๕.๒.๒ เซึ่งปฏิบัติ

(๑) การพัฒนาทักษะด้านภาษาต่างประเทศ เพื่อการประสานงานและการขวนขวายหาองค์ความรู้ ความเชี่ยวชาญในการทำงานที่ผู้ปฏิบัติรับผิดชอบเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแสดงข้อคิดเห็นต่อประเด็นการหารือ และข้อริเริ่มในการแสดงบทบาทนำของประเทศ

(๒) การถ่ายทอดองค์ความรู้ในงานที่ตัวเองรับผิดชอบ เพื่อสร้างทักษะแก่เจ้าหน้าที่รุ่นต่อไปในการร่วมดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องของงาน หากต้องย้ายไปดำรงตำแหน่งที่อื่น หรือเกษียณอายุ เพื่อให้คนรุ่นต่อไปมีประสบการณ์และชำนาญในเนื้องาน และองค์ความรู้อาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม และไม่ก่อให้เกิดปัญหาต่อองค์กรต่อการขาดบุคคลากรผู้ชำนาญงาน

(๓) การวางแผนงานและกำกับติดตามเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายของแผนงาน/ข้อริเริ่มมีความสำคัญในการจะนำไปสู่ความสำเร็จ เพื่อให้มีการเข้าร่วมหรือการให้ความร่วมมือจากประเทศสมาชิก ตลอดจนเครือข่ายสนับสนุนต่างๆ ในการร่วมดำเนินงาน

(๔) การรักษาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเครือข่ายการประสานงานทั้งภาคเทศบาล ประชาสังคม และภาคเอกชน สถาบันการศึกษาซึ่งจะมีส่วนสนับสนุนต่อข้อริเริ่ม/แผนงานให้ประสบความสำเร็จ ตลอดจนช่วยแก้ปัญหาอุปสรรคด้านงบประมาณต่อหน่วยงานดำเนินงานต่อไปได้

## ภาคผนวก ก

คำสั่งคณะกรรมการอาเซียนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม



## คำสั่งกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ที่ ๒๓๖ /๒๕๖๐

## เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการอาเซียนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มีคำสั่ง ที่ ๒๘๔/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๕ และคำสั่ง ที่ ๓๓๗/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ แต่งตั้งคณะกรรมการอาเซียนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นั้น

เนื่องด้วยประเทศสมาชิกอาเซียนได้ร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียน พ.ศ. ๒๕๖๘ และแผนงานประชาคมอาเซียน พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๘ เป็นกรอบในการกำหนดทิศทางการดำเนินงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยในระยะ ๑๐ ปี ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานภายใต้กรอบอาเซียนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นไปตามแผนงานของกรอบอาเซียนที่ได้ตกลงร่วมกันระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน และสอดคล้องกับนโยบายและแผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย มีการดำเนินงานอย่างบูรณาการจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และมีศักยภาพในการดำเนินงานให้บรรลุผลตามเป้าหมายวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียน จึงให้ยกเลิกคำสั่งกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ ๒๘๔/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๕ และคำสั่ง ที่ ๓๓๗/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ และอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม แต่งตั้งคณะกรรมการอาเซียนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

## องค์ประกอบ

- |  |                  |
|--|------------------|
| ๑. ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม                               | ประธานกรรมการ    |
| ๒. รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม<br>(ที่ได้รับมอบหมาย)      | รองประธานกรรมการ |
| ๓. อธิบดีกรมอาเซียน หรือผู้แทน   | กรรมการ          |
| ๔. อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ หรือผู้แทน   | กรรมการ          |
| ๕. อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง หรือผู้แทน                           | กรรมการ          |
| ๖. อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี หรือผู้แทน  | กรรมการ          |
| ๗. อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ หรือผู้แทน   | กรรมการ          |
| ๘. อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล หรือผู้แทน                                    | กรรมการ          |
| ๙. อธิบดีกรมป่าไม้ หรือผู้แทน  | กรรมการ          |
| ๑๐. อธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือผู้แทน                          | กรรมการ          |
| ๑๑. อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือผู้แทน               | กรรมการ          |
| ๑๒. เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือผู้แทน | กรรมการ          |

๑๓. ผู้แทน...

๑๓. ผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	กรรมการ
๑๔. ผู้แทนกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์	กรรมการ
๑๕. ผู้อำนวยการองค์การจัดการน้ำเสีย หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๖. ผู้อำนวยการองค์การสวนพฤกษศาสตร์ หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๗. ผู้อำนวยการองค์การสวนสัตว์ในพระบรมราชูปถัมภ์ หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๘. ผู้อำนวยการองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๙. ผู้อำนวยการองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก หรือผู้แทน	กรรมการ
๒๐. ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ หรือผู้แทน	กรรมการ
๒๑. ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์	กรรมการ
สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือผู้แทน	
๒๒. ผู้อำนวยการสำนักความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ	กรรมการ และเลขานุการ
สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
๒๓. เจ้าหน้าที่สำนักความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ	กรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ
สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	

#### อำนาจหน้าที่

๑. พิจารณาให้ข้อเสนอแนะด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ และแผนงานของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียน พ.ศ. ๒๕๖๘ และแผนงานประชาคมอาเซียน พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๘ ภายใต้กรอบความร่วมมืออาเซียนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ระดับประเทศ เช่น ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ เป็นต้น

๒. กำหนดนโยบาย และแนวทางกำกับ ดูแล และติดตามการดำเนินงานภายใต้กรอบความร่วมมืออาเซียนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓. ให้มีอำนาจในการเชิญผู้เกี่ยวข้องมาร่วมให้ข้อมูลหรือข้อคิดเห็นหรือส่งเอกสารประกอบการพิจารณา หรือเข้าร่วมประชุม

๔. แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อปฏิบัติงานตามที่เห็นสมควร

๕. ปฏิบัติภารกิจอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐



(นายวิจารณ์ สิมาฉายา)

ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม



คำสั่งกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ที่ ๒๕๒ / ๒๕๕๕

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการอาเซียนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ด้วย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในฐานะหน่วยงานกลางประสานการดำเนินงานอาเซียนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีภารกิจในการประสานและดำเนินงาน กำหนดแนวทาง นโยบาย และเสนอท่าทีของประเทศไทยภายใต้กรอบความร่วมมืออาเซียนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เพื่อให้การดำเนินงานภายใต้กรอบอาเซียนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นไปตามแผนงานของกรอบอาเซียนที่ได้ตกลงร่วมกันระหว่างประเทศสมาชิก และสอดคล้องกับนโยบายและแผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย มีภารกิจดำเนินงานอย่างบูรณาการทั้งในระดับท้องถิ่น ประเทศและระหว่างประเทศ และมีศักยภาพในการดำเนินงานให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงขอแต่งตั้งคณะกรรมการอาเซียนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

#### องค์ประกอบ

- |   |                  |
|---|------------------|
| ๑. ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม  | ประธานกรรมการ    |
| ๒. รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม<br>(กลุ่มภารกิจอำนวยการ)                                | รองประธานกรรมการ |
| ๓. อธิบดีกรมอาเซียน หรือผู้แทน  | กรรมการ          |
| ๔. อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ หรือผู้แทน  | กรรมการ          |
| ๕. อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง หรือผู้แทน  | กรรมการ          |
| ๖. อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี หรือผู้แทน   | กรรมการ          |
| ๗. อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ หรือผู้แทน  | กรรมการ          |
| ๘. อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล หรือผู้แทน   | กรรมการ          |
| ๙. อธิบดีกรมป่าไม้ หรือผู้แทน   | กรรมการ          |
| ๑๐. อธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือผู้แทน   | กรรมการ          |
| ๑๑. อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือผู้แทน  | กรรมการ          |
| ๑๒. เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือผู้แทน                              | กรรมการ          |
| ๑๓. ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ หรือผู้แทน<br>สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม | กรรมการ          |
| ๑๔. หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบบริหาร หรือผู้แทน<br>สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม         | กรรมการ          |

/๑๕ ผู้อำนวยการ...

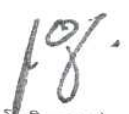
- |  |                     |
|--|---------------------|
| ๑๕. ผู้อำนวยการสำนักความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ | กรรมการและเลขานุการ |
| ๑๖. ข้าราชการสำนักความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ   | กรรมการและ          |
| สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม                              | ผู้ช่วยเลขานุการ    |

## อำนาจหน้าที่

๑. จัดทำและพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ และแผนงานของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี พ.ศ. ๒๕๕๘
๒. กำหนดนโยบาย และแนวทางกำกับ ดูแล และติดตามการดำเนินงานภายใต้กรอบความร่วมมืออาเซียนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๓. แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อปฏิบัติงานตามที่เห็นสมควร
๔. ปฏิบัติภารกิจอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๕

  
(นายไชติ ตราชู)

ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม





## คำสั่งกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ที่ ๗๖๗ / ๒๕๕๕

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการอาเซียนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพิ่มเติม

ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้มีคำสั่ง ที่ ๒๘๔/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๕ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการอาเซียนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้การดำเนินงานภายใต้กรอบอาเซียนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นไปตามแผนงานของกรอบอาเซียน ที่ได้ตกลงร่วมกันระหว่างประเทศสมาชิก นั้น

เนื่องจากการประชุมคณะกรรมการอาเซียนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๕ มีมติเห็นชอบต่อร่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการอาเซียนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพิ่มเติม และให้เพิ่มเติมผู้แทนกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ในองค์ประกอบคณะกรรมการอาเซียนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วย จึงอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงแต่งตั้งคณะกรรมการอาเซียนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพิ่มเติม ดังนี้

- |   |                                |
|---|--------------------------------|
| ๑. ผู้แทนกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์  | กรรมการ                        |
| ๒. ผู้แทนกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ<br>กระทรวงพาณิชย์  | กรรมการ                        |
| ๓. ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์<br>สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม                   | กรรมการและเลขานุการ            |
| ๔. ข้าราชการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์<br>สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม<br>ที่ได้รับมอบหมาย | กรรมการ<br>และผู้ช่วยเลขานุการ |

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

16 311๐๓  
(นายโชติ ตราชู)

ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

## ภาคผนวก ข

แบบสอบถามเพื่อวิเคราะห์การดำเนินงานของไทยในเวทีอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม



**แบบสอบถามเพื่อวิเคราะห์การดำเนินงานของไทยในเวทีอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม**

**หน่วยงาน**

.....

**คณะทำงานอาเซียนที่เกี่ยวข้อง**

.....

(๑) ผลงานสำคัญของไทยในเวทีอาเซียนที่หน่วยงานท่านดำเนินการ **(ปี พ.ศ. 2558-2560)**

.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

(๒) ปัจจัยที่สนับสนุนความสำเร็จของงาน

.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....



(๕) ปัจจัยต่อการส่งเสริมบทบาทไทยในเวทีอาเซียน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอบคุณค่ะ

โปรดกรอกแบบสอบถามส่งคืน สรป./สป.ทส. ภายในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๐  
ทางโทรสาร 02 265 6192, 02 278 8621 หรือ e-mail: kheawsaard@yahoo.com  
ผู้ประสานงาน: นส. กิ่งกาญจน์ เขียวสะอาด, โทร: 02-2788622

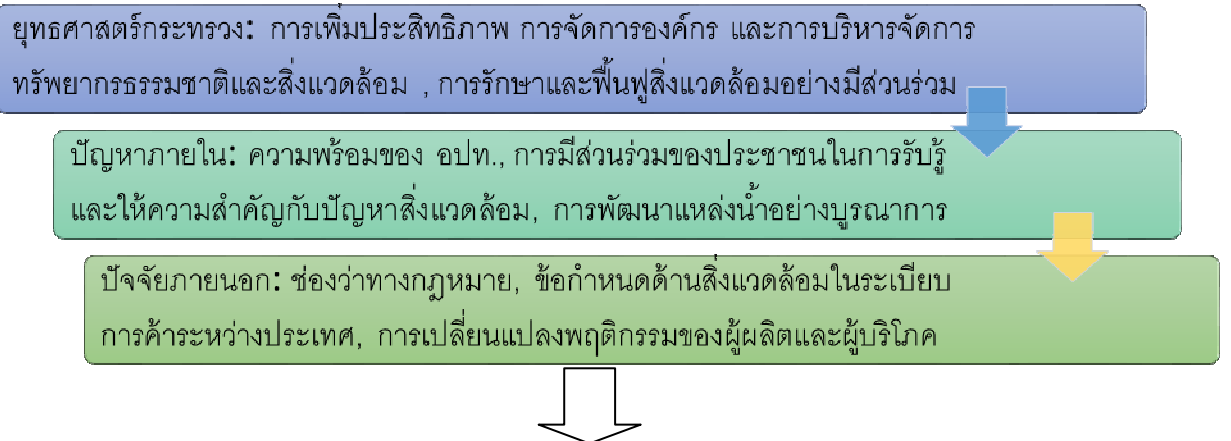
**ภาคผนวก ก**

**ข้อเสนอโครงการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อรองรับ  
การเป็นประชาคมอาเซียนของ ๔ ภูมิภาค**

## ภาพรวมแผนบูรณาการการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

### ภาคกลาง ภาคตะวันออก และ ภาคตะวันตก

ผลสำเร็จของโครงการ คือการบูรณาการแผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน สำหรับภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคตะวันตก ซึ่งประกอบด้วย ๓ แนวทาง ได้แก่ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำให้มีประสิทธิภาพ การส่งเสริมกิจกรรมเสริมหลักสูตรในสถาบันการศึกษา (ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และมหาวิทยาลัย) และ การรองรับปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคม ดังแสดงในภาพข้างล่างนี้



### ตัวชี้วัดและเกณฑ์การวัดผลสำเร็จของโครงการ (ภาพรวม)

แผนบูรณาการฯ ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคตะวันตก			
ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด
๓ รักษาและฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วม	๑๒. ประชาชนหน่วยงาน องค์กร และผู้ประกอบการต่างๆ สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	๑. การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำให้มีประสิทธิภาพ  ก) โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรของ อปท. องค์กรเครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อม ระดับจังหวัด และระดับภาค  ข) โครงการปรับปรุงมาตรฐานคุณภาพแหล่งน้ำของแม่น้ำสายหลักและคลองสาขาสำคัญ	- การฝึกอบรมเสริมสร้างศักยภาพบุคลากรเรื่องการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ จังหวัดละ ๑ ครั้ง/ปี  - จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในการบริหารทรัพยากรน้ำ  - จำนวนหน่วยงานที่เข้ารับการฝึกอบรม  - จำนวนข้อมูลและแผนที่สถานีวัดคุณภาพน้ำ ในระดับตำบลหรือหมู่บ้าน
	๒๑. สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพดีขึ้น	๒. การส่งเสริมกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านสิ่งแวดล้อมและการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน  ก) การให้ความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนและ	- จำนวนเยาวชนที่ให้ความรู้  - จำนวนโรงเรียนที่เข้าไปให้ความรู้  - จำนวนหมู่บ้านคาร์บอน  - การเพิ่มขึ้นของพื้นที่สีเขียว

แผนบูรณาการฯ ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคตะวันตก			
ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด
		<p>สิ่งแวดล้อม</p> <p>ข) โครงการวิจัยหมู่บ้านคาร์บอนพอเพียง โดยการส่งเสริมการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันเพื่อนำไปสู่สังคมคาร์บอนต่ำ</p> <p>ค) โครงการต้นกล้าอาเซียน โดยนำต้นไม้ประจำชาติของประเทศสมาชิกอาเซียนมาปลูกตามสถานที่ต่างๆ และสร้างเรื่องราว</p>	<p>เจียวจากโครงการต้นกล้าอาเซียน</p> <p>- การเพิ่มขึ้นของแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่จากโครงการต้นกล้าอาเซียน</p>
	๒๑. สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพดีขึ้น	<p>๓. การรองรับปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคม</p> <p>ก) โครงการ Green Cities และ Green Communities</p>	<p>- การเพิ่มขึ้นของพื้นที่สีเขียวจากโครงการ Green City และ Green Community</p> <p>- ตัวชี้วัดสำหรับ Green City</p> <p>- ตัวชี้วัดสำหรับ Green Community</p> <p>- จำนวนเมืองสีเขียว ๒๖ เมือง (ระดับเทศบาล)</p>

แผนบูรณาการฯ ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคตะวันตก			
ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด
			<ul style="list-style-type: none"> <li>- จำนวนชุมชนสีเขียว ๒๖ ชุมชนหรือหมู่บ้าน</li> <li>- จำนวนผังเมือง ระดับเมือง นอกเขตเทศบาล</li> <li>- จำนวนสถานีตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อม</li> <li>- รายงานการประเมินสถานการณ์สิ่งแวดล้อมของสถานีขนส่ง</li> </ul>
๕ การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการองค์กร และการบริหารจัดการทรัพยากร-ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๕. บูรณาการความร่วมมือ ในการบริหารจัดการทรัพยากร-ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในประชาคมอาเซียนและระหว่างประเทศ	๓. การรองรับปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคม ข) การจัดการมลพิษจากการค้าและการขนส่ง ทั้งจากการขนส่งทางบก การขนส่งทางอากาศ การขนส่งทางน้ำ และการขนส่งทางทะเล	<ul style="list-style-type: none"> <li>- รายงานความร่วมมือกับหน่วยงานของประเทศสมาชิกอาเซียนด้านมาตรฐานยานพาหนะและมาตรฐานการปล่อยมลพิษของยานพาหนะ ๓ ชุด</li> <li>ก) ภาคกลาง</li> <li>ข) ภาคตะวันออก</li> <li>ค) และภาคตะวันตก</li> </ul>



### หน่วยงานที่ร่วมดำเนินโครงการ

- สสภ. ๕ (นครปฐม) : นครปฐม สมุทรสาคร สุพรรณบุรี ชัยนาท
- สสภ. ๖ (นนทบุรี) : นนทบุรี สมุทรปราการ ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา

### อ่างทอง สิงห์บุรี

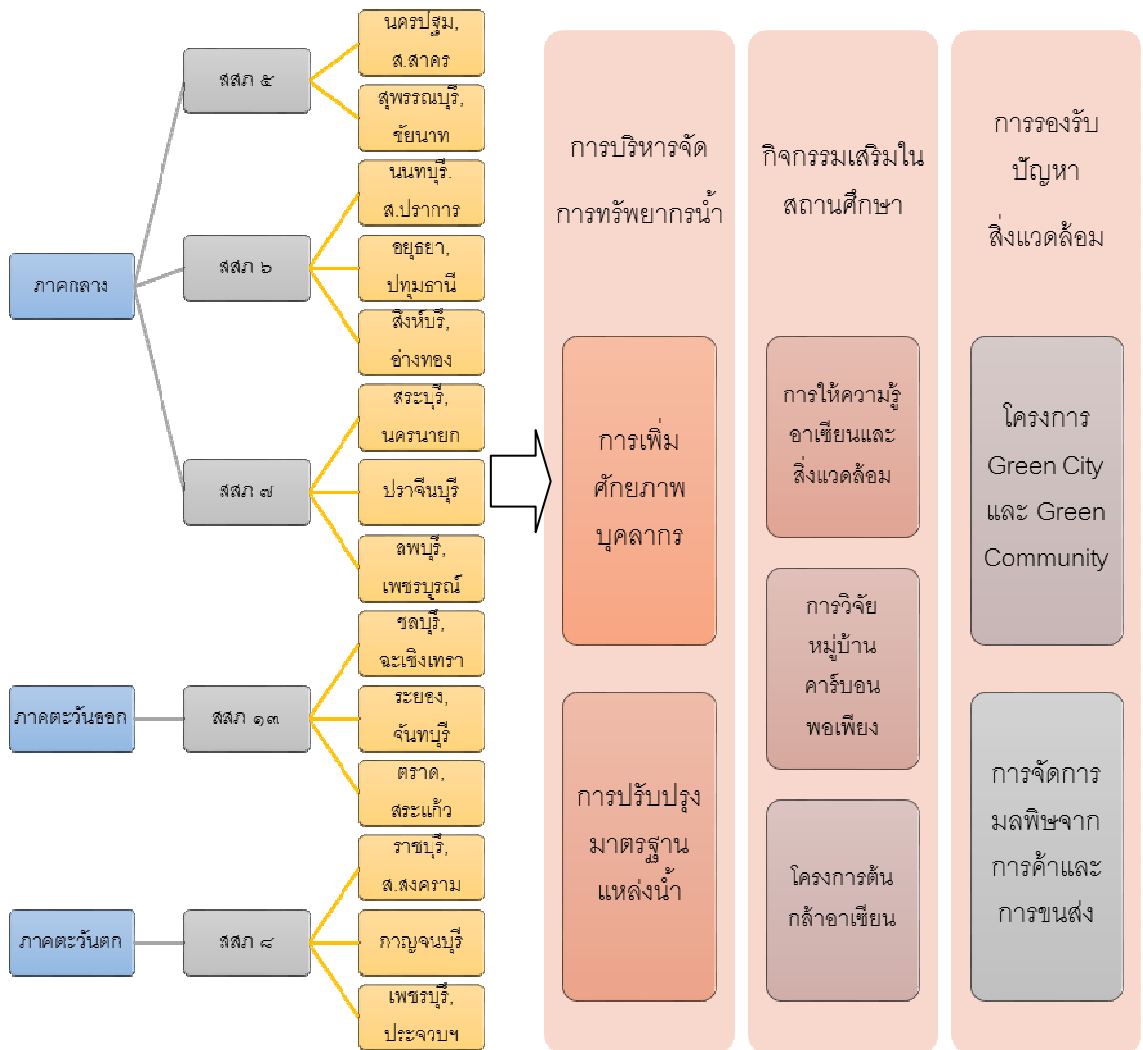
- สสภ. ๗ (สระบุรี) : สระบุรี นครนายก ปราจีนบุรี ลพบุรี เพชรบูรณ์
- สสภ. ๘ (ราชบุรี) : ราชบุรี สมุทรสงคราม เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์

### กาญจนบุรี

- สสภ. ๑๓ (ชลบุรี) : ชลบุรี ฉะเชิงเทรา ระยอง จันทบุรี ตราด สระแก้ว
- หน่วยงานอื่นๆ ของกรมต่างๆ ในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ

### สิ่งแวดล้อม

- หน่วยงานอื่นๆ เช่น สถาบันการศึกษา สถานทูตประเทศสมาชิกอาเซียน  
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานของกระทรวงอื่นในระดับจังหวัด  
(เช่น สาธารณสุข)



## ภาพรวมแผนบูรณาการการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

### ภาคเหนือ

ผลสำเร็จของโครงการ คือ การบูรณาการแผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน สำหรับภาคเหนือ ซึ่งประกอบด้วย ๓ แนวทาง ได้แก่ การอนุรักษ์ป่าและความหลากหลายทางชีวภาพ การจัดการหมอกควัน และการจัดการทรัพยากรน้ำให้เพียงพอ เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน ดังแสดงในภาพข้างล่างนี้

ยุทธศาสตร์กระทรวง: การเพิ่มประสิทธิภาพ การจัดการองค์กร และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม , การรักษาและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วม

ปัญหาภายใน: ความพร้อมของ อปท., การมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับรู้และให้ความสำคัญกับปัญหาสิ่งแวดล้อม, การพัฒนาแหล่งน้ำอย่างบูรณาการ

ปัจจัยภายนอก: ช่องว่างทางกฎหมาย, ข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อมในระเบียบการค้าระหว่างประเทศ, การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ผลิตและผู้บริโภค

#### การอนุรักษ์ป่าและความหลากหลายทางชีวภาพ

การส่งเสริมกิจกรรมป่าชุมชน และสร้างเครือข่ายป่าชุมชนระดับอาเซียน

การฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรม รักษาความหลากหลายทางชีวภาพ ทั้งในและแนวพรมแดนประเทศ

กองทุนการอนุรักษ์ป่าไม้ภาคเหนือและพื้นที่รอยต่อตามพรมแดน

การส่งเสริมการทำการเกษตรกรรมยั่งยืน ของภาคเหนือและประเทศเพื่อนบ้าน

#### การจัดการหมอกควัน

การเพิ่มประสิทธิภาพการดับไฟป่าในพื้นที่ยากลำบาก

การเพิ่มมูลค่าของเหลือจากเกษตร เช่น ชั่งข้าวโพด

การเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการเผา

การทำเกษตรกรรมยั่งยืน ลดการเผาพื้นที่เกษตร

#### การจัดการทรัพยากรน้ำให้เพียงพอ

การอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ

การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมขององค์กรผู้ใช้น้ำ

กองทุนเพื่อการสนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมและกลไกการจัดการการใช้น้ำ

การทำเกษตรกรรมยั่งยืน ลดการใช้สารเคมี

ตัวชี้วัดและเกณฑ์การวัดผลสำเร็จของโครงการ (ภาพรวม)

แผนบูรณาการฯ ภาคเหนือ			
ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	โครงการ/ กิจกรรม	ตัวชี้วัด
๓ รักษาและ ฟื้นฟูคุณภาพ สิ่งแวดล้อม อย่างมีส่วนร่วม	๑๒. ประชาชน หน่วยงาน องค์กร และ ผู้ประกอบการ ต่างๆ สามารถ ปรับเปลี่ยน พฤติกรรมให้เป็น มิตรกับ สิ่งแวดล้อม	๑. การอนุรักษ์ป่าและความ หลากหลายทางชีวภาพ เพื่อ รองรับการเป็นประชาคม อาเซียน  (ก) การส่งเสริมกิจกรรมป่า ชุมชนภายในภาคเหนือ และ การเสริม-สร้างเครือข่ายป่า ชุมชนระดับอาเซียน  (ข) การฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรม และ การรักษาความหลากหลาย ทางชีวภาพของสัตว์ป่าและ พันธุ์พืช ทั้งในและแนว พรมแดนประเทศในกลุ่ม อาเซียน ในภาคเหนือของ ไทย  (ค) การจัดตั้งกองทุนการอนุรักษ์ ป่าไม้ภาคเหนือของไทยและ พื้นที่ตามแนวพรมแดนกับ ประเทศเพื่อนบ้าน	- จำนวนครั้งของการจัด ฝึกอบรม ๑๖ ครั้ง/ปี (จังหวัดละ ๑ ครั้ง)  - จำนวนแผนที่ป่าชุมชน (ตามความเหมาะสม และงบประมาณ)  - จำนวนแผนที่การใช้ ประโยชน์ที่ดินของ ชุมชน  - จำนวนผู้เข้าร่วมการ อบรม/ประชุมเชิง ปฏิบัติการ/เสวนา/ สัมมนา  - จำนวนครั้งของการจัด ฝึกอบรม ๔ ครั้ง/ปี (สสภ ละ ๑ ครั้ง)  - รายงานผลการประชุม และข้อเสนอแนะการ

แผนบูรณาการฯ ภาคเหนือ			
ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	โครงการ/ กิจกรรม	ตัวชี้วัด
		(ง) การส่งเสริมการทำเกษตร อย่างยั่งยืน (ลดการถางป่า/ เกษตรเชิงเดี่ยว) ในจังหวัด ภาคเหนือและประเทศเพื่อน บ้าน	ส่งเสริมกิจกรรมป่า ชุมชนต่อสำนักงาน สิ่งแวดล้อมภาค จำนวน ๔ ฉบับ (สสภ ละ ๑ ฉบับ)  - รายงานกิจกรรม/ โครงการที่ดำเนินงาน ภายใต้กองทุนฯ
	๒๑. สิ่งแวดล้อม มีคุณภาพดีขึ้น	๒. การจัดการหมอกควัน เพื่อ รองรับการเป็นประชาคม อาเซียน  (ก) การเพิ่มประสิทธิภาพการดับ ไฟป่าในพื้นที่ยากลำบากใน ภาคเหนือ เพื่อรองรับการเป็น ประชาคมอาเซียน  (ข) การเพิ่มมูลค่าของเหลือจาก เกษตร (เช่น ช้างข้าวโพด) เพื่อ รองรับการเป็นประชาคม อาเซียน  (ค) การเพิ่มประสิทธิภาพในการ	- จำนวนผู้เข้าร่วม กิจกรรม  - จำนวนหน่วยงานที่เข้า ร่วมกิจกรรม  - จำนวนศูนย์ปฏิบัติการ ระดับตำบล ๑๖ (จังหวัดละ ๑ ศูนย์)  - จำนวนเครือข่ายการ เฝ้าระวังการเผา ๑๖ (จังหวัดละ ๑ เครือข่าย)  - รายงานข้อเสนอแนะ

แผนบูรณาการฯ ภาคเหนือ			
ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	โครงการ/ กิจกรรม	ตัวชี้วัด
		<p>บังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการเผาหญ้า/ป่า เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน</p> <p>(ง) การส่งเสริมการทำกรเกษตรกรรมยั่งยืน (ลดการเผาพื้นที่เกษตร) ในจังหวัดภาคเหนือและประเทศเพื่อนบ้าน</p>	<p>เกี่ยวกับกลไกบตกลงโทษหรือแรงจูงใจที่เหมาะสมต่อการเผา ๑ ฉบับ (จัดทำโดย สสภ ๑, สสภ ๒, สสภ ๓, และ สสภ ๔)</p> <p>- งานวิจัยด้านการสร้างมูลค่าเพิ่มของเศษวัสดุจากการปลูกข้าวโพด ๑ ชิ้น</p> <p>- จำนวนผู้ประกอบการที่เข้าร่วมกิจกรรมความร่วมมือในการรับซื้อข้าวโพดเพื่อลดเศษวัสดุจากข้าวโพด</p> <p>- รายงานข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมาย ๑ ฉบับ (จัดทำโดย สสภ</p>

แผนบูรณาการฯ ภาคเหนือ			
ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	โครงการ/ กิจกรรม	ตัวชี้วัด
			๑. สสภ ๒, สสภ ๓. และ สสภ ๔)
	๒๑. สิ่งแวดล้อม มีคุณภาพดีขึ้น	๓. การจัดการทรัพยากรน้ำให้ เพียงพอ เพื่อรองรับการเป็น ประชาคมอาเซียน  (ก) การอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ ใน ภาคเหนือ เพื่อรองรับการเป็น ประชาคมอาเซียน  (ข) การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม ขององค์กรผู้ใช้น้ำในการ กำหนดสิทธิและการจัดสรร ปริมาณการใช้น้ำ เพื่อรองรับ การเป็นประชาคมอาเซียน  (ค) กองทุนการจัดการทรัพยากร น้ำ เพื่อการสนับสนุน กระบวนการมีส่วนร่วมและ กลไกการจัดการการใช้น้ำ เพื่อรองรับการเป็นประชาคม อาเซียน	- จำนวนผู้เข้าร่วมงาน ประชุมเสวนา/สัมมนา  - จำนวนเครือข่ายการ เฝ้าระวังป่าต้นน้ำ ๑๖ (จังหวัดละ ๑ เครือข่าย)  - จำนวนกลุ่ม/องค์กร ผู้ใช้น้ำ ๔ (สสภ ละ ๑ องค์กร)  - รายงานข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับกตีกาที่ เหมาะสมในการใช้น้ำ (ภาคเหนือ) ๑ ฉบับ (จัดทำโดย สสภ ๑. สสภ ๒, สสภ ๓, และ สสภ ๔)  - กองทุนการอนุรักษ์ป่า ไม้ภาคเหนือและพื้นที่

แผนบูรณาการฯ ภาคเหนือ			
ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	โครงการ/ กิจกรรม	ตัวชี้วัด
			<p>รอยต่อพรมแดน</p> <p>- รายงานกิจกรรม/ โครงการที่ดำเนินงาน ภายใต้กองทุนฯ</p>
<p>๕ การเพิ่มประ สิทธิภาพ การ จัดการองค์กร และการ บริหารจัดการ ทรัพยากร- ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม</p>	<p>๕. บูรณาการ ความร่วมมือ ใน การบริหารจัดการ ทรัพยากร- ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมใน ประชาคม อาเซียนและ ระหว่างประเทศ</p>	<p>๑. กรออนุรักษ์ป่าและความ หลากหลายทางชีวภาพ เพื่อ รองรับการเป็นประชาคม อาเซียน</p> <p>(ก) การส่งเสริมกิจกรรมป่า ชุมชนภายในภาคเหนือ และ การเสริม-สร้างเครือข่ายป่า ชุมชนระดับอาเซียน</p> <p>(ข) การฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรม และ การรักษาความหลากหลาย ทางชีวภาพของสัตว์ป่าและ พันธุ์พืช ทั้งในและแนว พรมแดนประเทศในกลุ่ม อาเซียน ในภาคเหนือของ ไทย</p> <p>(ค) การจัดตั้งกองทุนการอนุรักษ์</p>	<p>- รายงานสรุปผลการ ประชุมและ ข้อเสนอแนะเชิง นโยบายด้านการฟื้นฟู ป่าเสื่อมโทรมและการ รักษาความหลากหลาย ทางชีวภาพอาเซียน (ภาคเหนือ) ๑ ฉบับ (จัดทำโดย สสภ ๑, สสภ ๒, สสภ ๓ และ สสภ ๔)</p> <p>- กองทุนการอนุรักษ์ ป่ามภาคเหนือและ พื้นที่รอยต่อพรมแดน</p> <p>- รายงานสรุปและ ข้อเสนอแนะในการ ส่งเสริมการทำ</p>



แผนบูรณาการฯ ภาคเหนือ			
ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	โครงการ/ กิจกรรม	ตัวชี้วัด
		ป่าไม้ภาคเหนือของไทยและพื้นที่ตามแนวพรมแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน  (ง) การส่งเสริมการทำเกษตรอย่างยั่งยืน (ลดการถางป่า/เกษตรเชิงเดี่ยว) ในจังหวัดภาคเหนือและประเทศเพื่อนบ้าน	การเกษตรอย่างยั่งยืน (ลดการถางป่า/เกษตรเชิงเดี่ยว) ระดับอาเซียน ของภาคเหนือ ๑ ฉบับ (จัดทำโดย สสภ ๑, สสภ ๒, สสภ ๓ และ สสภ ๔)
๕ การเพิ่มประสิทธิภาพ การจัดการองค์กร และการบริหารจัดการทรัพยากร-ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๕. บูรณาการความร่วมมือ ในการบริหารจัดการทรัพยากร-ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในประชาคมอาเซียนและระหว่างประเทศ	๒. การจัดการหมอกควัน เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน  (ง) การส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืน (ลดการเผาพื้นที่เกษตร) ในจังหวัดภาคเหนือและประเทศเพื่อนบ้าน	- รายงานสรุปและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการทำเกษตรอย่างยั่งยืน (ลดการเผาพื้นที่เกษตร) ระดับอาเซียนของภาคเหนือ ๑ ฉบับ (จัดทำโดย สสภ ๑, สสภ ๒, สสภ ๓ และ สสภ ๔)
		๓. การจัดการทรัพยากรน้ำให้เพียงพอ เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน	- รายงานข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกลไกแรงจูงใจที่เหมาะสมในการ

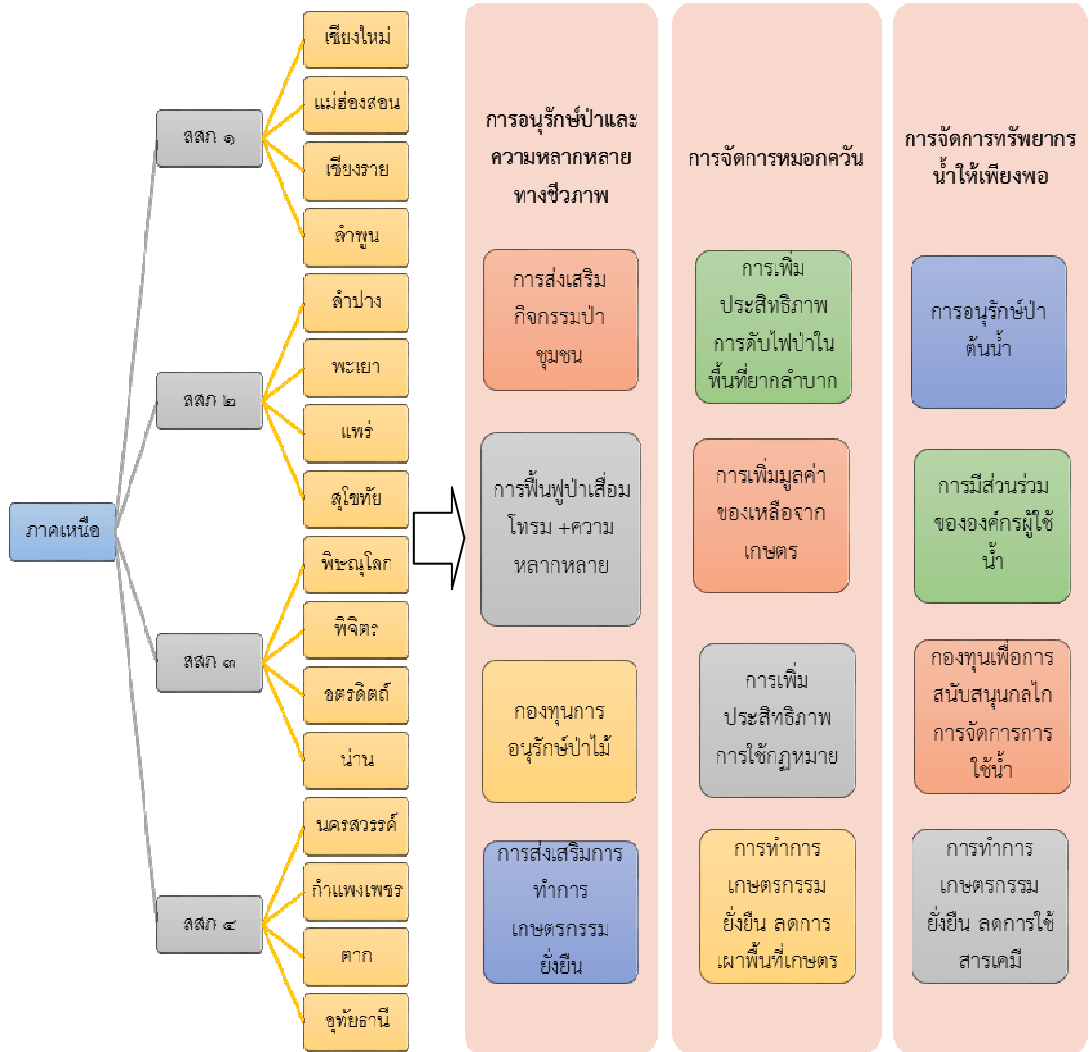
แผนบูรณาการฯ ภาคเหนือ			
ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	โครงการ/ กิจกรรม	ตัวชี้วัด
		<p>(ก) การอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ ในภาคเหนือ เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน</p> <p>(ง) การทำการเกษตรกรรมยั่งยืน (ลดการใช้สารเคมี) ในจังหวัดภาคเหนือและประเทศเพื่อนบ้าน</p>	<p>อนุรักษ์ป่าต้นน้ำของระดับอาเซียน (ภาคเหนือ) ๑ ฉบับ (จัดทำโดย สสภ ๑, สสภ ๒, สสภ ๓, และ สสภ ๔)</p> <p>- รายงานสรุปและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการทำการเกษตรอย่างยั่งยืน (ลดการใช้สารเคมี) ระดับอาเซียน ของภาคเหนือ ๑ ฉบับ (จัดทำโดย สสภ ๑, สสภ ๒, สสภ ๓ และ สสภ ๔)</p>

หน่วยงานที่ร่วมดำเนินโครงการ

- สสภ. ๑ (เชียงใหม่) : เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน เชียงราย ลำพูน
- สสภ. ๒ (ลำปาง) : ลำปาง พะเยา แพร่ สุโขทัย
- สสภ. ๓ (พิษณุโลก) : พิษณุโลก พิจิตร อุตรดิตถ์ น่าน
- สสภ. ๔ (นครสวรรค์) : นครสวรรค์ ตาก กำแพงเพชร อุทัยธานี
- หน่วยงานอื่นๆ ของกรมต่างๆในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อม

- หน่วยงานอื่นๆ เช่น สถาบันการศึกษา สถานทูตประเทศสมาชิกอาเซียน  
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานของกระทรวงอื่นในระดับจังหวัด  
(เช่น สาธารณสุข)



## ภาพรวมแผนบูรณาการการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

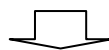
### ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผลสำเร็จของโครงการ คือ การบูรณาการแผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน สำหรับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งประกอบด้วย ๓ แนวทาง ได้แก่ การจัดการทรัพยากรน้ำ การจัดการสิ่งแวดล้อมเขตเมือง (มลพิษทางน้ำ มลพิษทางอากาศ) และ การจัดการมลพิษข้ามแดน (การจัดการขยะมือสอง มาตรฐานคุณภาพน้ำโขง) ดังแสดงในภาพข้างล่างนี้

ยุทธศาสตร์กระทรวง: การเพิ่มประสิทธิภาพ การจัดการองค์กร และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม , การรักษาและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วม

ปัญหาภายใน: ความพร้อมของ อปท., การมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับรู้และให้ความสำคัญกับปัญหาสิ่งแวดล้อม, การพัฒนาแหล่งน้ำอย่างบูรณาการ

ปัจจัยภายนอก: ช่องว่างทางกฎหมาย, ข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อมในระเบียบการค้าระหว่างประเทศ, การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ผลิตและผู้บริโภค



#### การจัดการทรัพยากรน้ำ

การบริหารจัดการ  
ทรัพยากรน้ำ/ป่าไม้

การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมขององค์กรผู้ใช้น้ำ

เกษตรยั่งยืน : ลดการใช้สารเคมี

มาตรการควบคุมและจัดการอุปสงค์ที่เพิ่มขึ้น

#### การจัดการสิ่งแวดล้อมเขตเมือง

วางผังเมือง+สาธารณูปโภค  
เพื่อรองรับการเจริญเติบโต

จัดทำดัชนีชี้วัดสิ่งแวดล้อม  
ในเขตเมือง

การเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้กฎหมายเกี่ยวกับมลพิษทางน้ำและอากาศ

#### การจัดการมลพิษข้ามแดน

มาตรการกำจัดขยะมือสองอย่างปลอดภัย

มาตรการทางภาษีเพื่อจำกัดการนำเข้าขยะมือสอง

กำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำในเขตลุ่มน้ำโขงร่วมกัน

การเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับมลพิษข้ามแดน

ตัวชี้วัดและเกณฑ์การวัดผลสำเร็จของโครงการ (ภาพรวม)

แผนบูรณาการฯ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ			
ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด
๓ รักษาและฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วม	๑๒. ประชาชนหน่วยงานองค์กร และผู้ประกอบการต่าง ๆ สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม  ๒๑. สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพดีขึ้น	๑. การจัดการทรัพยากรน้ำ (ภาคอีสาน) เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน  (ก) การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและป่าไม้ (ภาคอีสาน) เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน  (ข) การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมขององค์กรผู้ใช้น้ำในการกำหนดสิทธิและการจัดสรรปริมาณการใช้น้ำ (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน  (ง) มาตรการควบคุมและจัดการอุปสงค์น้ำที่เพิ่มขึ้น (ภาคอีสาน) เพื่อรองรับการเป็น	- จำนวนผู้เข้าร่วมงานประชุมเสวนา/สัมมนา  - จำนวนเครือข่ายการเฝ้าระวังป่าต้นน้ำ ๒๐ (จังหวัดละ ๑ เครือข่าย)  - รายงานข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกลไกแรงจูงใจที่เหมาะสมในการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำลุ่มน้ำชีและลุ่มน้ำมูล ๑ ฉบับ  - จำนวนกลุ่ม/องค์กรผู้ใช้น้ำ ๔ องค์กร (สสภ ละ ๑ องค์กร)  - รายงานข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกติกาที่เหมาะสมในการใช้น้ำ (ภาคอีสาน) ๑ ฉบับ  - รายงานข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพมาตรการควบคุมและจัดการอุปสงค์น้ำ ๑ ฉบับ  หมายเหตุ: รายงานดังกล่าว

แผนบูรณาการฯ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ			
ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด
		ประชาคมอาเซียน	จัดทำโดย สสภ ๕, สสภ ๑๐, สสภ ๑๑ และ สสภ ๑๒)
	๒๑. สิ่งแวดล้อม มีคุณภาพดีขึ้น	๒. การจัดการสิ่งแวดล้อม เขตเมือง เพื่อรองรับการ เป็นประชาคมอาเซียน  (ก) การวางผังเมืองและ ระบบสาธารณูปโภค เพื่อรองรับการ เจริญเติบโต อัน เนื่องมาจากการเป็น ประชาคมอาเซียน  (ข) การจัดทำดัชนีชี้วัด สิ่งแวดล้อมในเขตเมือง เพื่อรองรับการเป็น ประชาคมอาเซียน  (ค) การเพิ่มประสิทธิภาพ ในการบังคับใช้ กฎหมายเกี่ยวกับมลพิษ ทางน้ำและมลพิษทาง อากาศ (ภาคอีสาน) เพื่อ รองรับการเป็น	- จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม  - จำนวนหน่วยงานที่เข้าร่วม กิจกรรม  - รายงานข้อเสนอแนะในการ เพิ่มประสิทธิภาพผังเมือง และระบบสาธารณูปโภคที่มี อยู่และแนวทางการวางผัง เมืองและระบบ สาธารณูปโภคใหม่ ๔ ฉบับ ของภาคอีสาน  - รายงานข้อเสนอแนะในการ พัฒนาดัชนีชี้วัดสิ่งแวดล้อม ในเขตเมือง เพื่อรองรับการ เป็นประชาคมอาเซียน ๔ ฉบับ ของภาคอีสาน  - รายงานข้อเสนอแนะในการ เพิ่มประสิทธิภาพการบังคับ ใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อม (มลพิษทางน้ำและทาง

แผนบูรณาการฯ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ			
ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด
		<p>ประชาคมอาเซียน</p> <p>๓. การจัดการมลพิษหมอกควันข้ามแดนและปัญหาขยะมือสองข้ามแดน (ภาคอีสาน) เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน</p> <p>(ก) การกำหนดมาตรการกำจัดขยะมือสองอย่างปลอดภัยเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน</p> <p>(ข) การกำหนดมาตรการทางภาษีเพื่อจำกัดการนำเข้าขยะมือสองเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน</p> <p>(ค) การเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับมลพิษข้ามแดน เพื่อรองรับการเป็นประชาคม</p>	<p>อากาศ) ระดับจังหวัด/ภาคอีสาน เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน ๑ ฉบับ</p> <p>- รายงานข้อเสนอแนะในการกำหนดมาตรการกำจัดขยะมือสองอย่างปลอดภัย ระดับจังหวัด/ภาคอีสาน เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน ๑ ฉบับ</p> <p>- รายงานข้อเสนอแนะในการกำหนดมาตรการทางภาษีเพื่อจำกัดการนำเข้าขยะมือสองอย่างปลอดภัย ระดับจังหวัด/ภาคอีสาน เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน ๑ ฉบับ</p> <p>- รายงานข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับมลพิษข้ามแดน (ภาคอีสาน) ๑ ฉบับ</p> <p>หมายเหตุ: รายงานดังกล่าวจัดทำโดย สสภ ๕, สสภ ๑๐,</p>



แผนบูรณาการฯ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ			
ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด
		อาเซียน	ตสภ ๑๑ และ ตสภ ๑๒
๕ การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการองค์กร และการบริหารจัดการทรัพยากร-ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๕. บูรณาการความร่วมมือ ในการบริหารจัดการทรัพยากร-ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในประชาคมอาเซียนและระหว่างประเทศ	๑. การจัดการทรัพยากรน้ำ (ภาคอีสาน) เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน  (ค) การทำการเกษตรกรรมยั่งยืน (ลดการใช้สารเคมี) ในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือและประเทศเพื่อนบ้าน  ๓. การจัดการมลพิษหมอกควันข้ามแดนและปัญหาขยะมือสองข้ามแดน (ภาคอีสาน) เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน  (ง) กำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำในเขตลุ่มน้ำโขงร่วมกัน เพื่อรองรับการเป็น	- รายงานสรุปและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการทำการเกษตรอย่างยั่งยืน (ลดการใช้สารเคมี) ระดับอาเซียน ของภาคอีสาน ๑ ฉบับ  - รายงานสรุปและข้อเสนอแนะในการจัดทำมาตรฐานคุณภาพน้ำในลุ่มน้ำโขง ระดับอาเซียน ของภาคอีสาน ๑ ฉบับ  หมายเหตุ: รายงานดังกล่าวจัดทำโดย ตสภ ๕, ตสภ ๑๐, ตสภ ๑๑ และ ตสภ ๑๒

แผนบูรณาการฯ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ			
ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด
		ประชาคมอาเซียน	

หน่วยงานที่ร่วมดำเนินโครงการ

- สสภ. ๕ (อุครธานี) : อุครธานี เลย หนองคาย สกลนคร บึงกาฬ นครพนม

- สสภ.๑๐ (ขอนแก่น) : ขอนแก่น ชัยภูมิ หนองบัวลำภู มหาสารคาม

กาฬสินธุ์

- สสภ. ๑๑ (นครราชสีมา) : นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ

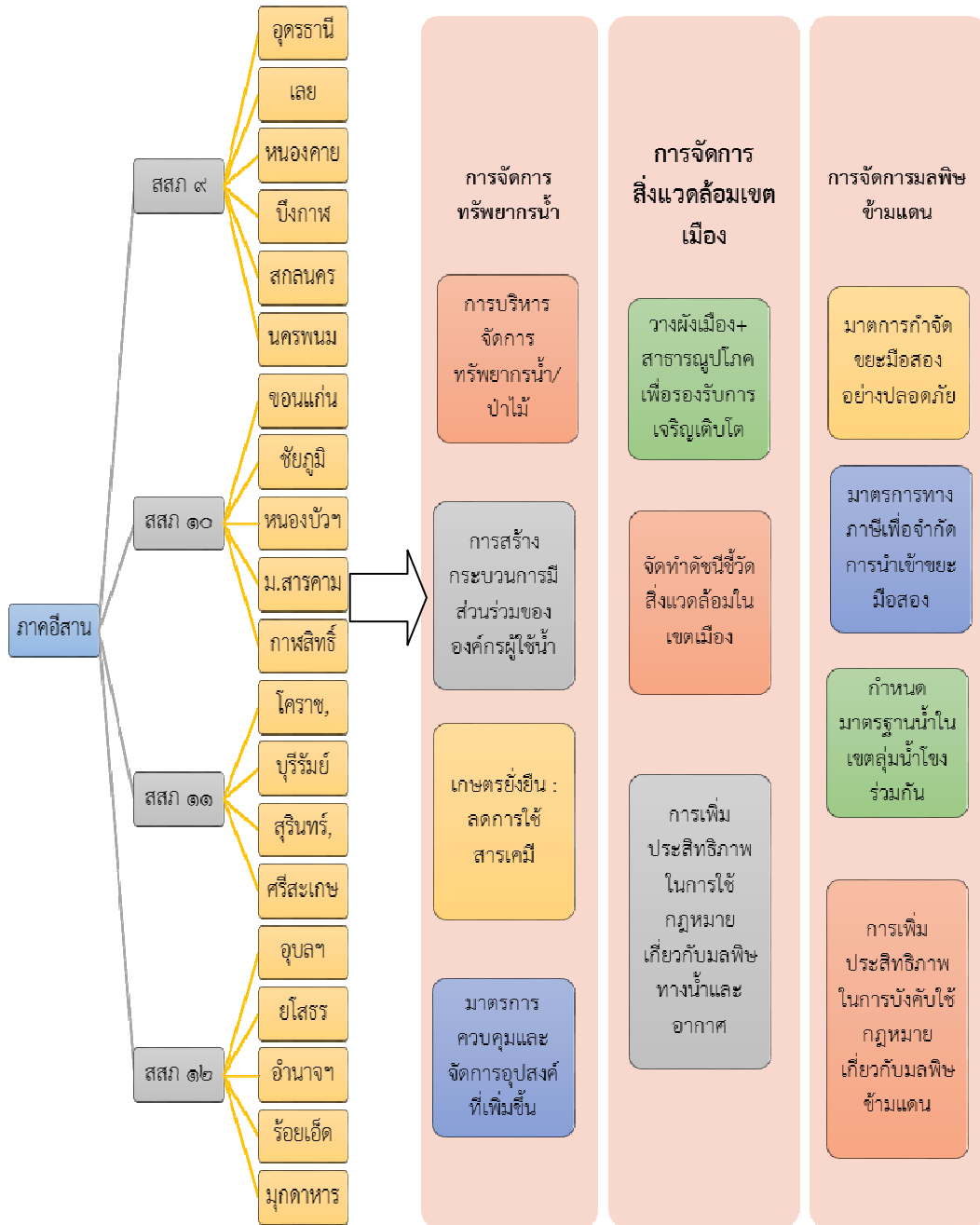
- สสภ. ๑๒ (อุบลราชธานี) : อุบลราชธานี อำนาจเจริญ ยโสธร ร้อยเอ็ด

มุกดาหาร

- หน่วยงานอื่นๆ ของกรมต่างๆในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อม

- หน่วยงานอื่นๆ เช่น สถาบันการศึกษา สถานทูตประเทศสมาชิกอาเซียน  
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานของกระทรวงอื่นในระดับจังหวัด  
(เช่น สาธารณสุข)



## ภาพรวมแผนบูรณาการการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

### ภาคใต้

ผลสำเร็จของโครงการ คือ การบูรณาการแผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน สำหรับภาคใต้ ซึ่งประกอบด้วย ๓ แนวทาง ได้แก่ การจัดการขยะ การจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และ การจัดการป่าต้นน้ำจนถึงป่าชายเลน ดังแสดงในภาพข้างล่างนี้

ยุทธศาสตร์กระทรวง: การเพิ่มประสิทธิภาพ การจัดการองค์กร และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม , การรักษาและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วม

ปัญหาภายใน: ความพร้อมของ อปท., การมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับรู้และให้ความสำคัญกับปัญหาสิ่งแวดล้อม, การพัฒนาแหล่งน้ำอย่างบูรณาการ

ปัจจัยภายนอก: ช่องว่างทางกฎหมาย, ข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อมในระเบียบการค้าระหว่างประเทศ, การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ผลิตและผู้บริโภค



#### การจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

การอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลจากการท่องเที่ยว

มาตรการเก็บค่าธรรมเนียมจากนักท่องเที่ยว

#### การจัดการขยะ

การเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายขยะ

การควบคุมขยะจากนักท่องเที่ยวต่างชาติ/ต่างชาติ

#### การจัดการป่าต้นน้ำ-ป่าชายเลน

การอนุรักษ์ป่าต้นน้ำจนถึงป่าชายเลน

การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมขององค์กรผู้ใช้น้ำ

ตัวชี้วัดและเกณฑ์การวัดผลสำเร็จของโครงการ (ภาพรวม)

แผนบูรณาการฯ ภาคใต้			
ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	โครงการ/ กิจกรรม	ตัวชี้วัด
๓ รักษาและฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วม	๑๒. ประชาชนหน่วยงานองค์กร และผู้ประกอบการต่างๆ สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม  ๒๑. สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพดีขึ้น	๑) การจัดการขยะ (ภาคใต้) เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน  ก) การเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายขยะ เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน  ข) การควบคุมขยะจากนักท่องเที่ยวต่างถิ่น/ต่างชาติ เพื่อรองรับการเป็นประชาคม	- จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม  - จำนวนหน่วยงานที่เข้าร่วมกิจกรรม  - รายงานข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับขยะ (ภาคใต้) ๑ ฉบับ  - รายงานข้อเสนอแนะในการกำหนดมาตรการการควบคุมขยะจากนักท่องเที่ยวต่างถิ่นและนักท่องเที่ยวต่างชาติ เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน จำนวน ๑ ฉบับ (สสภ ละ ๑ ฉบับ)  - รายงานข้อเสนอแนะในการกำหนดแนวทางการเก็บค่าธรรมเนียมจากนักท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน ระดับจังหวัด/ภาคใต้ เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน ๑ ฉบับ  -- รายงานผลการประชุมและข้อเสนอแนะ (๑๔ จังหวัด) ต่อสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค เรื่อง การสร้างแรงจูงใจในการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำจนถึงป่าชายเลน และการใช้ประโยชน์จากระบบนิเวศ ของทุกภาคส่วน

แผนบูรณาการฯ ภาคใต้			
ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	โครงการ/ กิจกรรม	ตัวชี้วัด
		<p>อาเซียน</p> <p>๒) การจัดการ ท่องเที่ยวเชิง อนุรักษ์ เพื่อ รองรับการเป็น ประชาคม อาเซียน</p> <p>ข) มาตรการเก็บ ค่าธรรมเนียม จาก นักท่องเที่ยว เพื่อรองรับการ เป็นประชาคม อาเซียน</p> <p>๓) การจัดการป่า ต้นน้ำ-ป่าชาย เลน (ภาคใต้) เพื่อรองรับการ เป็นประชาคม อาเซียน</p> <p>ก) การอนุรักษ์ป่า ต้นน้ำจนถึงป่า</p>	<p>- รายงานข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกติกาที่ เหมาะสมในการใช้น้ำ (ภาคใต้) ๑ ฉบับ</p> <p>หมายเหตุ: รายงานดังกล่าวจัดทำโดย สสภ ๑๔, สสภ ๑๕ และ สสภ ๑๖</p>

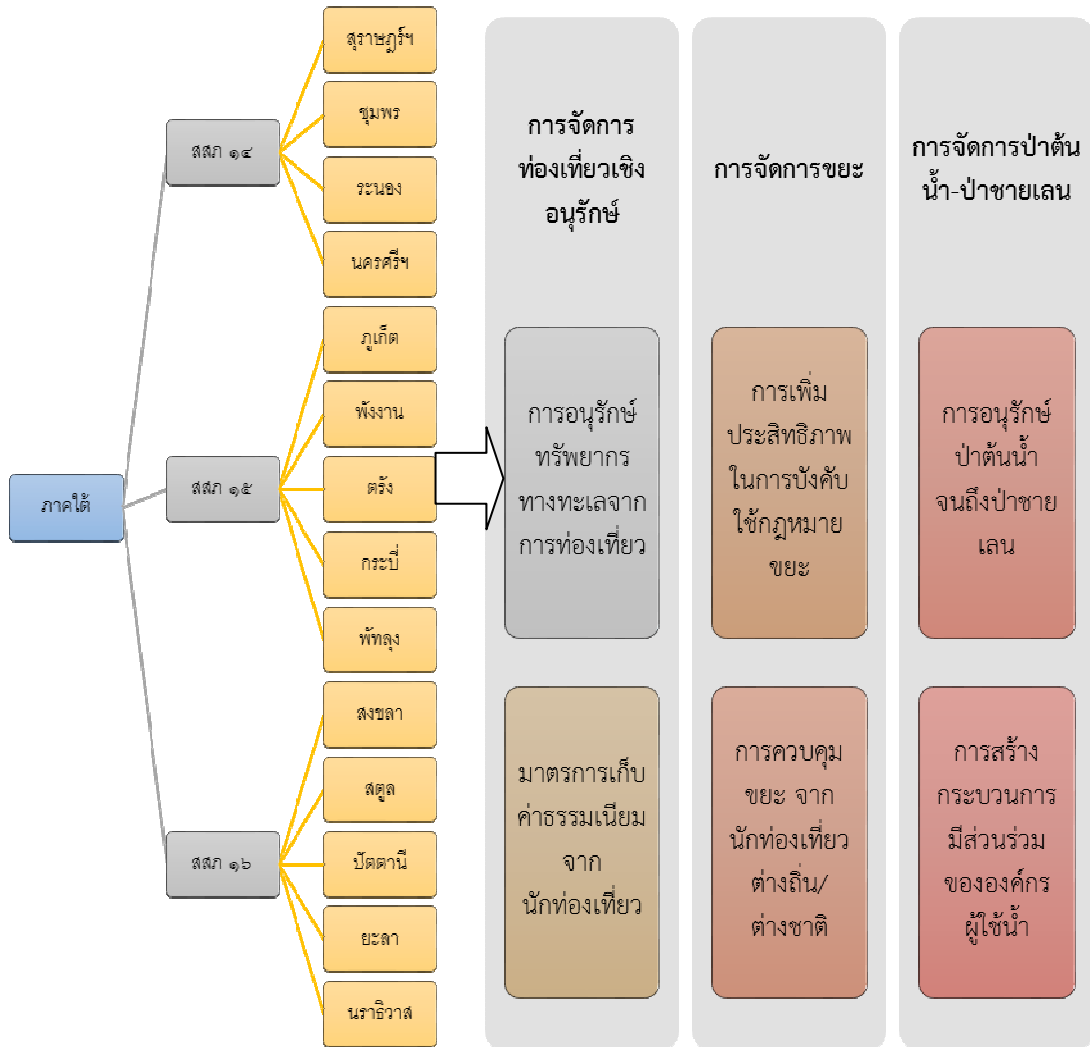
แผนบูรณาการฯ ภาคใต้			
ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	โครงการ/ กิจกรรม	ตัวชี้วัด
		<p>ชายเลน เพื่อ รองรับการเป็น ประชาคม อาเซียน</p> <p>(ข) การสร้าง กระบวนการมี ส่วนร่วมของ องค์กรผู้ใช้น้ำ ในการกำหนด สิทธิและการ จัดสรรปริมาณ การใช้น้ำ (ภาคใต้) เพื่อ รองรับการเป็น ประชาคม อาเซียน</p>	
๕ การเพิ่ม ประสิทธิภาพ การจัดการ องค์กร และ การบริหาร	๕. บูรณาการ ความร่วมมือ เพื่อบริหาร จัดการ ทรัพยากร- ธรรมชาติใน	๒) การจัดการ ท่องเที่ยวเชิง อนุรักษ์ เพื่อ รองรับการเป็น ประชาคม อาเซียน	- รายงานข้อเสนอแนะแนวทางการอนุรักษ์ ทรัพยากรทางทะเลและป่าชายเลน เพื่อ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และการเกษตรวิถี ชุมชน เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ๑ ฉบับ (จัดทำโดย สสภ ๑๔, สสภ ๑๕ และ สสภ ๑๖)



แผนบูรณาการฯ ภาคใต้			
ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	โครงการ/ กิจกรรม	ตัวชี้วัด
จัดการ ทรัพยากร- ธรรมชาติ และ สิ่งแวดล้อม	ประชาคม อาเซียนและ ระหว่างประเทศ	(ก) การอนุรักษ์ ทรัพยากรทาง ทะเลและป่า บกป่าชายเลน เพื่อการ ท่องเที่ยวเชิง อนุรักษ์ เพื่อ รองรับการเป็น ประชาคม อาเซียน	

#### หน่วยงานที่ร่วมดำเนินโครงการ

- สสภ. ๑๔ (สุราษฎร์ธานี) : สุราษฎร์ธานี ชุมพร ระนอง นครศรีธรรมราช
- สสภ. ๑๕ (ภูเก็ต) : ภูเก็ต พังงา ตรัง กระบี่ พัทลุง
- สสภ. ๑๖ (สงขลา) : สงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา นราธิวาส
- หน่วยงานอื่นๆ ของกรมต่างๆ ในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- หน่วยงานอื่นๆ เช่น สถาบันการศึกษา สถานทูตประเทศสมาชิกอาเซียน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานของกระทรวงอื่นในระดับจังหวัด (เช่น สาธารณสุข)



## บรรณานุกรม

กรมควบคุมมลพิษ. (๒๕๕๘). *แผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ กรมควบคุมมลพิษ ๔ ปี พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๒*. กรุงเทพมหานคร

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (๒๕๕๙). *แผนยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔*. กรุงเทพมหานคร

กรมทรัพยากรน้ำ. (๒๕๕๘). *แผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ กรมทรัพยากรน้ำ ๔ ปี พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔*. กรุงเทพมหานคร

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. (๒๕๕๘). *แผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ๔ ปี พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๒*. กรุงเทพมหานคร

กรมทรัพยากรธรณี. (๒๕๕๘). *ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างประเทศของกรมทรัพยากรธรณี พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔*. กองอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรธรณี กรมทรัพยากรธรณี. กรุงเทพมหานคร

กรมป่าไม้. (๒๕๕๙). *ยุทธศาสตร์กรมป่าไม้ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔*. กรุงเทพมหานคร

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. (๒๕๕๘). *แผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ๔ ปี พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๒*. กรุงเทพมหานคร

กรมอาเซียน. (๒๕๕๙) *อาเซียน 2025: มุ่งหน้าไปด้วยกัน ASEAN 2025: FORGING AHEAD TOGETHER*. บริษัท เพจ เมคเกอร์ จำกัด. กรุงเทพมหานคร

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ (๒๕๕๙). *กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี*. กรุงเทพมหานคร

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ (๒๕๕๕). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔*. กรุงเทพมหานคร

สำนักความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (๒๕๕๕). *ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔*. กรุงเทพมหานคร

สำนักความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (๒๕๕๕). *ความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายใต้กรอบอาเซียน*. กรุงเทพมหานคร

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (๒๕๕๕). *แผนกลยุทธ์สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒๐ ปี*. กรุงเทพมหานคร

## ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวกึ่งกาญจน์ เขียวสะอาด
วัน เดือน ปีเกิด	๒๖ ตุลาคม ๒๕๑๕
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	<u>ปริญญาตรี</u> วิทยาศาสตร์บัณฑิต (ชีวเคมี) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีที่สำเร็จการศึกษา ๒๕๔๒ <u>ปริญญาโท</u> วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม) จากมหาวิทยาลัยมหิดล ปีที่สำเร็จการศึกษา ๒๕๔๗
ตำแหน่งหน้าที่	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
การทำงานปัจจุบัน	รักษาราชการผู้อำนวยการส่วนอาเซียนและความร่วมมือภูมิภาค สำนักความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระหว่างประเทศ/สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม

## คำรับรองผู้บังคับบัญชา

ขอรับรองว่า ได้ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของเอกสารผลงานวิชาการ  
ฉบับนี้แล้ว ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดของสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ  
สิ่งแวดล้อม และเป็นผลงานของผู้ขอประเมินโดยแท้จริง

ลงชื่อ.....

(นางรุ่งนภา พัฒนวิบูลย์)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักความร่วมมือ  
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ

...../...../.....